

Årsredovisning

2003

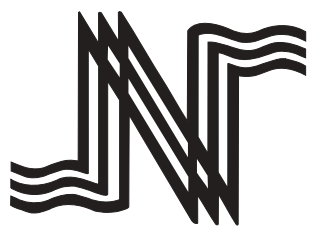
Del 2: Redovisning per nämnd

NORRKÖPINGS
KOMMUN

INNEHÅLL

Kommunrevisionen	4
Kommunfullmäktige	6
Kommunstyrelsen	8
Personalkontoret	9
Näringsliv och marknadsföring	11
Teknik och service	12
Symfoniorkestern	14
Valnämnden	17
Överförmyndaren	18
Stadsplaneringsnämnden	19
Lokalförsörjningsenheten	20
Administrativa enheten	22
Enheten för geografisk information	23
Mark- och exploateringsenheten	24
Planenheten	25
Tekniska nämnden	26
Kollektivtrafiknämnden	30
Bygglövs- och miljöskyddsnämnden	32
Bygglövskontoret	33
Brandförsvaret	34
Miljö- och hälsoskyddskontoret	36
Lantmäterikontoret	37
Barn- och ungdomsnämnden	38
Gymnasienämnden	46
Kultur- och fritidsnämnden	49
Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden	52
Arbetsmarknadskontoret	53
Utbildningskontoret-vuxenutbildningen	55
Flykting- och invandrarkontoret	56
Försörjningsstödskontoret	57
Vård- och omsorgsnämnden	59
Socialnämnden	65
Revisionsberättelse	69

NORRKÖPINGS
KOMMUN

ÅRSREDOVISNING 2003

DEL 2 - nämndernas bokslut

Årsredovisningen är framtagen
av kommunstyrelsens kontor.

Kontorets kontaktpersoner för
årsredovisningen är
Göran Lindgren (koncernen)
Yvonne Nyström (kommunen)
Claes-Göran Magnell (kommunen)

Ansvarsområde

Kommunrevisionen granskar i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsens och nämndernas verksamhetsområden. Kommunrevisionen samordnar även granskningen av de kommunala företagen och granskar Norrköpings kommuns årsredovisning.

Kommunrevisionen prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig. Kommunrevisionen är den samlade benämningen för de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkningen för år 2003 uppvisar ett överskott på 513 tkr. Förklaringen till det goda resultatet är främst att revisionsverksamheten effektiviserats genom en större andel granskningar i egen regi. Vidare har konkurrensupphandlingen medgivit ett stort antal fördjupade projekt till låg kostnad. Verksamhetens kostnader år 2003 är 391 tkr lägre än år 2002. Kommunrevisionens ackumulerade resultat är 1 290 tkr.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Den årliga revisionsplanen upprättades enligt god revisionsred i kommunal verksamhet.

Revisionsprocessen kvalitetssäkras genom metodutveckling och certifiering.

Revisionsbroschyren, revisionsstrategin, revisionsberättelsen med revisions- och granskningsredogörelserna finns på kommunrevisionens hemsida www.norrkoping.se/organisation/revison.xml

Kommunrevisionen deltog år 2003 i kommunfullmäktiges sammanträden för att utveckla fullmäktigesamverkan. Dialogen har utvecklats med samtliga styrelser, nämnder och fullmäktigeberedningar. Revisionen har bedrivits i fyra granskningsgrupper med vardera två förtroendevalda revisorer och två revisionstjänstemän. Den årliga granskningen har ge-

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter	261	115
Verksamhetens kostnader	-3 709	-4 100
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	0	0
Verksamhetens nettokostnad	-3 448	-3 985
Budget	3 961	4 762
Årets resultat	513	777
Akkumulerat resultat (fr o m 2002)	1 290	0
Nettoinvesteringar	0	0
Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare	4,0	4,0
Antal anställda	4	4
<i>Personalkostnader</i>		
Löner	1 482	1 488
- varav arvoden till förtroendevalda	356	239
- varav löner till arbetstagare	1 041	1 134
- varav semesterlön	66	84
- varav sjuklön	19	31
Sociala avgifter	633	560

nomförts enligt revisionsplan 2003 med hög effektivitet.

Kommunrevisionen har upphandlat tjänster från två ledande revisionsbyråer, en kvalificerad revisionsbyrå och en specialiserad konsultbyrå angående ett tiotal olika granskningar. Upphandlingen var en av de mest omfattande som kommunrevisionen gjort. Lokala konsulter har dessutom deltagit i årets granskning. Rekrytering av ny yrkesrevisor har skett. Den nye revisorn är utredningsingenjör och han började under januari 2003. Två revisionstjänstemän blev certifierade kommunala yrkesrevisorer under år 2003.

Stadsrevisorn har författat en rad fackartiklar om Revisionsstrategi, Riksrevisionen och Kommunrevisionen. Vidare har kommunrevisionen uppmärksamats i rikspresen och Norrköpings kommuns egen tidning Strömvirveln. Kommunrevisionen har tagit emot en delegation från den kinesiska riksrevisionen. Revisionskontoret har medverkat vid avtalsarbetet med Riga stad. Ett revisionsutbyte planeras mellan Norrköping och Riga.

Kommunrevisionen i framtiden

Visionen är att Norrköpings kommunrevision bör vara en av Sveriges bästa kommunrevisioner. Kommunrevisionen medverkar till att stärka tilltron till

det demokratiska systemet. Det sker genom att årligen pröva all kommunal verksamhet enligt god revisionsred. Den långsiktiga Revisionsstrategin anpassas årligen till nya förutsättningar. Strategin kompletteras med årliga revisions- och granskningsplaner.

Kommunrevisionen har redan antagit Revisionsplan 2004 och Granskningsplaner 2004 för den årliga granskningen av all verksamhet enligt god revisionsred. Kraven i kommunallagen, god revisionsred, kommunrevisionens reglemente och revisionsstrategin är höga. Arbetet med kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring inom kommunrevisionen kommer att fortsätta med hög intensitet.

Kommunrevisionen planerar att ytterligare fördjupa och bredda sin samverkan med *Starev* som är samarbetsorganet för kommuner och landsting med egna revisionskontor. Norrköpings kommunrevisions vice ordförande är ordförande i programgruppen för *Östrev* som är revisorsnätverket för samtliga kommunrevisioner i Östergötland. Norrköpings kommunrevision arrangerade nätverksträffen för Östrev hösten 2003. Kommunrevisionen är även med i revisionsnätverket *Femrev* för fem större kommuner. Ett revisionsutbyte planeras med Lettland inom ramen för *Norriga*.

Stadsrevisorn ingår i det nordiska nätverket för kommunala chefsrevisorer och medverkar som föreläsare vid den nordiska chefrevisorkonferensen 2004. Samtliga tjänstemannarevisorer är medlemmar i den professionella yrkesorganisationen *Skyrev* - Sveriges kommunala yrkesrevisorer. Två av revisionstjänstemännen är certifierade kommunala yrkesrevisorer – de två enda med denna certifiering i Norrköping. För att möjliggöra en framtida certifiering av ytterligare en yrkesrevisor vid revisionskontoret inom en fyraårsperiod planeras ett flerårigt utvecklingsprojekt. Samverkan med kommunförbundens revisionsexperter utvecklas ytterligare.

Revisionsrapporter 2003

Den årliga granskningen omfattar verksamhetsgranskning, fördjupad granskning och bokslutsgranskning av styrelser, nämnder och beredningar. Utöver revisionsrapporterna har revisionsplan, granskningsplaner, revisionsberättelse med revisionsredogörelse samt granskningsredogörelse med granskningsrapporter utarbetats.

Revisionsrapporterna 2003 är följande:

- Kommunstyrelse inkl. utskott
  - Delårsrapport med helårsprognos
  - Budgetuppföljning
  - Finansverksamhet
  - Ersättningssystem för förtroendevalda
  - Nämndbokslutsprocess
  - Näringslivsarbete
  - Revision av stiftelser
- Valnämnd
- Överförmyndare
- Verksamhetsstyrelsen för Symfoniorkestern
- Barn- och ungdomsnämnd
  - Budgetuppföljning
  - Skolhälsovård
- Gymnasienämnd
- Arbets- och vuxenutbildningsnämnd
  - Integrationsarbete
- Kultur- och fritidsnämnd
  - Badhusinvesteringen
- Vård- och omsorgsnämnd
- Socialnämnd
  - Budgetkontroll
  - Budgetuppföljning
- Stadsplaneringsnämnd
- Kollektivtrafiknämnd
- Teknisk nämnd
  - Avfallsfrågor
- Bygglövs- och miljöskyddsnämnd
- Demokratiberedning
- Kvillinge fullmäktigeberedning
- Kolmården fullmäktigeberedning
- Skärblacka fullmäktigeberedning
- Vikbolandet fullmäktigeberedning

Kommunfullmäktige

Ansvarsområde

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige fattar beslut om kommunens budget och fastställer de mål som är riktlinjer för kommunens verksamhet. Genom ägardirektiv anger kommunfullmäktige även ramar för de kommunala bolagens verksamhet.

Kommunfullmäktige inrättade, som försöksverksamhet i två år, geografiska beredningar för att planera utvecklingen i kommunens fyra ytterområden. I Kolmården, Kvillinge, Skärblacka och Vikbolandet finns därför nio förtroendevalda i varsin beredning. Av dessa nio är minst tre även ledamöter i kommunfullmäktige.

Beredningarnas uppdrag är att tillsammans med medborgarna ta fram en lokal utvecklingsplan för området. Planen kan avse: infrastruktur, näringsliv, boende, turism, friluftsliv, miljö och folkhälsa.

Det lokala utvecklingsarbetet genomförs i en nära och vital dialog med områdets invånare bland annat genom lokala råd, samråd i mindre forum så kallade demokratitorg och i öppna möten. Andra utvecklingsinsatser bedrivs i form av stadsdelsarbete eller projektarbete.

Ekonomiskt resultat

Av kommunfullmäktiges anslag för oförutsedda behov (2 500 tkr) har 350 tkr fördelats till valnämnden samt 190 tkr till kommunstyrelsen avseende den förtroendemannautbildning som genomfördes under våren.

De geografiska fullmäktigeberedningarna har inte haft en egen budget. Under året kan konstateras att de sammanlagda kostnaderna för arvoden, förrättningar och förlorad arbetsförtjänst uppgår till cirka 150 tkr. De sammanlagda verksamhetskostnaderna, innebärande till exempel lokalhyra, kaffe, annonsering, informationsblad med mera uppgår till 175 tkr och redovisas under Medborgarservice.

Demokratiberedningen

Kommunfullmäktige har tillsatt en demokratibered-

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter	89	49
Verksamhetens kostnader	-10 244	-10 382
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-209	-220
Verksamhetens nettokostnad	-10 364	-10 553
Budget	12 929	10 720
Årets resultat	2 565	167
Ackumulerat resultat (fr o m 2003)	2 565	0
Nettoinvesteringar	50	0

Personalredovisning	2003	
Antal årsarbetare	0	0
Antal anställda	0	0
<i>Personalkostnader</i>		
Löner	2 107	1 164
- varav arvoden till förtroendevalda	2 107	1 164
- varav löner till arbetstagare		
- varav semesterlön		
- varav sjuklön		
Sociala avgifter	890	469

Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2003

Socialdemokraterna	35
Vänsterpartiet	7
Moderata samlingspartiet	18
Centerpartiet	4
Folkpartiet liberalerna	8
Kristdemokraterna	7
Miljöpartiet de gröna	4
Sveriges pensionärers intresseparti	2
Totalt	85

ning för att främja och stärka den lokala demokratin genom att i samverkan med kommunfullmäktiges presidium

- utveckla arbetssätt inom kommunfullmäktige och mellan fullmäktige och kommunens nämnder
- utveckla former för samverkan med och deltagande från medborgarna
- lyfta fram värdet av samspel och dialog både inom kommunens organisation och med medborgarna
- vara remissinstans för demokratifrågor inom kommunen
- utvärdera de geografiska fullmäktigeberedningarna

Kolmårdens fullmäktigeberedning

Beredning startade sitt arbete med att genomföra en Fokusgrupp och senare under hösten genomfördes en Framtidskonferens för att få en start på dialogen med de boende i Kolmården. Beredningen har träffat, bekräftat och givit stöd åt de befintliga lokala råden i form av lokalt hälsoråd, lokalt brottsförebyggande råd och företagarföreningen. Flera öppna temamöten och mindre forum har hållits för att lyssna in och samtala om områdets utveckling bland annat kring pendelstationens framtid och stadsplaneringsfrågor i området. En viktig profilfråga har varit att upprätthålla en fortsatt utgivning av en egen lokal tidning "Nytt i Kolmården" med fyra nummer per år. En brännande fråga för området under året har varit Kvarseboskolans nedläggning.

Kvillinge fullmäktigeberedning

Även beredningen i Kvillinge började och lade en grund för sitt fortsatta arbete genom en Fokusgrupp och senare under hösten genom att genomföra en Framtidskonferens. I området fanns sedan tidigare en tydlig samverkansstruktur under namnet Kvillingrådet, varvid beredningen har under året bekräftat och inspirerat en utveckling av de ingående lokala råden, exempelvis hälsoråd, brottsförebyggande råd, Ättorpsprojektet, och företagarföreningen. Öppna temamöten, mindre samtalsforum, Åbydagen och träffpunkter i affärscentra har format tillfällen för att lyssna in och samtala med invånarna i området. En viktig profilfråga under året har varit kampen för att behålla och utveckla Åbyknuten – träffpunkt för alla områdets invånare. Nedläggningen av skolan i Simonstorp har varit en viktig och svår fråga som följt och påverkat beredningen under året.

Skärblacka fullmäktigeberedning

Beredningen valde tidigt att föra samtal med invånarna i öppna tematräffar, förlagt till områdets olika delområden, samt informerade och inbjöd invånarna genom ett blad som gick ut till alla hushåll och företag via posten. Ett lokalt råd har tillskapats med representanter från områdets olika delar; Skärkind, Nors-

holm, Kimstad, Skärblacka och Vånga. Tidigare utvecklingsidéer som exempelvis kanalområdet i Norsholm, sport och kulturpark i Skärblacka, badplats i Kimstad, har beredningen berett och bearbetat. Beredningen har engagerat sig i och befäst den väl utvecklade verksamheten i det lokala hälsorådet. Pendelstation i Kimstad har varit den tydligaste infrastrukturella profilfrågan.

Vikbolandets fullmäktigeberedning

Redan innan beredningens inrättande hade under några år ett arbete pågått för att forma ett lokalt utvecklingsprogram för området. De lokala råden formades, förutom kring det befintliga lokala hälsorådet, successivt kring det pågående utvecklingsarbetet inom exempelvis Arkösund intresseförening och Framtid Vikbolandet. I öppna möten och i träffpunkter på olika områden exempelvis Skamby golfbana har beredningen presenterat sig samt lyssnat och samtalat med områdets invånare. En fråga av vikt har varit nedläggningshotet mot Östra Stenby skola. Initiativ till landsbygdsprogram och undersökning av möjligheterna att söka bidrag från Leader+ har varit frågor som engagerat beredningen. En fråga som beredningen drivit mycket aktivt är möjligheten till information och kommunikation genom kommunens hemsida.

Framtiden

En utvärderingsprocess har påbörjats för lärande och underlag för beslut. Utvärderingen under detta år avsåg att uppmärksamma förväntningar, intentioner, samt initiala föreställningar avseende kommunens demokratisering. Utvärderingen mötte under första halvåret flera ledamöter som var entusiastiska över uppdraget och andra som var vilsna och osäkra. Samtidigt konstaterar utvärderingen att beredningarna är beroende av att fullmäktige har en stark position och handlingskraft i kommunen. Beredningarna behöver känna att de är viktiga inte bara för de medborgare som finns i kommundelen, utan också för det politiska arbetet i kommunen och för kommunen i stort.

Det andra och sista året på försöksverksamheten innebär att utvärderingsprocessen fortsätter och avser spegla vad som uppnåtts och om intentionerna infriats. Slutlig utvärderingsrapport och Lokalt Utvecklings Program från varje beredning kommer att läggas fram för kommunfullmäktige under hösten 2004.

Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och ansvarar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen svarar också i egenskap av ägare för koncernledningen av de företag kommunen helt eller delvis äger.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för all kommunal personal med undantag av anställda vid revisionskontoret vilka har kommunrevisionen som anställningsmyndighet.

Under kommunstyrelsen finns tre utskott

Personalutskottet ansvarar för arbetsgivarfrågor, personalpolitik, förhandlingar, arbetsmiljö, jämställdhet med mera.

Beredningsutskottet bereder ärenden som rör näringsliv, marknadsföring, information, turism samt miljöpolitiska frågor. Utskottet har även ansvar för IT-frågor, regionala och internationella frågor samt universitets- och högskolefrågor.

Krisledningsutskottet. Kommunstyrelsens uppgifter som krisledningsnämnd fullgörs vid extraordinära händelser i fredstid via krisledningsutskottet. Utskottet har vid behov rätt att överta ansvaret för hela eller delar av kommunens verksamhet med hänsyn till händelsens art och omfattning.

Ekonomiskt resultat

Under kommunstyrelsen redovisas kommunens samlade intäkter avseende kommunalskatt, generella statsbidrag med mera. Här redovisas även kommunens finansiella verksamhet.

På kostnadssidan redovisas en rad kommunövergripande kostnader vilket framgår av tabellen bokslut per verksamhet. Verksamheten under kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 33,3 mnkr i förhållan-

Resultaträkning	2003
Verksamhetens intäkter.....	952 121
Verksamhetens kostnader	-1 252 437
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-39 415
Verksamhetens nettokostnad	-339 731
Skatter m m.....	3 526 405
Generella statsbidrag m m	731 651
Finansiell kostnad.....	-283 418
Finansiell intäkt	360 564
Internränta	217 400
Nettointäkt efter skatter och finansnetto.....	4 212 871
Budget	4 179 603
Årets resultat.....	33 268
Ackumulerat resultat (fr o m 2003).....	33 268
Nettoinvesteringar	17 389

Personalredovisning	2003
Antal årsarbetare	93,81
Antal anställda	96
- varav staben	4
- varav administrativa kontoret.....	24
- varav planeringskontoret	20
- varav informationskontoret.....	7
- varav näringslivkontoret.....	9
- varav personalkontoret	29
- varav internbanken.....	3
<i>Personalkostnader</i>	
Löner	59 998
- varav arvoden till förtroendevalda	2 835
- varav löner till arbetstagare.....	52 110
- varav semesterlön	1 788
- varav sjuklön.....	719
Sociala avgifter.....	25 631

de till budget. Överskottet avser i huvudsak en uppvärdering av finansiella anläggningstillgångar med 49,4 mnkr.

I de kommungemensamma kostnaderna ingår förutom IT-kostnader till exempel medlemsavgift till kommunförbundet, driftbidrag till Östsam, projekt inom Rotkrafts ram, strukturkostnader med mera. Underskottet avser i huvudsak strukturkostnader.

I kostnaden för Symfoniorkestern ingår 8 mnkr avseende orkesterns beräknade hyra för Louis de Geer.

Specialpedagogisk verksamhet avser den satsning kommunstyrelsen beslutade om för att utveckla mo-

Kommunstyrelsen

deller för stödinsatser i närmiljön för att minimera placeringar av barn och ungdomar. Från och med 2004 redovisas anslaget under barn- och ungdomsnämnden.

Exploateringsverksamhet avser kostnader för marksanering vid en tidigare deponi. Den beräknade nettokostnaden för marksaneringen har periodiserats genom en avsättning i bokslutet 2003

Gemensamma IT-kostnader

Med utgångspunkt från kommunens IT-infrastrukturprogram har en omfattande utbyggnad av bredband påbörjats till mindre orter och till landsbygd. Denna satsning på bredband kommer att medföra att minst 93 procent av befolkningen får tillgång till bredband. Tillgången till bredband är idag viktig för såväl hushåll och företag som sjukvård och offentliga förvaltningar. Väl fungerande digital samhällsservice minskar behovet av transporter och underlättar för de som bor och arbetar i ytterkommundelarna. Utbyggnaden genomförs i samarbete med Söderköpings respektive Valdemarsviks kommun och finansieras främst med statliga medel.

Arbetet med att utveckla elektroniska tjänster och '24-timmarskommunen' har intensifierats under 2003. En handlingsplan har utarbetats med särskilt fokus på följande verksamhetsområden under 2003 och 2004; vård och omsorg, utbildning och närings-

liv. Vidare distribueras allt fler blanketter via hemsidan. Kommunens diariesystem har också gjorts tillgängligt via hemsidan. Här kan medborgarna bland annat se föredragningslistor och aktuella ärenden. Samverkan sker med andra kommuner både regionalt och nationellt

Bokslut per verksamhet	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunalskatt	-3 538 000	-3 517 164	-20 836
Speciella skatter	-11 900	-11 972	72
Mellankommunal utjämning	2 070	2 731	-661
Generella statsbidrag m m	-728 600	-731 651	3 051
Finansnetto	-12 000	-27 773	15 333
Internränta	-212 000	-217 400	5 400
Värdering finansiella anläggningstillgångar	0	-49 373	49 373
Delsumma	-4 500 430	-4 552 602	52 172
Politisk verksamhet	14 707	12 918	1 789
Nämndadministration	2 550	2 412	138
Övrig politisk verksamhet	2 522	2 569	-47
Arbetsgivaravgärder, se specifikation sid 10..	26 144	21 179	4 965
Näringslivsavgärder, se specifikation sid 11 ...	29 612	29 620	-8
Övriga kontor			
under kommunstyrelsens kontor	23 938	24 613	-675
Kommungemensamma kostnader	50 449	54 956	-4 507
- varav gemensamma IT-kostnader	23 207	23 192	15
Miljöavgärder	4 099	3 730	369
Kultur- och fritidsverksamhet	63 518	63 260	258
- varav Östgöteatern	16 058	15 825	233
- varav Symfoniorkestern	29 512	29 512	0
- varav hyra Louis De Geer	17 201	17 201	0
Specialpedagogisk verksamhet m m	4 400	418	3 982
Högskoleverksamhet	11 950	11 951	-1
Hamnen	3 022	6 029	-3 007
Borgensåtaganden	500	-130	630
Exploateringsverksamhet	0	24 700	-24 700
Realisationsvinster	0	-4 804	4 804
Pensioner, arbetsgivaravgifter m m	84 000	86 310	-2 310
Kommunstyrelsens anslag för oförutsett	-584	0	-584
Delsumma	320 827	339 731	-18 904
Total	-4 179 603	-4 212 871	33 268

Personalkontoret

Ansvarsområde

Personalkontoret är en del av kommunstyrelsens kontor. Kontoret är under personalutskottet kommunens samordnande personalfunktion med ansvar för övergripande personalfrågor t ex anställningsvillkor, arbetsmiljö, anställningsskydd, kollektivavtal och arbetsrättsliga tvister. Kontoret arbetar även med rehabiliteringsfrågor och chefstöd.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Personalkontorets övergripande uppdrag har formulerats som "att möjliggöra för kommunens olika verksamheter att över tiden - utifrån uppsatta mål och ramar - på ett bra sätt klara sin kompetensförsörjning".

Under 2003 har kontoret fokuserat på arbetet med

Personalkontoret

att förbättra hälsan bland kommunens anställda, både i det löpande arbetet och i särskilda projekt. En särskild rehab-policy har arbetats fram och chefer har erbjudits utbildning i rehabilitering och att förebygga ohälsa.

Chefstödet har successivt byggts upp under året och antalet personalsekretärer som arbetar med direkt chefstöd har utökats från tre till nio. Från halvårsskiftet finns två personalsekretärer placerade på vart och ett av områdeskontoren till stöd för enhetschefer inom utbildning samt vård och omsorg.

Satsningen på den långsiktiga personalförsörjningen har fortsatt. En nyhet för 2003 är en sommarskola för grundskoleelever. Syftet är att höja intresset för arbete i vården och på sikt öka antalet sökande till vårdutbildningar.

Inom löne- och förhandlingsområdet har årets löneöversyn tagit stora resurser i anspråk. Konflikten med Kommunal under våren drabbade kommunen hårt, och under två veckor i maj var samtliga Kommunals medlemmar, med undantag för vård- och omsorgspersonal, uttagna i strejk.

En stor utbildningsatsning om medarbetarsamtal har gjorts under hösten. Samtliga chefer och vissa fackliga företrädare har erbjudits en seminariedag med tonvikt på lönesamtal.

Ekonomiskt resultat

Det samlade resultatet visar ett överskott på knappt fem miljoner kronor.

Inom *den budgetfinansierade verksamheten* visar anslaget för personliga anställningar ett överskott på grund av att ett antal anställda varit helt sjukskrivna under året.

Delar av personalkontorets verksamhet finansieras genom intäkter från verksamheterna genom ett procentuellt påslag på föregående års lönekostnader.

Inom *den intäktsfinansierade delen* redovisar chefstöd ett överskott. Den successiva utbyggnaden av chefstödsorganisationen har inneburit att samtliga tjänster inte varit besatta under hela 2003.

Personalkontoret 2003

	Budget	Bokslut	Differens
Personalkontor.....	6 719	6 405	314
Personliga tjänster.....	13 300	11 943	1 357
Projekt			
Lönekartläggning.....	25	22	3
Chefsutveckling.....	300	382	-82
Generations växling.....	950	129	821
Feriearbete.....	1 400	1 263	137
BLIS - Behöriga Lärare i Skolan.....	300	0	300
Rekryteringsprojekt.....	1 200	1 175	25
Hälsoprojekt.....	1 950	2 493	-543
Totalt budgetfinansierat.....	26 144	23 812	2 332
Intäktsfinansierad verksamhet.....	Intäkt	Kostnad	Differens
Rehabilitering.....	15 908	19 060	-3 152
Chefstöd.....	5 301	3 923	1 378
Övertalighet.....	6 712	2 499	4 213
Facken.....	13 570	13 630	-60
Palett.....	9 986	9 732	254
Totalt intäktsfinansierat.....	51 477	48 844	2 633
Summa.....	77 621	72 656	4 965

Under året har åtgärder vidtagits för att minska antalet anställda som redovisas som övertaliga från de omorganisationer som genomförts sedan början av nittioalet. Åtgärderna har medfört ett överskott och den avgift som tas ut av verksamheterna för att täcka övertalighetskostnaderna har minskats i motsvarande grad inför år 2004.

Det höga ohälsotalet bland kommunens anställda har inneburit att behovet av rehabåtgärder ökat och förorsakat ett underskott inom rehab-försäkringen.

Framtiden

Kampen för hälsan är en av kommunens viktigaste uppgifter och under 2004 kommer personalkontoret att ännu tydligare fokusera på att öka hälsan och höja närvaron bland kommunens anställda. All verksamhet inom kontoret ska inriktas mot målet att halvera långtidsfrånvaron under åren 2002 - 2007. Exempelvis kommer två försöksprojekt, ReKom och TIKO att starta under våren med direkt syfte att sänka sjukfrånvaron. Om försöken faller väl ut kan modellerna utökas till att omfatta större delar av den kommunala verksamheten.

Näringsliv och marknadsföring

Ansvarsområde och organisation	Näringsliv och marknadsföring Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse
Det politiska ansvaret för näringslivsfrågorna ligger hos kommunstyrelsens beredningsutskott (BERU). Beredningsutskottet ansvarar för mål och strategiarbete och beslutar om hur budgeten för näringslivsåtgärder och marknadsföring ska disponeras.	Norrköpings Flygplats.....	280	281	-1
	Ersättning till luftfartsverket med anledning av brand och räddningstjänsten vid flygplatsen			
Det tjänstemannamässiga ansvaret inför beredningsutskottet finns hos näringslivsdirektören. Näringslivskontoret har tillsammans med Norrköpings Transportcentrum AB och ProNova Science Park AB (som också finansieras över beredningsutskottets budget) ansvar för det operativa arbetet med näringslivsutveckling.	Verksamhetsbidrag till organisationer för nyföretagande.....	580	580	0
	Nyföretagarcentrum.....	280	280	0
	Östgöta COOP Center.....	70	70	0
	Ung Företagsamhet	75	75	0
	IFS (Internationella Företagarföreningen i Sverige) rådgivningscenter i Norrköping.....	155	155	0
	Skärgården och landsbygdsutveckling ...	415	416	-1
	Transportstöd, ersättning till skärgårdskonsulenterna och landsbygdsutveckling.....	150	164	-14
	Leader projekt.....	265	252	13
	East Sweden Development Agency, ESDA	865	865	0
	Grundbidrag till projektet för internationell marknadsföring av Östgötaregionen	700	700	0
ISA – Callcenter	40	40	0	
ISA – IT-projekt.....	125	125	0	
Marknadsföringsbolaget Nya Norrköping AB, som ägs gemensamt (50 procent vardera) av Norrköpings kommun och det lokala näringslivet arbetar med att marknadsföra Norrköping. De främsta målgrupperna är investerare, kompetent arbetskraft och studenter, men även norrköpingsborna är en viktig målgrupp.	Baltic Network.....	250	243	7
	Bidrag till projektarbetet och köp av tjänster			
	ProNova Science Park.....	1 700	1 700	0
	Bidrag till bolagets drift och projektverksamhet			
	Näringslivskontoret.....	7 087	7 078	9
	Kontorets driftskostnader.....	5 287	5 280	7
	Projektverksamhet	1 800	1 798	2
	Ny marknadsföringsorganisation.....	2 500	2 500	0
	Totalt näringslivskontoret	13 677	13 663	14
	Destination Norrköping.....	10 225	10 225	0
Norrköpings Transportcentrum AB.....	1 194	1 194	0	
Övr näringslivsåtgärder under KS	4 516	4 538	-22	
	Summa	29 612	29 620	-8

”Näringslivsprogram för Norrköpings kommun 2003-2006” är styrdokumentet för näringslivsarbetet. Med programmet som underlag görs årliga verksamhetsplaner där prioriterade verksamhetsområden tas fram.

Ekonomiskt resultat

För näringslivs- och marknadsföringsåtgärder budgeteras totalt 29 612 tkr. Bokslutet för 2003 redovisar ett underskott på åtta tkr.

Framtiden

Under 2004 arbetar näringslivskontoret vidare med att engagera fler kommunala enheter i arbetet med

att uppfylla målen i näringslivsprogrammet, främst med syfte att förbättra den kommunala servicen gentemot näringslivet.

En ny handelspolicy ska antas av kommunfullmäktige under årets första kvartal.

Andra stora projekt är arrangemang kring kvinnors och mäns företagande (Storgruppsdialog och Kvinnliga former). Tillsammans med Nya Norrköping AB och Norrköpings Transportcentrum AB samt ett antal intressenter från det lokala näringslivet arbetar nä-

Näringsliv och marknadsföring

ringslivskontoret också med ett etableringsprojekt som syftar till att intressera företag i Stockholm för att expandera eller flytta till Norrköping.

Under året ska dessutom det regionala EU-projektet LEGS (Local Employment and Growth Strategies) vidareutveckla konkreta aktiviteter för att skapa fler jobb i Norrköping.

Näringslivets Hus kommer att vidareutvecklas, både

vad gäller samverkan mellan de olika aktörer som finns i huset och extern information om vilken service som ges här.

Marknadsföringsarbetet (Nya Norrköping AB:s verksamhet) drivs vidare, dels med att stärka varumärket Norrköping, dels med att positionera "Sveriges fjärde storstadsregion" tillsammans med Marknadsbolaget i Linköping.

Teknik och service

Vid årsskiftet överfördes Teknik & service organisatoriskt till kommunstyrelsens administrativa kontor. Verksamheten har omfattat sju enheter; IT-enheten, stadsarkivet, upphandlingsenheten, administrativt stöd, kostenheten, familjerådgivningen samt den nybildade enheten medborgarservice. I medborgarservice ingår olika delar från den gamla organisationen som medborgarkontor, konsumentrådgivning och skuldsanering.

Ekonomiskt resultat

Teknik & Serviceenheterna redovisar tillsammans ett överskott på 3 165 tkr. Fem av de sju enheterna redovisar överskott.

IT-enhetens överskott, 588 tkr, motsvarar 0,5 procent av enhetens omsättning.

På upphandlingsenheten har inte alla tjänster varit tillsatta hela året, varför man har ett överskott på 880 tkr.

Kostenheten redovisar ett överskott på 1 906 tkr. Enhetens överskott beror delvis på en allmän återhållsamhet under året. Eftersom det tillkommit både nya kunder och enheter har det funnits en ovisshet avseende utrustningsbehov, vilket har visat sig bli lägre än befarat.

Kostenheten hade även räknat med större lönepåslag än vad det faktiska utfallet blev enligt avtal.

Resultaträkning	2003
Verksamhetens intäkter.....	199 575
Verksamhetens kostnader	-205 163
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-1 386
Verksamhetens nettokostnad	-6 974
Budget	10 139
Årets resultat	3 165
Ackumulerat resultat (från och med 2003)	3 165
Nettoinvesteringar	0

Personalredovisning	2003
Antal årsarbetare	248,59
Antal anställda	280
<i>Personalkostnader</i>	
Löner	49 771
- varav arvoden till förtroendevalda	0
- varav löner till arbetstagare	45 383
- varav semesterlön	3 722
- varav sjuklön	678
Sociala avgifter	21 262

Teknik och service Resultat enhetsvis	2003	2002	2001	2000
Gemensamt	0	-214	-11	-1 958
IT-enheten	588	116	243	1 594
Administrativt stöd	-221	-20	-1 569	470
Upphandlingsenheten	880	647	626	213
Stadsarkivet	15	41	84	88
Kostenheten	1 906	1 163	-2 104	4 027
Medborgarservice	-66			
Familjerådgivningen	63	33	-103	-22
Totalt	3 165	1 766	-2 834	4 412

Teknik och service

Administrativt stöd har ett underskott på 221 tkr, på grund av att en leasingtjänst inte genererat intäkter under året.

Medborgarservice underskott på 66 tkr beror på att enheten varit under uppbyggnad 2003.

Viktiga händelser under året

På upphandlingsenheten har en viss personalförstärkning skett med anledning av det utökade uppdrag som ålagts enheten i samband med införandet av kommunens nya organisation. Inom upphandlingsområdet har generellt en markant ökning skett av antalet fall där anbudsgivare begärt överprövning av upphandlingsbeslut. Upphandlingsenheten har inte i något fall blivit ålagd att ändra beslut eller göra om upphandlingen. Speciella uppdrag under året har varit utvecklingen av fordonssamordning samt genomförd konsultupphandling med över 150 anbudsgivare.

Kostenheten är en växande verksamhet med idag avtal tecknat med cirka 90 procent av kommunens enheter. Den årliga produktionen uppgår till 3,4 miljoner portioner, vilket sker i 17 tillagningskök. Under året har kostenheten övertagit två nya kök; Folkskolan De Geer och Strömbacken.

Stadsarkivets depå i gamla Lithografens byggnad har avvecklats och ersatts av en depå under Näringslivets Hus. Eftersom den nya depån bara har cirka 1/3 av den gamla depåns förvaringskapacitet, medför bytet att frågan om nya arkivlokaler för stadsarkivet måste prioriteras. Stadsarkivet har deltagit i den riksomfattande aktiviteten "Arkivens Dag" som blev välbesökt och framgångsrik. Den enkät som genomfördes under "Arkivens Dag" gav mycket fina omdömen för såväl arrangemanget i sig som stadsarkivets allmänna verksamhet.

På IT-enheten har en översyn av enhetens inre organisation påbörjats. Syftet är att få en effektivare och än mer kvalitetsinriktad organisation med stark fokusering på kundserviceprocessen. En ny utbildningslokal har inrättats och det finns nu två lokaler med vardera åtta respektive nio PC-utbildningsplatser. Vid årsskiftet 2003/2004 flyttar systemförvaltningen för individ- och familjeomsorgssystemet över till IT-enheten. Under året har även en rationalisering och modernisering av serverdriften genomförts.

Medborgarservice har under året etablerat sin närvaro i form av serviceplatser i sex bostadsområden bland

annat i Stadsbiblioteket. En tydlig strategi för utveckling av lokal demokrati har utarbetats för att värna och stödja deltagardemokratin samt stimulera till nya mötesplatser. De nya fullmäktigeberedningarna har successivt vuxit in i uppdraget, stabiliserat sina arbetsformer och utvecklat mötesplatser med närområdets invånare.

Administrativt stöd har under året bedrivit verksamhet inom lönehantering, inkassotjänster, posthantering, vaktmästeritjänster samt intern personalleasing.

Verksamheten har minskat under 2003 i och med att debiteringsgruppen och ekonomigruppen överfördes till andra organisatoriska enheter i samband med kommunens omorganisation.

Familjerådgivningen har även för 2003 en toppnotering av antal nyanmälda par som söker hjälp. Det innebär att väntetiderna för parsamtal har varit oacceptabelt långa. Socialstyrelsen samlar för 2003 in statistik på hur långa väntetiderna varit på landets familjerådgivningar vid två tillfällen under året. Vid årsskiftet hade kommunen en väntelista om 46 ärenden som väntar på tid för familjerådgivning. Väntetiden beräknas till ca sex veckor, att jämföra med lagens intentioner som anger att kommunernas familjerådgivningar skall kunna erbjuda tid inom två veckor.

Framtiden

Vid årsskiftet 2003/2004 tillkommer en ny enhet inom teknik och service då kommunens nya löneenhet startar. Kvalificerad lönehantering, stöd och support mot chefer och lönerapportörer kommer att vara de primära arbetsuppgifterna för den sammanhållna lönefunktionen. Nuvarande lönehanteringen inom administrativt stöd överförs till den nya löneenheten i samband med dess start.

Kostenheten står inför stora förändringar, då det planeras för att enheten ska ta över ett 25-tal nya enheter under 2004. När det genomförts kommer samtliga tillagningskök inom skola och äldreomsorg att vara samlade i kostenheten.

Vidare har vård och omsorgsnämnden tagit ett principbeslut, angående kyld mat i matlådan som levereras hem till kommuninnevånare enligt ett biståndsbeslut.

Under året kommer kostenheten att arbeta med ett eventuellt införande av den nya tekniken, både vad gäller utrustning, tillagningsteknik och distribution.

Symfoni orkestern

Ansvarsområde

Norrköpings Symfoniorkester (SON, grundad 1912) anses vara en av landets främsta orkestrar. SON genomför tre abonnemangsserier per säsong med fem till åtta konserter i varje serie och därtill skol- och familjekonserter, julkonserter, trettondagskonserter, speciella evenemangskonserter samt abonnerade konserter. Framträdanden görs också ute i länet samt i övriga landet och internationellt. Därtill kommer TV- och CD-inspelningar. Orkestern består av 86 musiker-tjänster vilket möjliggör framföranden av en stor del av den efterfrågade repertoaren. En del av dessa tjänster har dock vakantsatts under året av ekonomiska skäl.

Ekonomiskt resultat

SON har under en rad år kämpat för att med relativt sett knappa och krympande resurser driva en verksamhet med bibehållet nationellt och internationellt renommé och som präglas av hög konstnärlig ambition. Oförändrad numerär i orkestern har setts som en förutsättning för detta.

I november 2002 aviserade Norrköpings kommun om besparingskrav och en minskning av anslaget till SON med 5 mnkr. Den 19 december fattade kommunfullmäktige beslut om anslagsminskningen. Kring årsskiftet 2002/2003 lades varsel om uppsägningar. Under våren 2003 hölls fackliga förhandlingar. Dessa var avslutade strax före sommaren 2003. Förhandlingarna har lett till personalminskning inom administrationen och viss vakantsättning av ordinarie musikertjänster.

År 2003 har varit ett onormalt år präglat av turbulens och osäkerhet. Under senare delen av 2002 hade det rätt planeringsstopp vilket också bidragit till svårigheten vid budgetarbetet. Trots osäkerhet och många okända faktorer lade SON fram en nollbudget för år 2003 i februari 2003.

Efter hårt arbete med att hålla kostnaderna nere sam-

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter.....	34 484	31 358
Verksamhetens kostnader.....	-55 283	-55 501
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-186	-106
Verksamhetens nettokostnad.....	-20 985	-24 249
Budget.....	21 512	26 512
Årets resultat.....	527	2 263
Ackumulerat resultat (fr o m 2001).....	-2 559	-3 086
Nettoinvesteringar.....	0	0

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare.....	113	112
Antal anställda.....	101	99
<i>Personalkostnader</i>		
Löner.....	29 423	28 738
- varav arvoden till förtroendevalda.....	81	75
- varav löner till arbetstagare.....	28 696	28 068
- varav semesterlön.....	451	595
- varav sjuklön.....	197	
Sociala avgifter.....	11 387	11 951

Publikstatistik	2003	2002
Publikantal i Östergötland.....	85 247	59 147
Publikantal totalt.....	91 580	72 287
Antal abonnenter per 31 december.....	1 553	1 638
Antal konserter i Östergötland.....	100	70
Antal konserter totalt.....	107	77
Genomsnittlig beläggning i De Geerhallen (1300 platser) vid offentliga konserter.....	1 017	958
Beläggning i procent vid offentliga orkesterkonserter i De Geerhallen.....	78	74

tidigt som vi velat öppna upp verksamheten bland annat med många aktiviteter ute i länet, har vi glädjande nog kunnat redovisa ett positivt resultat på 527 tkr. Årets överskott har i hög grad uppnåtts genom en framgångsrikt genomförd programverksamhet med ökade intäkter, dock utan att kostnaderna ökat i samma mån. Abbakonserterna, kulturnattsprogrammet och årets operakonserter är exempel på konsertprogram som lämnat viktiga ekonomiska bidrag.

Intäkterna visade en positiv avvikelse jämfört med budget på drygt 900 tkr främst på grund av ökade intäkter från programverksamheten på cirka 600 tkr. Staten har lämnat extra bidrag på 350 tkr till den så

Symfoni orkestern

viktiga barnverksamheten och till ett samarbete med tonsättaren Sven David Sandström. Av totala intäkter utgjorde egenintäkterna 18 procent (15 procent 2002). Anslagen från Norrköpings och Linköpings kommuner, Landstinget i Östergötlands län samt staten uppgick till 82 procent (85 procent 2002). Kostnadsökningen, cirka 300 tkr, är hänförlig till löne-kostnader.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Norrköpings Symfoniorkester har som målsättning att bli "länets orkester", det vill säga en angelägenhet för hela Östergötland. Under 2003 intensifierades det arbetet vilket skedde bland annat genom att SON:s ledning och ett antal musiker besökte politiker och tjänstemän i länets alla kommuner. Dessa samtal och möten ledde till konserter i Finspång, Linköping och Motala - i det sistnämnda fallet har SON blivit en viktig del i Motalas nya konsertserie.

SON gav avslutningskonserten i Vadstena i samband med Birgittajubiléet och deltog för första gången på många år i Östgöta musikdagar.

Ett annat mycket glädjande faktum är att SON spelåret 2002-2003 hade samma höga publiksiffror som under invigningssäsongen i De Geerhallen. Publikgenomsnittet var över 1 100 personer per konsert i De Geerhallen. Det är glädjande och visar att SON uppskattas mer och mer och drar en stor och bred publik.

Verksamheten för barn och ungdom har intensifierats och den barnpedagog som finns anställd har fortsatt sitt uppmärksammade arbete. I flera av skolkonserterna samarbetar SON med lokala utbildningar som musikklasser, musikgymnasiet och Kulturskolan.

En stor nyhet för året var det samarbete som även

etablerades med de kommunala musikskolorna i övriga länet. Det resulterade bland annat i en "utbildningseftermiddag" i Motala i samband med en av våra konserter där. Cirka 100 elever (med lärare) från musikskolorna i Motala och Mjölby fick träffa SON:s musiker och undervisas av dem.

Viktiga nyheter i konsertutbudet var de utomhuskonserter som gavs i Linköping (Trädgårdsföreningen) och Norrköping (Vasaparken). Solister och presentatörer vid dessa konserter var Triple and Touche respektive Östen med Resten. Man beräknar att det var cirka 4 000 lyssnare i Linköping och 5 000 i Norrköping.

Nytt för året var också att SON deltog i Augustifesten i Norrköping, med uppskattade konserter i Hörsalsparken.

En ny konsertform presenterades under året, "Efter Jobbet-konsert", som innebär en kortare konsert kl 18 på kvällen. Bistron hålls öppen för samvaro före och efter konserten. Första Efter Jobbet-konserten blev en mycket stor framgång och konsertformen kommer att fortsätta.

Det viktiga samarbetet med Kungliga Operan har medfört uppförande av Puccinis Bohème och Smetanas Brudköpet. Det lika viktiga samarbetet med Kungliga Filharmonikerna i deras tonsättarfestival genomfördes också som tidigare år.

På det nationella planet kan framhållas att SON deltog i Esa-Pekka Salonens Mästartkurser i Berwaldhallen i Stockholm inom ramen för Östersjöfestivalen. Salonen var oerhört nöjd med orkesterns insats och poängterade att orkestern är en ensemble på hög internationell nivå!

Ett av orkesterns genom tiderna största mediala genomslag skedde under hösten. Sveriges Television

Konserter i De Geer- hallen	Antal konserter		Publik- antal		Genom- snitt		Belägg- ningsgrad	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
<i>Offentliga</i>								
Orkesterkonserter	32	32	32 533	29 691	1 017	958	78	74
Familjekonserter	2	5	1 394	3 553	697	711	53	55
<i>Abonnerade</i>								
Företagskonserter	1	6	1 250	6 600	1 250	1 100	96	85
Öppna repetitioner	4	4	2 216	2 400	554	600	43	46
Skolkonserter	27	14	17 058	9 447	632	675	-	52
Skolkonserter för institutionsboende	3	0	1 150	0	383	0	0	0

Symfoni orkestern

---

bandade en av SON:s konserter för senare sändning som "Veckans konsert". Det blev två program om vardera en timme och varje program repriserades två gånger. Det betyder sex timmar sändning i SVT! Sista repriserna sändes kl 14 på nyårsafton. Vinjetterna till konserterna spelades in i Industrilandskapet och man måste konstatera att Norrköping genom detta fått ovärderlig reklam i Sveriges Television.

Avslutningsvis gjorde SON en turné till Vilnius i Litauen och i Mellansverige. Det skedde i Rikskonserter regi. SON spelade i Vilnius, Norrköping, Linköping, Eskilstuna och Järna.

Fram till halvårsskiftet har SON:s biljetter sålts genom det delägda bolaget BiljettForum HB. Verksamheten i BiljettForum har avvecklats och SON:s biljetter säljs nu i De Geerhallen genom Destination Norrköpings försorg.

Tankar om 2004 och framtiden

SON har haft ett intensivt år med hårt arbete och många nya satsningar. De verksamheter som etablerats måste få mogna, utvärderas och kanske i viss mån revideras utifrån de erfarenheter som nåtts. Arbete med de kommunala musikskolorna hoppas vi skall fortsätta och det finns en ambition att etablera ett liknande samarbete med körerna och kyrkorna.

2003 har för SON:s del varit mycket positivt vad gäller verksamheten, detta trots de ekonomiska nedskärningarna.

SON har kraftigt ökat sin regionala närhet och även presenterat nya konsertformer. Publikgenomsnittet för varje konsert har aldrig varit större. Det är en bra plattform för SON inför framtiden och det är stimulerande för all publik och uppförande i positiv bemärkelse för alla inom SON.

Symfoniorkestern har en säsong som löper från juli till och med juni. Därför kan en kalenderårsredovisning bli något missvisande vid en jämförelse. Till exempel ger man varje säsong skolkonserter för alla stadier och för ungefär samma antal personer per säsong.

Rapporter och utredningar 2003

- Måldokument; Mål och visioner Norrköpings Symfoniorkester
- Generalprogram 2003/2004
- Publikundersökning
- CD-inspelningar
  - Sallinen
  - Lidholm
  - Peterson-Berger
  - Nordic Highlights
  - Filmmusik
  - Kletzki
  - TV-inspelning

Ansvarsområde

Valnämnden ansvarar för de uppgifter som enligt vallagen och folkomröstningslagen ankommer på kommunen. Det är i huvudsak att se till att det finns lämpliga vallokaler och valförrättare på valdagen, samt den lokala administrationen. Nämnden fick också i uppdrag av Centrala Valmyndigheten att arrangera särskild röstmottagning vid sjukhus, servicehus, kriminalvårdsanstalter eller liknande (institutionsröstning).

Norrköpings kommun är uppdelad i två valkretsar och 75 valdistrikt. Varje valdistrikt har en vallokal.

Kommunstyrelsens administrativa kontor ansvarar för valnämndens kansli, där det finns en valadministratör anställd. Arbetet med valadministrationen sker i samarbete med Medborgarservice.

Ekonomiskt resultat

Valnämndens budget på 1 545 tkr var baserad på möjligheten att tillfälligt slå samman valdistrikt vid folkomröstningen. Den möjligheten har dock tagits bort ur vallagen och samtliga 75 valdistrikt med vallokaler måste bemannas. I försök att hålla nere kostnaderna planerade valnämnden att reducera öppettiderna i vallokalerna, med lägre bemanning som följd. Det beräknades ändå ett underskott med 230 tkr. Valnämnden hemställde hos kommunfullmäktige om tilläggsanslag på 230 tkr, vilket beviljades.

Vid kontakter med Centrala Valmyndigheten och länsstyrelsen uppmanades valnämnden att ompröva beslutet om reducerade öppettider. Det fick till följd att ytterligare 56 valförrättare måste rekryteras, till en kostnad av 120 tkr. Valnämnden hemställde hos kommunfullmäktige om tilläggsanslag för detta, vilket beviljades.

Nämndens resultat för året blev 196 tkr.

Vikiga händelser och måluppfyllelse under året

2003-09-14 var det folkomröstning om Sverige skulle införa euron som valuta.

Valnämnden arrangerade institutionsval på 20 olika platser 2003-09-07. Sammanlagt röstade 401 personer i institutionsvalet.

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter	50	73
Verksamhetens kostnader	-1 749	-1 923
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	0	0
Verksamhetens nettokostnad	-1 699	-1 850
Budget	1 895	2 282
Årets resultat	196	432
Akkumulerat resultat (fr o m 2003)	196	0
Nettoinvesteringar	0	0
Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare	0	0
Antal anställda	0	0
<i>Personalkostnader</i>		
Löner	64	59
- varav arvoden till förtroendevalda	62	45
- varav löner till arbetstagare	2	14
- varav semesterlön		
- varav sjuklön		
Sociala avgifter	27	24

På folkomröstningsdagen var 448 valförrättare engagerade i valarbetet. Till det kommer valkansliet, där sju personer arbetade. Efter att vallokalerna stängts för röstning, räknades alla rösterna i vallokalerna. De lämnades omgående in till valnämnden, där 16 granskare tog emot materialet. Valnämnden lämnade rösterna till länsstyrelsen dagen efter.

Valnämndens medlemmar gjorde uppföljningsbesök i samtliga vallokaler under valdagen. Huvuduppgiften var att kontrollera lokalernas tillgänglighet för handikappade och skyltningen till lokalerna.

Antalet röstberättigade till folkomröstningen var 98 038 personer i Norrköping. Valdeltagandet låg på 82,5 procent. Av dem var det cirka 30 procent som poströstade. I hela riket var valdeltagandet 82,6 procent.

Framtiden

2004-06-16 är det val till EU-parlamentet. Planeringen inför det valet är lika som inför årets folkomröstning och beräknas kosta 1 900 tkr.

Valnämnden planerar att inleda ett samarbete med Demokratiberedningen för att arbeta för ökat valdeltagande hos medborgarna med utländsk bakgrund. Kontakt kommer också att tas med barn- och ungdomsnämnden för att inleda samarbete för att öka valdeltagandet bland förstagångsväljare.

Överförmyndaren

Ansvarsområde

Överförmyndarens verksamhet regleras i enlighet med lagstiftningen i föräldrabalken. Den huvudsakliga uppgiften är att granska förvaltare, gode män och förmyndares förvaltning av deras huvudmäns egendom samt fatta beslut i olika ärenden som rör huvudmännen.

Överförmyndarens tillsyn ska utifrån föräldrabalkens föreskrifter tillgodose kommuninvånarnas behov av rättssäkerhet och god service.

Kommunen har enligt samma lagstiftning att ansvara för kostnaderna att bedriva verksamheten samt ansvara för arvoden i de fall huvudmannen ej ansvarar för detta.

Ekonomiskt resultat

Det är mycket svårt att budgetera arvodeskostnaderna, då arvodesbedömning sker i anslutning till granskning av årsräkningar för förra årets förvaltning.

Arvodesbedömningen baseras procentuellt på basbeloppet och procentsatsens storlek beror på vilken omfattning ärendet haft under året. Huvudregeln är att huvudmannen skall betala arvodet själv. Detta gäller för den som har skattepliktig inkomst överstigande två basbelopp eller kapital över två basbelopp. I övriga fall bekostas arvodet av kommunen.

Allt fler personer skrivs in hos överförmyndaren. Många av dessa är yngre personer med omfattande behov av insatser från gode män/förvaltare.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Överförmyndarens tillsyn ska ge skydd mot rättsförluster för personer som inte själva kan ta tillvara sin rätt, förvalta sin egendom och i vissa fall sörja för sin person.

Gode män och förvaltare ska ges nödvändig information kring frågor som berör deras verksamhetsområde.

Förmyndare ska ges nödvändig information som rör den ekonomiska förvaltningen av underårigs tillgångar.

Resultaträkning	2003 ^{*)}	2002
Verksamhetens intäkter.....	3 594	3 219
Verksamhetens kostnader.....	-10 018	-10 772
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-13	-62
Verksamhetens nettokostnad.....	-6 437	-7 615
Budget.....	6 530	6 368
Årets resultat.....	93	0
Ackumulerat resultat (fr o m 2003).....	93	0
Nettoinvesteringar.....	0	0

*) Från och med 2003 har skuldsanerarna flyttats över till medborgarservice

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare.....	3,5	6,5
Antal anställda.....	4	7
<i>Personalkostnader</i>		
Löner.....	1 164	1 786
- varav arvoden till förtroendevalda.....	51	13
- varav löner till arbetstagare.....	1 106	1 726
- varav semesterlön.....	-2	18
- varav sjuklön.....	12	29
Sociala avgifter.....	497	720

Antal ärenden	2003	2002	2001	2000	1999
	2 182	1 741	1 651	1 579	1 543

Information om överförmyndarens verksamhet ska finnas tillgänglig för allmänheten.

Dessutom pågår kontinuerliga kontakter med övriga myndigheter och förvaltningar som på olika sätt är berörda av överförmyndarens tillsyn.

För att kunna möta de ökade behoven, får personal på enheten kontinuerlig utbildning.

Under året har även en jurist anställts. Dessutom har informationsblad upprättats för att säkerställa kvaliteten.

Framtiden

Fler personer är i behov av god man/förvaltare. Ärendenas art blir också allt mer komplexa.

Detta kan innebära att det blir svårare att rekrytera gode män/förvaltare som har kunskaper som motsvarar huvudmännens behov. Det innebär också att kompetensen inom enheten måste ligga på en hög nivå, så gode män/förvaltare och förmyndare kan få korrekt information om gällande lagstiftning och regler samt att en korrekt granskning av uppdragen kan garanteras.

Stadsplaneringsnämnden

Ansvarsområde

Stadsplaneringsnämnden svarar för beredning och planering i samhällsbyggnadsfrågor, köp och försäljning av fastigheter, upplåtelse av tomträtter samt genomförande av exploateringsavtal. Stadsplaneringsnämnden är även förvaltare av kommunens verksamhets och bostadsfastigheter (exklusive fritidsläggningar) samt kommunens markreserv.

Till stadsplaneringsnämnden hör stadsbyggnadskontoret. Stadsbyggnadskontoret består av administrativa enheten, geografiska informationsenheten, lokalförsvåringsenheten, mark- och exploateringsenheten, planenheten och kollektivtrafikenheten. Kollektivtrafikfrågorna svarar kollektivtrafiknämnden för och därför behandlas kollektivtrafikens årsredovisning 2003 separat i kollektivtrafiknämnden.

Stadsbyggnadskontorets verksamhetsidé är att i dialog med kommunens innevånare och aktörer planera och utveckla stadsmiljön till gagn för nuvarande och kommande generationer samt försörja kommunens olika verksamheter med ändamålsenliga lokaler och geografisk information.

Ekonomiskt resultat

Stadsplaneringsnämnden visar totalt ett underskott på 2 856 tkr. Avvikelserna kommenteras under varje enhet.

- Åren 2001-2002 redovisades nämnd och nämndadministration under miljö- och stadsplaneringsnämnden, en beredningsnämnd under kommunstyrelsen

- 2003 har verksamheten lokalförsvårning för första gången en kommunfullmäktigebudget (15 138 tkr), vilket medför att resultatet markant ökar mellan åren 2002 och 2003.

- Från och med 2003 redovisas tomträtter och VA-tillsyn under stadsplaneringsnämnden.

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter.....	653 818	596 148
Verksamhetens kostnader.....	-460 576	-420 994
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-220 441	-202 626
Verksamhetens nettokostnad.....	-27 199	-27 472
Budget.....	24 343	26 115
Årets resultat.....	-2 856	-1 357
Ackumulerat resultat (fr o m 1994).....	-19 613	-16 757
Nettoinvesteringar.....	-103 200	-128 875
- varav lokalförsvåringsenheten.....	-101 233	-126 311

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare.....	68,15	61,2
Antal anställda.....	70	62
Varav		
Ledning och stab.....	3	0
Lokalförsvåringsenheten.....	17	15
GIS-enheten.....	17	18
Mark- och exploateringsenheten.....	9	7
Planenheten.....	14	12
Administrativa enheten.....	10	10

Personalkostnader

Löner.....	17 985
- varav arvoden till förtroendevalda.....	237
- varav löner till arbetstagare.....	17 085
- varav semesterlön.....	427
- varav sjuklön.....	236
Sociala avgifter.....	7 683

Omslutning per enhet eller funktion	Resultat			
	2003	2003	2002	2001
Ledning och stab.....	106	2 046	0	0
Lokalförsvåringsenheten.....	-5 554	611 047	576 580	555 748
GIS-enheten.....	110	5 091	4 908	5 356
MEX-enheten.....	1 310	8 533	8 989	9 392
Tomträttsverksamhet.....	1 268	-20 282	0	0
Planenheten.....	-287	9 719	7 462	6 109
Administrativa enheten.....	191	3 002	8 936	2 223

Nettokostnad per verksamhet	2003	2002	2001
Nämndverksamhet	344	0	0
Nämndadministration	216	0	0
Lokalförsvårning	20 579	3 177	3 978
Fysisk och teknisk planering	14 692	13 164	11 038
Kommunal lantmäteriverksamhet	5 748	4 908	5 358
Lantegendomar	1 667	2 452	2 404
Reglerings- och saneringsfastigheter	3 917	3 771	4 280
Tomträttsverksamhet	-20 283	0	0
VA-tillsyn	319	0	0
Summa	27 199	27 472	27 058

Lokalförsörjningsenheten

Ansvarsområde

Enhetens ansvarsområde är att för kommunens verksamhetslokaler utöva ägarfunktionen på så sätt att dess värde och brukbarhet upprätthålls eller förbättras. Enheten är ett samordningsorgan för olika lokalfrågor och ansvarar även för inhyrning av externa lokaler för kommunal verksamhet.

Genom att lokalerna i hög grad påverkar verksamhetens kvalitet och utformning är lokalförsörjningsenhetens huvuduppgift att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler, samtidigt som fastighetskostnaderna eftersträvas att minimeras och lokaleffektiviseringar uppnås.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet uppvisar ett underskott på cirka 5 600 tkr. Orsakerna till underskottet förklaras i huvudsak av kostnadsutvecklingen för el och ökade kostnader för lokalanpassningar i samband med omstruktureringen av kommunens organisation. I samband med att ett befarat underskott för året framkom vid den ekonomiska uppföljningen under våren så har ett antal åtgärder vidtagits för att begränsa underskottet. Konkret har ett antal planerade underhållsåtgärder inte påbörjats. Nedan beskrivs faktorerna som påverkat det ekonomiska resultatet för året.

Kostnadsutveckling el och fjärrvärme

Kostnadsökningen för el har under året varit mycket påtaglig. Orsaken till detta var att det rörliga elpriset var mycket högt de första fyra månaderna på året och att skattehöjningar samt elcertifikatsavgifter har påförts under året. Det rörliga elpriset är nu låst för framtiden på en relativt förmånlig nivå. I jämförelse med 2002 så är kostnadsökningen för el cirka 13 000 tkr vilket motsvarar en ökning med 40 procent. Avvikelsen mot avsatta medel i budget uppgår till cirka 4 000 tkr. Vidare så har fjärrvärmekostnaden ökat med cirka 13 procent, varav sju procent är hänförligt till prisökningar.

Fördelning av lokalarea 2003

	Kvm	Proc
Den totala lokalarean är i jämförelse med 2002 relativt oförändrad.	Verksamhetslokaler 604 129	74
	Brävallaområdet..... 29 500	4
	Louis de Geer..... 14 000	2
	Mässhallarna 7 100	1
	Inhyrd lokalarea 156 700	19
	Summa lokalarea..... 811 429	100

Den inhyrda lokalarean har ökat något vilket i huvudsak förklaras med tillkomsten av gruppboistäder för LSS.

Egna och inhyrda lokaler	Kommun-ägda kvm	Inhyrda kvm	Totalt kvm	Proc
Skolor	352 823	31 468	384 291	51
Förskolor.....	46 891	17 607	64 498	9
Äldreboende och omsorg.....	90 936	75 119	166 055	22
Kulturlokaler	22 935	2 185	16 104	2
Kontorslokaler	33 832	20 644	54 476	7
Övrigt	56 709	9 677	66 389	9
Summa	604 129	156 700	751 813	100

Totala fastighetskostnaden fördelat på områden (exkl Louis de Geer, Brävalla och Mässhallarna)

	2003	2002	2001
Kapitalkostnader.....	172 967	170 330	166 166
Förhyrda lokaler	165 489	155 554	145 948
Planerat underhåll.....	32 729	38 326	33 928
Lokalanpassningar	9 855	3 456	4 158
Mediaavgifter	86 805	70 040	64 998
Drift och skötsel.....	38 638	38 257	36 344
Löpande underhåll	35 879	40 139	34 497
Övrigt	27 819	22 635	25 239
Summa	570 181	538 737	511 278

Lokalanpassningar

Verksamhets- och organisationsförändringarna som ägt rum under året har medfört att en rad stora och små lokalanpassningar och förbättringar har fått vidtas. I budgetarbetet för 2003 framfördes nödvändigheten att tillskjuta medel för anpassningar på grund av den kommande strukturförändringen i kommun, men enheten fick ingen ekonomisk förstärkning. De ekonomiska konsekvenserna av lokalanpassningarna som genomförts är att kostnaderna ökade med cirka 2 500 tkr i jämförelse mot budget.

Innemiljöproblem

Den ökade frekvensen av fukt och innemiljöskador i lokalerna är ett stort problem. Problemen finns framförallt i de fastigheter som nu börjar bli 25-30 år

Lokalförsörjningsenheten

gamla och som har en speciell grundkonstruktion. I budget för 2003 avsattes 3 000 tkr för att åtgärda ett antal verksamhetslokaler. Åtgärderna har blivit betydligt mer omfattande än vad som beräknats vilket medfört att kostnaderna överstiger budget med cirka 1 000 tkr.

Vakanta lokaler

Vakanta lokaler har jämfört med årets början ökat med cirka 3 000 kvm. Besparingsprocesserna inom barn- och ungdomsnämnden och vård- och omsorgsnämnden har medfört att en hel del verksamhetslokaler lämnats. Ekonomiskt innebär det på kort sikt att kostnaderna kvarstår men att hyresintäkterna avgår. Ett arbete pågår med att hitta alternativa användningar för lokalerna men för 2003 uppgår intäktsförlusten till cirka 800 tkr.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Ett omfattande lokalplaneringsarbete har präglat året där framför allt det framtida behovet av bostäder och lokaler för äldre- och handikappomsorgen och LSS har varit i fokus.

Omlokaliseringen av ett antal kontor på grund av den nya organisationen blev klar under våren 2003. En konsekvens av omorganisationen är att några kommundelsnämndskontor är vakanta som kommunen för framtiden måste skapa alternativ användning för. Processen inom övriga nämnder att anpassa verksamheten till dagens behov medförde bland annat att Kvarseboskolan och skolan i Simonstorp lades ned.

Fastigheten Tullhuset 8 (före detta Nordbankshuset) köptes under 2002 och har under året anpassats för näringslivskontoret och kultur- och fritidskontoret. Invigning av lokalerna ägde rum i våras.

Årets investeringar och planerade underhållsåtgärder uppgår till en bruttokostnad på cirka 130 mnkr. Ett antal investeringsprojekt har färdigställts under året vilket kan nämnas äldreboendet i Tegelgården och inom utbildningsområdet Vikbolandsskolan, De Geersskolan, Klockaretorpsskolan. Vidare så har LSS-boende tillskapats genom nybyggnation vid Katterumsvägen och ombyggnad av förskolan Blåklinten. Ytterligare ett antal boendeenheter har ordnas genom inhyrning från andra fastighetsägare.

I somras inträffad två bränder, dels på förskolan Is-

jakten i Lindö och dels i tränings skolans lokaler på Skarphagsskolan. Branden på Skarphagsskolan var anlagd och med stor förödelse som följd. Den relativt höga frekvensen av bränder de sista åren har medfört diskussioner om vilka förebyggande åtgärder som kan vidtas ytterligare för att förhindra liknande bränder.

I verksamhetsplanen finns mål som eftersträvar att belysa lokalförsörjningsenhetens framgångsfaktorer. Ett antal av dessa kommenteras nedan.

Ökad kundnytta

Hyresgästenkäter skickas varje år ut som ett led i att mäta kundnyttan samt ge indikation på vilka områden som bör förbättras. Enkäterna för 2003 har innehållsmässigt avsevärt utvecklats och skickades ut innan sommaren. Under hösten har enkäten genomgått en första bearbetning och sammanställning. Efter slutlig analys och sammanställning av enkäterna så kommer presentation av resultatet ske på lämpligt sätt under våren 2004.

Under året har det genomförts ett antal brukarträffar vilket varit mycket givande för alla parter. Vidare så har cirka 100 kvalitetsrevisioner genomförts på fastighetsbeståndet i syfte att kontrollera att skötseln utförs enligt upprättade avtal.

Låg energianvändning

Några större enskilda energibesparingsåtgärder har inte genomförts under året på grund av det ekonomiska läget. Däremot har åtgärder vidtagits på de tekniska installationerna för att minska energianvändningen i samband med renovering och ombyggnader bland annat i Vikbolandsskolan och Matteus skolan.

I samarbete med Hyresbostäder har planering påbörjats angående framtida konvertering av olja och eluppvärmda fastigheter till förnyelsebara energislag. Syftet med samarbetet är att i framtiden kunna genomföra gemensamma upphandlingar av värme enligt LOU och enligt miljöprogrammets mål.

God inomhusmiljö

Den obligatoriska ventilationskontrollen har i stort sett genomförts som planerat, vilket innebär att besiktningar och efterföljande anmärkningar åtgärdas. Vid ombyggnader så görs generellt alltid en översyn av dimensioneringen av ventilationen.

Lokalförsörjningsenheten

Framtiden

De begränsade ekonomiska resurserna i framtiden medför att högre krav ställs på lokalplaneringen så att lokal- och kostnadseffektiva lösningar kan skapas. I samband med att de olika kommunala nämnderna analyserar behovet för framtiden och det sannolikt finns ett vikande behov av lokaler inom framförallt barn- och ungdomsnämnden så är det oerhört viktigt att rätt lokaler lämnas utifrån det samlade kommunala perspektivet. Det är även viktigt att tidigt försöka arbeta fram alternativ användning för de lokaler som lämnas.

När det gäller vakanta lokaler så har gymnasieskolan aviserat planer på att lämna Ingelstaskolan, Thapperska skolan och Ruddamsskolan under höstterminen 2004.

En fortsatt befarad kärv ekonomi för kommunen innebär att underhållsinsatserna på fastigheterna inte

kommer att kunna utföras i den utsträckning som krävs för att kunna vårda kapitalet på ett tillfredställande sätt. Konsekvenserna är att svåra prioriteringar ständigt måste vidtas utifrån det utrymme som ekonomin medger och att underhållsbehovet ytterligare växer och de akuta skadorna ökar. Det känns oerhört viktigt att i framtiden skapa möjlighet att avsätta mer resurser för att successivt minska det eftersläpande behovet.

Kostnadsutvecklingen de senaste åren för fjärrvärme och el har varit påtaglig och upptagit en allt större andel av den totala budgeten. De låsta priserna på el för åren 2004-2005 känns som en viss trygghet om inte skatten på energi ökar dramatiskt. Att döma av kostnadsutvecklingen på el, och av miljömässiga skäl, så är det angeläget att försöka minska förbrukningen genom att konvertera till andra energislag. Denna målsättning finns tydligt angiven i kommunens miljöprogram.

Administrativa enheten

Ansvarsområde

Administrativa enheten är en serviceenhet inom stadsbyggnadskontoret och består av tre funktioner; reception, arkiv samt ekonomiadministrativ service. Receptionens och arkivets service omfattar även övriga kontor inom förvaltningshuset Rosen samt allmänheten.

Ekonomiskt resultat

Resultatet för 2003 visar ett överskott på 191 tkr. Överskottet beror på minskade personalkostnader på grund av vakanta tjänster.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Projektet digitalt tekniskt arkiv har slutförts under 2003 och övergår 2004 till löpande drift. Digitalt

tekniskt arkiv är ett nämndövergripande projekt som startade upp under 1999.

Syftet är att all information inom det tekniska området som avser ritningar och därtill hörande handlingar ska övergå från analog till digital form.

Enheten har under året arbetat med de mål som finns i verksamhetsplanen, 10 av de 12 uppsatta delmålen har uppnåtts.

Framtiden

Under 2004 kommer inom det digitala tekniska arkivet alla dokument att digitaliseras. En investeringsbudget på 1 500 tkr har för detta arbete anslagits av kommunfullmäktige.

Enheten för geografisk information

Ansvarsområde

Enheten har uppgiften att tillhandahålla och utveckla produkter och tjänster inom området geografisk information och geografiska informationssystem (GIS) i Norrköpings kommun. Enheten bereder även ärenden som gäller namnsättning av staden.

Ekonomiskt resultat

GIS-enhetens omsättning har ökat med 8 procent under 2003. Det visar att efterfrågan på enhetens produkter och tjänster ökar. Kommunbidrag för 2003 var 5 201 tkr efter en besparing på 200 tkr. Enhetens kostnader 2003 blev 9 932 tkr och intäkter 10 036 tkr inklusive kommunbidrag. GIS-enheten redovisar ett överskott på 103 tkr för året. Enheten har haft en ansträngd budget under året, överskottet är ett resultat av en högre avtalsintäkt än prognostiserat i december månad.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

GIS-enheten introducerade *InKa* (Interaktiva Kartor) ett geografiskt informationssystem (GIS) för alla användare i kommunen. *InKa* har under året anpassats för ett stort antal kontor och flera utbildningar har hållits för användarna.

Enheten har under året tillsammans med utbildningskontoret och planeringskontoret utvecklat ett verksamhetsanpassat GIS, *Barn och ungdoms DATA-PÅ-KARTA*. GIS-programmet hämtar information från kommunens elevregister (Extens), kommuninvånarregister (KID) och befolkningsprognosdata från planeringskontoret. I *Barn och ungdoms DATA-PÅ-KARTA* finns verktyg som ger användaren nya möjligheter att få en presentation av hur situationen ser ut idag, prognoser för framtiden och möjligheten att till exempel skapa till egna upptagningsområden i planeringsarbetet. *Barn och ungdoms DATA-PÅ-KARTA* finns installerat hos utbildningskontoret, planeringskontoret, kollektivtrafikenheten, lokalförsörjningsenheten, medborgarservice, kultur- och fritidskontoret och IT-enheten.

Under år 2003 har fotogrammetrisk kartering (kartering från digitala flygbilder) utvecklats till en ny kraftfull teknik för att öka ajourhållningstakten och vidareutveckla kommunens primärkartbas för framtiden. Detta har även inneburit att kommunens primärkartbas successivt lagras i tre dimensioner (3D).

GIS-enheten har varit med och arrangerat tredagarskonferensen GEOINFO2003 på Louis De Geer tillsammans med utvecklingsrådet för landskapsinformation och GIS-Östergötland, samt hållit föredrag vid tre olika arrangemang inom teknikområdet under året.

Åtta av tio verksamhetsmål och tre av fyra kompetensmål uppfylldes under 2003 utifrån enhetens verksamhetsplan. GIS-enheten har under 2003 följt den inriktning och de mål som finns formulerade i enhetens verksamhetsplan för 2003. Enhetens verksamhetsplan är nedbruten ända ned till individnivå.

Under 2003 har flera åtgärder genomförts för att förbättra de produkter och tjänster som enheten utför. Bland annat har en plan för utvecklingen av kommunens primärkartbas upprättats, nya rutiner för fördelning av fältmätningssuppdrag har införts och GIS har blivit en fri nytta inom kommunen.

Framtiden

De två kommande åren har enheten fått extra medel för att slutföra det pågående projekt som syftar till att skapa en kommungemensam geografisk databas med tillhörande programvaror där alla användare får tillgång till kommunens kartor.

Användning av geografisk information blir allt vanligare även för icke traditionella kartanvändare i samhället. Detta innebär en utmaning för GIS-enheten som kartproducent av en mycket detaljerad och geometriskt noggrann kartprodukt som primärkartbasen är. Denna nya kundgrupp är inte beredd att betala för dessa egenskaper enligt den tariff som primärkartbasen har idag. GIS-enheten kommer under kommande år behöva arbeta om sina taxor samt möjliggöra leverans av primärkartbasen i många fler former.

Mark- och exploateringsenheten

Ansvarsområde

Mark- och exploateringsenheten är kommunens operativa organ för mark- och exploateringsfrågor. Detta innebär att enheten förhandlar, upprättar och genomför avtal som avser köp och försäljning av fastigheter, exploateringar, arrenden och övriga nyttjanderätts-upplåtelse.

Vidare har enheten samordningsansvar inom kommunen för genomförande av exploateringar och är ansvarig för det kommunalekonomiska resultatet av dessa. Enheten är förvaltare av kommunens markreserv, tomträtter samt för övriga fastigheter där ingen annan förvaltare är utsedd. Mark- och exploateringsenheten svarar också för lokaliseringservice till näringslivet tillsammans med näringslivskontoret.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat för mark- och exploateringsverksamheten ger ett överskott på 1 310 tkr. Tomträttsverksamheten ger ett överskott på 1 268 tkr. Enheten har under det gångna året haft en tung arbetsbelastning. Det har inneburit att många underhållsåtgärder inte hunnits med och därmed bidragit till ett ekonomiskt överskott. Under 2004 måste enheten åtgärda det eftersatta underhållet.

Beträffande lantegendomarna håller enheten på att förbättra avloppsanläggningarna på dessa. En del av arbetet är genomfört, men huvuddelen av kostnaderna kommer att belasta 2004.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Inom Ingelstaområdet har ett markbytesavtal träffats med Relät 11 Fastighets AB och kommunen. Avtalet gör det möjligt att under 2004 bygga en ny gata mellan Stockholmsvägen och Blygatan samt att exploatera angränsande kvartersmark. Kommunen får 6 600 tkr i mellangift.

Arbetet med att etablera högteknologisk verksamhet för tillverkning av kiselkarbid på Händelö har gett resultat. Miljödostolen har gett Okmetec AB tillstånd för etablering.

I samband med Plantagens planerade etablering på Ingelsta uppmärksammades att marken var förorenad. En okänd gammal soptipp påträffades. En omfattande och kostsam marksanering har påbörjats.

Kostnaden bedömdes, i samband med det beslut om sanering som togs i stadsplaneringsnämnden och kommunstyrelsen, till mellan 5-10 mnkr givet en antagen volym. Under saneringsarbetet har det visat sig att de förorenade massorna uppgår till en större volym än vad som låg till grund för beslutet. Vad det kostar att slutföra saneringen kan för närvarande inte preciseras. En utredning pågår om hur saneringen ska avslutas till lägsta kostnad inom ramen för miljölagstiftningen. Intäkterna från försäljningen av marken inom det förorenade området uppgår till cirka 8 mnkr. Skulle inte hela markområdet, för vilket köpekontrakt finns, komma att saneras kan intäkten bli lägre. Kommunstyrelsen har i bokslut 2003 avsatt en nettosumma på 24,7 mnkr för saneringen.

Jursla industriområde har efter många års diskussioner nu fått en anslutning till Braviken-vägen och väg E4. En ny rondell med anslutningsväg har byggts.

För att möta efterfrågan på attraktiva industritomter för logistikföretag har enheten arbetat med Herstadbergs arbetsområde. Detaljplanearbetet för industriområde har inletts på del av Händelö.

Resebro gård vid Klinga har sålts under 2003.

Enheten har ansvarat för att genomföra ett idéarbete för Strömsholmens framtid. Arbetet genomfördes genom att fyra grupper bildades med deltagare från allmänheten. Gruppernas arbete redovisades som en utställning på Strömsholmen under sommaren. Allmänheten fick möjlighet att rösta på de olika förslagen.

Kommunens småhustomter, som passerat kommunens tomtkö men inte har sålts, har under året lagts in på kommunens hemsida.

Enheten har i enlighet med uppsatta mål i verksamhetsplanen 2003 arbetat i projektform med Strömsholmen, avyttrat en del av markreserven och vidare utbildat sig inom det fastighetsjuridiska området.

Framtiden

Mark- och exploateringsenheten kommer även under 2004 att lägga stora resurser på att ta fram nya småhustomter och nya områden för småhus. Arbetet med att skaffa mark för företag och industri som vill nyetablera sig eller expandera i Norrköping kommer också att prioriteras.

I kommunens strävan av att utveckla turismen och näringslivet i kustlandet har enheten fått i uppdrag

---

Stadsplaneringsnämnden

---

att genomföra ett utvecklingsprojekt för Arkösund. Projektet ska verka för att göra Arkösund till en centralpunkt i Östergötlands skärgård med avseende på turism, fritidssjöfart, handel, evenemang, kultur och rekreation. Målet för projektet är att förbättrade förutsättningar för näringslivsutvecklingen och tillväxten i området. Utvecklingsprojektet skall bedrivas i

nära samarbete med de bosatta i Arkösundsområdet och deras intresseorganisationer.

Enheten kommer under första halvan av året att avsluta upphandling av ett nytt skogsförvaltningsavtal och ett förvaltningsavtal för skötsel av övriga fastigheter som enheten förvaltar.

Planenheten

Ansvarsområde

Planenheten arbetar med fysisk planering på uppdrag av stadsplaneringsnämnden. Verksamheten omfattar översiktsplanering, detaljplanering, programarbete, planutredningar och miljökonsekvensbeskrivningar.

Ekonomiskt resultat

Planenheten visar ett underskott på 287 tkr. Underskottet beror framför allt på kostnaderna för arbetet med handelsutredningen. I planenhetens budget 2002 ingick en tilläggsbudget på 400 tkr som beviljades i slutet av året för en handelsutredning. Arbetet med utredningen hann inte starta 2002 utan genomfördes under 2003. Inga medel fanns från början i planenhetens budget, under hösten 2003 tillfördes dock en tilläggsbudget på 200 tkr. Handelsutredningen kostade totalt 595 tkr och underskottet i jämförelse med budget blev därmed 395 tkr.

Enheten har ett överskott på personalkostnader och det beror på vakanta tjänster. Ett kraftigt underskott finns istället för konsulttjänster. Konsulter har använts för att kompensera för vakanta tjänster men också för att öka antalet färdiga planer

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Under året har medarbetare anstälts och konsulter har använts i ett antal planer. Rutiner för detta har börjat växa fram.

Sjutton planer har vunnit laga kraft under året. Tyngdpunkten har varit på planer som behövs för näringslivets behov till exempel kvarteret Exporten, kvarteret Planen och kvarteret Järven (friskola med mera). Planarbete för bostadsändamål har intensifierats för området Marby-Unnerstad. Inom Brännestad har ett planarbete pågått som kan medföra ett åttiotal

nya småhustomter. Inom Graversfors och Kårtorp har ett omfattande detaljplanarbete pågått som har huvudsyftet att skapa förutsättningar för en utbyggnad av VA-nätet.

Enheten har varit värd för den årligt återkommande sju-stadskonferensen. Konferensen anordnas för Uppsala, Västerås, Gävle, Eskilstuna, Linköping och Örebro. Konferens lockade ett hundratal personer och blev mycket uppskattad.

Enheten har deltagit i arbetet med Ostlänken. En avsiktsförklaring och ett samverkansavtal har träffats mellan banverket och kommunen där vi förbinder oss att arbeta med de översiktsplaner och detaljplaner som behövs för projektet.

Samarbetet med trafikverken har utvecklats under året. Ett material som kallas Norrköpingspaketet har arbetats fram. Norrköpingspaketet ska förtydliga vilka gemensamma mål och framtidsvisioner som finns för Norrköpings framtida infrastruktur. Norrköpingspaketet ska vara underlag för ett långsiktigt samarbete med trafikverken.

Enheten har deltagit i arbetet med att ta fram nytt ramavtal för upphandling av tekniska konsulttjänster.

Framtiden

Under det kommande året kommer ytterligare nyanställningar att göras. En projektanställd arkitekt kommer under det första halvåret att arbeta med en fördjupad översiktsplan för Kimstad.

Det kommande året kommer de interna rutinerna samt samarbetet med övriga kommunala enheter att utvecklas. Tidplaner och en ärendeförteckning kommer att utvecklas ytterligare.

Tekniska nämnden

Ansvarsområde	Resultaträkning	2003 ^{*)}	2002
Tekniska nämnden förvaltar kommunens:	Verksamhetens intäkter	129 195	92 823
— gator och vägar	Verksamhetens kostnader	-239 777	-210 934
— parker och lekplatser	Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-30 884	-29 257
— naturområden och naturvårdsfrågor	Verksamhetens nettokostnad	-141 466	-147 368
— spårvagnsspår och spårvagnar	Budget	139 263	138 249
— hamn- och industrispår	Årets resultat	-2 203	-9 119
— hantering av hushållsavfall	Justeringar:		
— VA-tillsyn	Vinterväghållning	-449	1 464
— verksamhetsansvar för offentligt skyddat arbete	Avfallshantering	1 183	8 860
— bidragsgivning till enskild väghållning	Justerat resultat	-1 469	1 205
Nämnden har också under året svarat för:	Ackumulerat resultat (fr o m 1992)	24 859	26 328
— trafiksäkerhetsfrågor och är tillika kommunens trafiknämnd	Nettoinvesteringar	35 877	21 590
— parkeringsverksamheten på allmän platsmark	*) Från och med 2003 tillhör Natur och Bygg samt parkeringsavdelningen tekniska nämnden		
— handläggning av ärenden enligt Lagen om stängselskydd för järnväg	Personalredovisning	2003	2002
Förvaltningsuppdraget innebär ansvar för såväl för anläggningarnas långsiktiga vidmakthållande och underhåll som den dagliga driften.	Antal årsarbetare	132,25	27,0
	Antal anställda	134	27
	<i>Varav:</i>		
	Gatu- och parkkontoret	32	27
	Parkeringsavdelningen	14	
	Natur och Bygg (exkl OSA)	18	
	OSA-anställda	70	
	<i>Personalkostnader</i>		
	Löner	26 128	7 866
	- varav arvoden till förtroendevalda	341	286
	- varav löner till arbetstagare	24 012	7 289
	- varav semesterlön	1 042	259
	- varav sjuklön	765	32
	Sociala avgifter	11 162	3 169

Ekonomiska resultatet

För första gången på flera år redovisar tekniska nämndens egentliga verksamhet ett underskott efter justeringar på 1 469 tkr. Förklaringen är oförutsedda händelser som strejk bland parkeringsvakterna under cirka sex veckor, vilket resulterade i minskade intäkter på 1 680 tkr och oförutsett driftsstopp bland stadens spårvagnar på grund av problem med bromssystemen. Enligt rådande avtal fick annan trafik sättas in som resulterade i viteskostnader på 2 688 tkr. Vidare har tekniska nämnden svarat för oförutsedda utgifter för grönområden, lekparkar, snöröjning med mera i de nu nedlagda kommundelnämnderna som med totalt 463 tkr överskrider de medel som erhållits i samband med omorganisationen.

Resultatet före justeringar är ett underskott på 2 203 tkr för året. Vinterväghållningen, har under året kos-

tat 11 551 tkr. Eftersom nämndens budgetram innehåller 12 000 tkr till vinterväghållningen redovisar denna aktivitet ett överskott på 449 tkr. Enligt träffad överenskommelse med kommunledningen regleras tekniska nämndens resultat med mellanskillnaden.

Resultaträkningen har också justerats med underskottet av renhållningsverksamheten för 2003 som uppgår till 1 183 tkr. Verksamheten är taxefinansierad och skall inte belasta tekniska nämndens normala budget. Enligt beslut i kommunfullmäktige skall renhållningsverksamhetens underskott i stället särredovisas inom det egna kapitalet.

Bidragande till underskottet i avfallshanteringen är främst höjd avfallsskatt, genomslag av förändrade regler i producentansvaret när det gäller omhändertagande av elektronikskrot samt ökat index på insam-

Tekniska nämnden

lingskostnader. Faktorer som tillsammans uppgår till 2 968 tkr. I samtliga fall har ingen kompensations kunnat ske genom taxan under 2003, utan det kommer att ske först i samband med 2004 års taxa där förändringarna finns intagna.

Vid en jämförelse av resultaträkningar mellan åren 2002 och 2003 har verksamhetens intäkter ökat med 36 372 tkr. Den största enskilda intäktsposten som bidrar till ökningen ligger i finansieringen av verksamheten arbetsmarknadsåtgärder, som tekniska nämnden övertagit i samband med kommunens omorganisation, som trädde i kraft 2003. Den verksamheten bidrar med 24 599 tkr. Härutöver tillkommer ökade intäkter på grund av taxehöjningar under 2003 avseende parkeringsavgifter med 3 171 tkr och avfallsavgifter för hantering och omhändertagande av hushållssopor med 9 538 tkr.

Verksamhetens kostnader har ökat med 28 843 tkr jämfört med föregående år. Även här har kommunens omorganisation påverkat kostnaderna genom den tillförda verksamheten för arbetsmarknadsåtgärder inom offentligt skyddat arbete. Dessa kostnader uppgår till 24 598 tkr. Bland övriga kostnadsökningar märks parkverksamheten med 2 268 tkr i huvudsak beroende på ökade kostnader på grund av övertagande av ansvar för stadens yttre kommundelar, som tidigare finansierats genom de nedlagda kommundelsnämnderna. Vidare blev förlusten i driften av fjärrilsträdgården 937 tkr.

Bland tekniska nämndens övriga verksamheter har kostnaderna för gator och vägar totalt sett minskat med 6 558 tkr, beroende främst på kraftigt minskat anslag under 2003 för underhållsbeläggningar. Anslaget var åtta miljoner kronor lägre än under 2002. Parkeringskostnaderna har ökat med 946 tkr beroende på ökade kostnader för omställning av automater

Nyckeltal	2003	2002	2001	2000
Gator och vägar (enhet: 1000 m² körbana)				
Mängd.....	3 826	3 826	3 811	3 823
Nettokostnad, tkr.....	81 666	83 846	82 184	76 809
Kronor/enhet	21:35	21:91	21:56	20:09
Vinterväghållning (enhet: 1000 m² körbana)				
Mängd.....	3 906	3 906	3 906	3 918
Nettokostnad, tkr.....	11 551	13 464	13 827	11 745
Kronor/enhet	2:96	3:45	3:54	3:00
Kollektivtrafik				
a) Spårvägar (enhet: meter spårväg)				
Mängd.....	32 000	32 000	32 000	32 000
Nettokostnad.....	10 083	10 333	9 630	9 311
Kronor/enhet	315:09	322:91	300:94	290:96
b) Spårvagnar 23 st (enhet: vagnkilometer)				
Mängd.....	1 000 000	932 461	932 461	1 000 000
Nettokostnad.....	16 761	12 130	8 889	8 257
Kronor/enhet	16:76	13:01	9:53	8:26
Parker och grönområden (enhet: hektar)				
Mängd.....	683	683	680	680
Nettokostnad, tkr.....	26 993	24 626	23 244	20 494
Kronor/hektar	36 521	36 056	34 182	30 138
Naturvård (enhet: hektar)				
Mängd.....	1 640	1 640 ¹⁾	1 640	1 640
Nettokostnad, tkr.....	2 027	1 980	1 634	1 462
Kronor/enhet	1 236	1 207	996	891

1) Härav utgör 980 ha kommunägd mark och 660 ha ej kommunägd mark.

Nettokostnad per verksamhet	2003	2002	2001
Nämndadministration	788	553	670
Gator och vägar	93 217	97 310	96 011
varav vinterväghållning	11 551	13 464	13 827
Parkering	-10 756	-8 581	-7 903
Spårväg och vagnar	26 913	22 463	18 519
Parker och grönområden	26 993	24 627	23 244
Naturvård	2 027	1 980	1 634
VA-tillsyn	138	156	67
Avfallshantering/renhållning.....	2 146	8 860	1 533
Arbetsmarknadsåtgärder.....	-1	0	0
Summa	141 465	147 368	133 775

och utrustning på grund av taxehöjning och införande av boendeparkeringsystemet.

Den nedlagda deponin Herrebro har kostat 963 tkr. För gamla deponier gäller att dagens taxekollektiv inte skall belastas med den kostnaden, enligt miljöbalken. Gatu- och parkkontoret har inte kompenserats för ansvaret att handha deponin, som kom till kontorets drift i samband med att avfallshanteringens styrning och administration återgick från entreprenö-

ren till kommunen. Därför har även den kostnaden påverkat resultatet negativt.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Inriktningsmålen för gator, stadsrum, parker och natur är

- Stadsrum, parker och natur ska erbjuda kommunens invånare varierande miljöer med hög kvalitet
  - Trafiknäten ska planeras och underhållas så att ökad säkerhet och trygghet skapas, samt att lägsta långsiktiga kostnad optimeras
  - Cykelvägnätet ska byggas ut och standardhöjas
- Verksamheten under 2003 inrymmer flera åtgärder i inriktningsmålen. Ny belysning för att öka standard och säkerhet har till exempel upprättats utmed Strömmen vid Rhododendrondalen samt på gång- och cykelvägen i Södra Promenaden mellan brandstationen och Ebersteinska skolan.

För att öka kvaliteten på information har det under 2003 investerats i nya informationsplatser vid E22 och södra infarten från E4.

Kommunens broar har kontinuerlig översyn och bland annat har ett arbete med att fjärrstyra Händelöbron pågått, vilket beräknas vara färdigställt under februari månad 2004.

För att förbättra för högtransporterna genom staden har kontaktledningar och gatubelysning i Eneby anpassats.

Spårvägen har fått nya kontaktledningar vid Klingsberg.

Stadens planteringar har haft fortsatt hög prioritet under året. Nya perenner har satts inom Olof Palmes plats. Rondeller har fått nya planteringar, bland andra Ståthögarondellen. Planteringar av perenner med mera har gjorts utmed Strömmen mellan Rhododendrondalen och Femöresbron.

I årets kaktusplantering har idrottsföreningen Sleipners 100-års jubileum uppmärksammas.

Kampanjen att samla in skrotbilar i samarbete med stiftelsen Håll Sverige Rent har haft slutspurt och kommer att slutredovisas under våren 2004.

Den årliga kampanjen "Cykla till jobbet" utsträcktes med två månader med gott resultat. Under 2004 kommer kampanjen att utsträckas ytterligare två månader att pågå under månaderna april – september.

Inom naturvårdens område har Kvillingeförkastningen blivit naturreservat, 194 ha skog, värdefull för människor och många andra djur och växter. Kommunen har sedan början av 1990-talet arbetat för bevarandet av området. Kommunen fick ersättning av staten med skogens halva värde.

Ågelsjöskogen blev Natura 2000. Under många år har kommunen försökt få området skyddat. Skogen och sjön har ett mycket stort värde för norrköpingsbor och har också ett högt biologiskt värde.

Ett vandringshinder för havsöring och flodnejonöga i Hultån vid Yxbacken har byggts bort.

Bland andra uppskattade akviviteter finns en kolarvoja som byggts i Glotterskogens naturreservat. Många människor levde i sådana kojor under hela vintern då kolning var vanligt förekommande i Kolmårdsskogarna.

Guidningar i Norrköpingsnaturen har samlat 507 personer.

Inom avfallshanteringens område är en ny organisation för avfallshanteringens administration med kundservice, planering och styrning på plats med 5 nya medarbetare. Även fakturering sker i egen regi.

Samarbetsavtal har slutits med Econova, om den gamla deponin Herrebro, där Econova får disponera området under 20 år mot att de under tiden täcker området med lämpliga massor.

Ny renhållningstaxa gäller från den 1 januari 2003.

Ett informationsblad, Sopbladet har producerats och skickats ut till samtliga hushåll i Norrköping. Även vår sorteringsguide Lilla sopboken är reviderad och utgiven som version nr 2.

Framtiden

Satsningar på att försköna stadens rum skall fortsätta. En viktig faktor för en attraktiv stad där man vill verka bo och leva. Vi fortsätter vår inslagna väg på att stadsmiljön skall vara funktionell att vistas i och kännas ren, trygg och säker. Planering för det pågår ständigt och inom givna resurser har vi att prioritera bland såväl stora som små behov.

Fyra viktiga områden som är strategiska för fortsatt utveckling av Norrköpings infrastruktur är :

- Infrastruktur
- Staden och stadsdelarnas offentliga rum, torg, platser och parker

- Service , mer offentliga toaletter, bättre infartsinformation och parkering
- Ökat samarbete för helhetssyn med köpmän, fastighetsägare, näring och kommun

Det som oroar är den investeringsvolym som det finns behov av när det gäller infrastrukturåtgärder och stadsmiljöåtgärder.

Rapporter och utredningar

- Riskanalys av hamn- och industrispår
- Standard och dokumentation för kontaktledning
- Trafikolyckor 2003
- Trafikräkning 2003
- Beräkningar av emissioner och halter av kväveoxid i Norrköping
- Riktlinjer för trafiksäkerhetsarbetet
- Riktlinjer för övergångsställen eller passager
- Tre nya rapporter i rapportserien "Natur i Norrköping" har givits ut.
- Förstudie för byggande av våtmark i Vrinnevi
- VA-tillsyn 2002
- Skötselplan för Vrinneviskogens naturreservat
- Skötselplan för Kvillingeförkastningens naturreservat
- Rapport Tjäderlekar i Norrköpings kommun
- Plan för nedlagd deponi – Herrebro
- Start med revidering av kommunens avfallsplan. Den skall föreläggas kommunfullmäktige sommaren 2004

Kol I ekti vtrafiknämnden

Ansvarsområde

Kollektivtrafiknämnden bildades 2002 och har ansvar för frågor som rör samhällsbetalda resor (allmän kollektivtrafik, färdtjänst, riksfärdtjänst, skolskjuts och parkeringstillstånd för rörelsehindrade).

Kollektivtrafikenheten bereder ärenden till kollektivtrafiknämnden.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat för verksamheten visar ett överskott på 173 tkr.

Färdtjänst redovisar ett underskott på 2 215 tkr, en följd av att budgeterade besparing på 1 350 tkr ej kunnat verkställas samt att antal resor har ökat med 2 000 enkelresor jämfört med 2002.

Övrig kollektivtrafik redovisar ett överskott på 1 859 tkr. Budgeterade medel för kapitaltjänstkostnaderna har inte belastat enheten fullt ut, varför här redovisas ett överskott.

Skolskjutsverksamheten redovisar ett överskott på 551 tkr till följd av minskade skolkortspriser.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Inriktningsmål för samhällsbetalda resor:

- Norrköping ska ha en modern, attraktiv, miljövänlig, trafiksäker och effektiv kollektivtrafik som bygger på spårväg och biogasbussar i tätortstrafiken. Tätorts- och landsbygdstrafiken ska anpassas, både vad avser fordon och hållplatser, så att bland annat funktionshindrade lätt ska kunna utnyttja trafiken.
- Frågorna kring samhällsbetalda resor måste tidigt komma in i processen när det gäller förändringar i stadsplaneringen. Ett samhällsekonomiskt synsätt ska råda där helhetssynen är viktig. Stadsutveck-

lingen i Norrköping ska tydligt präglas av en samverkande planering av kollektivtrafik, bebyggelse och andra faktorer.

- Trafikplaneringen ska inriktas på att försöka påverka trafikanternas val av färdmedel. Det handlar om att förändra vanorna så att kollektivtrafikresandet ökar.

Målet är att så många som möjligt ska klara att resa med den allmänna **kollektivtrafiken**. Kollektivtrafik-

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter	23 882	24 016
Verksamhetens kostnader	-157 837	-148 830
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-24 640	-23 456
Verksamhetens nettokostnad	-158 595	-148 270
Budget	158 768	149 110
Årets resultat	173	840
Ackumulerat resultat (fr o m 2000)	5 735	5 562
Nettoinvesteringar	29 188	16 505

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare	12,6	11,5
Antal anställda	13	12
<i>Personalkostnader</i>		
Löner	3 525,9	
- varav arvoden till förtroendevalda	222,7	
- varav löner till arbetstagare	3 191,7	
- varav semesterlön	99,9	
- varav sjuklön	13,7	
Sociala avgifter	1 506,2	

Nettokostnad per verksamhet	2003
Nämnd	267
Nämndadministration	350
Kollektivtrafik	76 630
Färdtjänst	37 082
Skolskjuts	44 259

Färdtjänst	2003	2002	2001	2000	1999	1998
31 dec resp år						
Antal färdtjänst-legitimerade	4 493	4 548	4 440	4 397	4 458	4 543
Genomsnittlig kostnad per beställning	142,62	134,84	126,26	112,56	98,33	91,91
Samordning, procent	77,47	79,04	76,89	75,91	74,57	73,66

Kol I ekti vtrafiknämnden

systemet har anpassats på flera sätt för att underlätta för funktionshindrade. Fler hållplatser har byggts om vilket innebär att över hälften av tätortens hållplatser nu är handikappanpassade. Under hösten 2003 har ett **informationssystem i realtid** med tydliga ljusskyltar installerats, samt automatiska hållplatsutrop i spårvagnarna.

En ny **bussgata i Rambodal** var färdig i december. Genom nya hållplatser i Ånestagatan erbjuds nu en förbättrad kollektivtrafik i detta område.

Under året har omfattande banarbeten utförts bland annat på **Trädgårdsgatan** och **Östra Promenaden**. I samband med arbetena i

Östra Promenaden har ett nytt busskörfält skapats ihop med spårvägen. Det innebär stora förbättringar av framkomligheten för busstrafiken

Upphandling av nya spårvagnar har påbörjats och leverans beräknas till 2005.

Flera förstudier är framtagna som redovisar nya möjligheter för staden och kollektivtrafiken. Rapporterna beskriver en ombyggnad av **Söder Tull** till en modern och attraktiv bytespunkt, alternativa lösningar för en **förlängning av spårvägen till Ringdansen** samt förutsättningar för en ny **pendeltågstation i Kimstad**. Förstudierna utgör underlag för vidare politisk diskussion. När det gäller Söder Tull och pendeltågstation i Kimstad har förprojektering påbörjats.

Kollektivtrafikresandet i Norrköpings kommun har under 2003 visat positiva siffror när det gäller resandeutvecklingen. Den största ökningen, både i tätorten såväl som på landsbygden, står de yngre resande för, främst studerande i olika åldrar.

Antalet resenärer på de **anropsstyrda stadsdelsbussarna** har under 2003 stabiliserats på en hög nivå. Trafiken är mycket uppskattad av resenärerna och ger invånarna en hög service.

Färdtjänstresandet visar en svag uppåtående trend.

För att erhålla bättre kontroll över skolskjutskostnaderna har nya rutiner för hantering av busskort införts.

Skolskjutsar - genomsnittlig kostnad per elev/år

	2003	2002	2001
Grundskola - upphandlad skolskjuts.....	10 061	7 632	10 381
Grundskola - busskort.....	3 499	3 600	3 006
Särskola.....	41 487	42 987	40 935
Elevomsorg.....	77 835	74 055	37 395
Gymnasiet - busskort ...	3 782	3 800	4 522

Skolskjutsar - antal elever

	2003	2002	2001
Grundskola - upphandlad skolskjuts.....	2 095	2 546	1 858
Grundskola - busskort.....	908	1 110	1 340
Särskola.....	156	160	146
Elevomsorg.....	60	54	73
Gymnasiet - busskort ...	1 821	2 064	1 750

Framtiden

Från sommaren 2004 byter Östgötatrafikens entreprenörer. Samtidigt börjar en ny kostnadsfördelningsmodell mellan kommunerna och landstinget att gälla. Det innebär att varje kommun utgör eget resultatområde för kommunal tätortstrafik och landsbygds trafik. Underskottet för den kommunala trafiken finansieras helt av kommunen. Detta innebär att kommunen i ännu större utsträckning måste arbeta för att ha en bra och attraktiv kollektivtrafik med många resenärer.

Beslut om en spårvägsförlängningen till Ringdansen behöver tas. Kollektivtrafikensheten bedömer att en spårvägsförlängning innebär stora fördelar för staden och kollektivtrafiken. En utbyggnad leder till positiva effekter på andra delar av samhället.

Rapporter och utredningar:

- Anropsstyrda stadsdelsbussar i Norrköping, integrerad kollektivtrafik. Utvärdering efter ett års trafik, kollektivtrafikensheten.
- HandSam, verksamhetssystem för handläggning av enskilda ärenden, kollektivtrafikensheten
- Förstudie Bytespunkt Söder Tull, Scandiakonsult
- Förstudie Förlängning spårväg Söder Tull – Ringdansen, Scandiakonsult
- Samhällsekonomisk värdering av spårväg till Ringdansen, Trivector.
- Förstudie Kimstad pendeltågstation, Scandia-

Bygglövs- och miljöskyddsnämnden

Ansvarsområde

Bygglövs- och miljöskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter avseende:

- Prövning, tillsyn av byggverksamheten enligt plan- och bygglagen, inklusive rådgivning och information, ventilationskontroll (OVK), skyddsrumskontroll samt energirådgivning.
- Bostadsanpassningsbidrag
- Prövning, tillsyn och rådgivning inom miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedel inklusive dricksvatten och djurhållning.
- Bakteriologiskt laboratorium
- Fastighetsbildning och fastighetsregistrering, inklusive datasystemet (FDS) i kommunen
- Rådgivning till allmänheten samt fastighetstekniska uppdrag.
- Förebygga bränder
- Rädda människor, miljö och materiella värden vid bränder och andra nödlägen.
- Rådgivning till myndigheter, industrier, organisationer och allmänheten om befolkningsskydd och räddningstjänst.
- Svara för den kommunanknutna civila delen av totalförsvaret.

Verksamheten är uppdelad på bygglövskontoret, inklusive bostadsanpassningen, brandförsvaret, kommunala lantmäteriet samt miljö- och hälsoskyddskontoret, inklusive laboratoriet.

Ekonomiskt resultat

Bygglövs- och miljöskyddsnämndens totala kostnader slutade på 116,7 mnkr (110,6). Kommunbidraget enligt årsbudget och tilläggsbudget var 88,7 mnkr (78,4). Intäkterna stannade vid 30,1 mnkr (29,0). Detta innebär ett årsresultat om +2,1 mnkr.

Bygglövs- och miljöskyddsnämnden är i genomsnitt finansierad med avgifter och övriga intäkter till 26 procent (26 procent).

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter	30 109	28 946
Verksamhetens kostnader	-112 201	-106 508
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-4 478	-4 052
Verksamhetens nettokostnad	-86 570	-81 614
Budget	88 697	78 399
Årets resultat	2 127	-3 215
Akkumulerat resultat (fr o m 2002)	5 629	3 502
Nettoinvesteringar	1 872	4 224

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare	173,05	165
Antal anställda	248	240
Brandförsvaret	187	180
- varav deltidsbrandmän	73	73
Bygglövskontoret	23	22
Miljö- och hälsoskyddskontoret	30	29
Kommunala lantmäterimyndigheten	8	9

Personalkostnader

Löner	48 388	45 888
- varav arvoden till förtroendevalda	370	318
- varav löner till arbetstagare	46 682	44 605
- varav semesterlön	876	601
- varav sjuklön	464	395
Sociala avgifter	20 671	19 603

Resultat per enhet	2003	2002	2001
Nämndadministration	103		
Brandförsvaret	-3 302	-2 933	-3 862
Bygglövskontoret	4 471	-5 314	-6 544
varav bostadsanpassning	4 322	-6 717	-7 326
Miljö- och hälsoskyddskontoret	693	3 536	3 340
Kommunal lantmäterimyndighet	162	1 496	1 217
Summa	2 127	-3 215	-5 849

Viktiga händelser och måluppfyllelser under året

Revisionskontoret genomförde en enkät inom nämndens område. Sammanfattningen anges nedan i förkortad version.

- Nämndens mål bör vara tydligt beskrivna i måldokument allmänt känt och möjligt att följa upp och avspegla nämndens planer, riktlinjer och avtal, kopplat till ekonomin.
- Nämnden bör fortsätta att utveckla uppdragsplanen så att det finns mål och delmål preciserade för alla kontor. System och rutiner bör finnas som

Bygglövs- och miljöskyddsnämnden

säkrar den kvalitet och kvantitet som kontoren ska prestera.

- Regelbundna mätningar bör göras över kundernas syn på verksamhetens kvalitet.
- Budget och redovisning kan förbättras, för en uppföljning på olika ansvarsnivåer.
- Uppföljning av hur personalen ser på arbetet, arbetsledningen, arbetstrivselsen och miljön bör utvecklas vidare.
- Regler och riktlinjer för skydd av elektroniska dokument bör kompletteras.

Bygglövs- och miljöskyddsnämnden och dess förvaltningar kommer att fortsätta sitt arbete med inriktningen att vara "Den goda myndigheten", det vill säga den kommunala instans som i god serviceanda och med tydlighet, snabbhet och rättssäkerhet och med känsla för människorna och företagen utför provning, tillsyn inom verksamhetsområdet samt svarar för brandskyddet och säkerheten i samhället.

Det arbete som nämnden har påbörjat 2003 med mål, styrning, uppföljning och utvärdering fortsätter hela mandatperioden.

Bygglövskontoret

Ekonomiskt resultat

Bygglövskontorets verksamheter är uppdelade på tre olika budgetar. Bygglöv, bygganmälan, skyddsrumskontroll och OVK har en gemensam budget. Bostadsanpassningsbidrag och energirådgivning en var.

De olika verksamheternas resultat fördelar sig enligt redovisning nedan.

Bygglövskontoret nyckeltal	2003	2002	2001	2000	1999
Bygglöv/bygganmälan ^{*)}	1 254	1 592	1 304	1 333	1 504
Allmänna ärenden	44	43	41	188	52
Dagboksärenden	33	26	32	20	32
OVK-registreringar	382	539	381		
Underhållsbesiktningar, skyddsrum	110	130	106		
Självfinansieringsgrad	72	78	90	86	87
Bostadsanpassnings- bidrag, antal inkomna ärenden	845	905	880		

*) Bygglöv och bygganmälan är två olika ärenden. Dessa har sedan många år registrerats på samma diarienummer.

Bygglövskontorets nettoresultat

Bygglöv med mera	+205
Bostadsanpassning.....	+4 282
Energirådgivning.....	-17
Nämndadministration	+103

Överskottet för bygglöv med mera blev lägre än tidigare år bland annat på grund av att kontoret haft stora kostnader för nyrekrytering bland annat för personal som slutat och för omorganisationer som skett för att få en effektivare hantering.

Bostadsanpassningsbidragsverksamheten redovisar ett stort överskott i jämförelse mot budgeten bland annat på grund av att krafttag gjorts för att få ned kostnaderna men också på grund av att antalet stora kostnadskrävande ärenden minskat.

För att jämföra snittkostnaden per ärende för året mot förra året måste man ta med i beräkningarna att kostnaden för 2002 är exklusive moms. För 2003 har verksamheten tvingats att betala moms på åtgärderna. Snittkostnaden per ärenden var för året 22 500

inklusive moms och 18 000 exklusive moms som kan jämföras mot år 2002 som var 22 700.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Ärendemängden inom bygglöv och bygganmälan var något lägre än året innan men detta har knappast någon tydlig orsak. Skyddsrumskontrollerna blev fler än väntat trots omorganisation. Mycket handläggningstid har även detta år lagts på mastansökningar för 3G-telefoni. Ett 50-tal mastansökningar har inkommit under året.

Under året har projektet "Det digitala arkivet" pågått. Detta har genomförts tillsammans med stadsbyggnadskontoret och dess enheter och som går ut på att all arkivhantering ska ske digitalt.

Under året har bygglöv/bygganmälanverksamheten också provat ett antal större byggnadsprojekt där det som i många stora ärenden idag har varit mycket bråttom. Det har under året blivit än tydligare att kraven vid stora företagsetableringar ökar enormt vad det gäller snabbhet och smidighet. Eftersom dessa fö-

Bygglövs- och miljöskyddsnämnden

retag är en förutsättning för att Norrköping ska växa och ekonomin bli bättre måste vi därför vara ytterst lyhörda för de krav som ställs på vår verksamhet i sådana sammanhang. Därmed det också ytterst viktigt med personalresurs därefter.

Trots att samarbetet med Samcon, ett konsultföretag för skyddsrumskontroller, avslutades under mars och nya rutiner för kontorets tjänstemän infördes har verksamheten genomfört fler skyddsrumskontroller än förväntat.

Ärendemängden inom bostadsanpassningsbidrag var för året något färre än tidigare år. Under året har en rad förändringar genomförts inom denna verksamhet. Vi har också arbetat vidare med samarbetet med kommunen bostadssamordnare samt genomfört några träffar med arbetsterapeuter i syfte att få till bättre samarbete.

Energirådgivningen har förutom den löpande informationsrådgivningen haft några stora kampanjer under året. Bland annat kan nämnas, Energispaning för elever i årskurs 5, Värme-Villa kampanjen, Värme-pumpskväll samt Tema el och energi.

Efter revisorernas synpunkter på kontorets verksamhetsplanering tidigare, lades under detta år extra kraft på att arbeta med verksamhetsplanering på ett nytt

sätt och vi hoppas att detta ska ge både tydligare och bättre verksamhet med högre kvalitet inom alla verksamhetsområden.

Som ett led i utveckling av kontorets och nämndens verksamhet togs ett förslag fram på ett nytt namn på kontor och nämnd under hösten. I december tog kommunstyrelsen förslaget efter att nämnden ställt sig positiv.

Personalmässigt har en hel del förändringar skett. Nyrekryteringar har skett både som ersättning för personal som slutat och för nya tjänster. Dessutom har ett flertal tjänster fått förändrade arbetsuppgifter allt i syfte att få en effektivare organisation.

Framtiden

Verksamheterna styrs helt av byggaktiviteterna i samhället och kravet att ordna för dem med funktionshinder. Skyddsrumskontroll och energirådgivning är beroende av medel från staten och med dessa medel finns krav på vad som ska utföras. Det som därför främst bör beaktas är att det finns personal i tillräcklig omfattning för att upprätthålla rättssäkerheten. I samband med nyrekryteringar har också en välkommen förnyring av personalstaben skett.

Brandförsvaret

Ekonomiska resultatet

Det ekonomiska resultatet för verksamheten 2003 gav ett underskott på 3 302 tkr.

Intäkterna har ökat till 12 250 tkr brutto 2003 från 11 977 tkr 2002.

Personalkostnader har ökat till 47 602 tkr brutto 2003 jämfört med 44 727 tkr för 2002.

- Personalkostnader har överskridit kalkylerad ram, vilket främst beror på att personalens lönepåslag blev cirka fyra procent. Flera större personalkrävande och kostnadskrävande brand- och räddningsinsatser har inträffat under året.
- Under våren nyanställdes 10 brandmän som har internt utbildats och placerats i utryckningstjänst. Dessa ersätter personal som pensionerats eller som av annan orsak ej längre kan ha utryckningstjänst.

Brandförsvaret nyckeltal

	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Räddningstjänst, antal insatser	1 849	1 826	1 725	1 657	1 795	1 326
Förbyggande brandförsvaret						
Brandsyn	603	564	601	658	633	543
Tillsyn	33	35	31	36	39	34
Utbildning						
Brandskydd, hetarbete, 6 årsgrupp HLR, LABC etc	8 350	7 900	8 100	7 354		

Under 2003 pensionerades 2 brandmän och en brandman omkom vid brand under rökdykarinsats.

- Väsentliga personalförhållanden som redovisning av anställdas totala sjukfrånvaro under halva räkenskapsåret uppgår till 12 procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid (ny lag från 030701).

Bygglövs- och miljöskyddsnämnden

- Samverkansavtalet med Söderköping har omförhandlats, vilket medför en intäktsminskning med cirka 500 tkr per år.
- Brandförsvarets intäkter för förebyggande-, teknisk service- och utbildningsverksamheter ökade med cirka 600 tkr.

Investeringar enligt investeringsplan har till hälften genomförts. Investeringar som har avslutats under året är bland annat utalarmeringsutrustning och mindre ombyggnad på huvudbrandstationen och övningsfältet.

Förprojektering av lokaler på huvudbrandstationen för SOS Alarm har hittills kostat 226 tkr.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

2002 års värden inom parentes:

Av totalt genomförda 1 621 (1 611) insatser (utryckningar) under år 2003 vid bränder, övriga nödlägen, utgörs 1 217 (1 150) av bränder, 317 (430) av annan räddningstjänst som till exempel trafikolyckor, vatten-, storm- och oljeskador etcetera samt 228 (217) av IVPA-larm ("i väntan på ambulans" enligt avtal med landstinget).

Av bränder som har inträffat under 2003, kan nämnas den omfattande branden på nattklubben Camel den 27 maj då en brandman omkom under släckningsarbetet. Förutom samtliga släckstyrkor från kommunen deltog även styrkor från Linköping, Söderköping och Södertörn.

I övrigt kan nämnas brand i garagelänga i Klockartorpet, brand i transportband på Händelöverket, radhusbrand på Lidaleden, lägenhetsbrand på Timmermansgatan, brand i parkopplat radhus och villabrand i Krokek, brand på Skarphagsskolan samt brand i Dagsbergshallen.

- Vid bränder 2003 omkom 2 (5) personer och 62 (22) personer skadades.
- Vid trafikolyckor omkom 5 (4) personer.

Från 1 januari 2003 gäller en ny lag om extraordinära händelser i fredstid. Lagen reglerar kommunens verksamhet och ansvar vid särskilda händelser som inträffar och som på ett väsentligt sätt påverkar kommunen. Krisledningsnämnden kan då under begränsad tid ta över beslutanderätt från övriga nämnder. I Norrköpings kommun utgörs krisledningsnämnden av kommunstyrelsen.

En helt ny utbildning för brandmän och befäl startade i Räddningsverket regi under hösten. Den nya brandmannautbildningen är en 2-årig eftergymnasial utbildning, vilken är utformad för personal som skall arbeta med skydd och säkerhetsfrågor både inom offentlig förvaltning och näringsliv.

En undersökning har genomförts under hösten för att bedöma förekomsten av brandvarnare i lägenheter i kommunen.

Satsning på förebyggande verksamhet samt extern utbildning och information har i likhet med föregående år prioriterats och under året utbildades 8 350 personer (7 900). Vår inriktning är "nollvision" vad gäller antalet omkomna samt att bränder och andra olyckor kontinuerligt skall minska både till antal och omfattning.

I skadeförebyggande syfte utförs brandsyn och tillsyn på 1 282 (1 288) förtecknade objekt indelade i 18 skilda kategorier med olika tidsfrister (1-, 2- eller 4 år) beroende på brandfarlighetsgrad. År 2003 utfördes 603 (564) brandsyner enligt räddningstjänstlagen och 33 (35) tillsyner enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

Framtiden

- Nuvarande räddningstjänstlag upphör den 1 januari 2004 och ersätts då med "Lag om skydd mot olyckor (LSO)". Detta medför bland annat att kommunens räddningstjänstplan ersätts med **handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande arbete mot olyckor**, vilka tidsbegränsas till att längst gälla under mandatperioden.
- För att minska och om möjligt eliminera risker krävs en fortsatt utökad satsning inom det skadeförebyggande området parallellt med anpassade informations- och utbildningsinsatser till olika målgrupper, främst ungdomar. Ytterligare satsningar riktade till skola/daghem, allmänhet och näringsliv bör därför övervägas.
- Det torde bli svårt att inrymma brandförsvarets verksamhet inom tilldelad budgetram. Detta medför ytterligare krav på att intensifiera och utöka intäktsbringande verksamheter, tydligt avgränsade från förvaltningens myndighetsutövning, samt generella krav på effektiviseringar genom bland annat utökad samverkan för att undvika mera drastiska åtgärder i form av möjliga reduceringar av verksamheter ned mot miniminivå.
- Enligt centralt fattat beslut kommer ej flygplatsens brand- och räddningstjänst att utföras av

civilpliktiga brandmän på Norrköpings flygplats (i likhet med övriga flygplatser i landet) från sommaren 2004. Detta blir en klar resursförsämring för kommunens brandförsvaret.

- I avvaktan på kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalyser har beslut om ny brandstation på Ringebyområdet skjutits på framtiden.

Miljö- och hälsoskyddskontoret

Ekonomiskt resultat

Miljö- och hälsoskyddskontorets (inkl. laboratoriet) resultat 2003 är ett överskott på 693 tkr (+546 tkr år 2002) jämfört med budgeterade kostnader. Intäkterna 7 518 tkr ökade 750 tkr från 2002. Intäkterna enligt taxan ökade med 300 tkr, främst enskild avlopp. Laboratoriet svarade för 450 tkr, från tjänster åt Jordbruksverket för spårning av salmonellasmittat foder. Kostnaderna 15 415 tkr ökade med 610 tkr från 2002, främst utrustning för laboratoriet. Intäktsggraden ökade till 49 procent (46 procent) eftersom intäkterna ökade mer än kostnaderna, bl.a. reducerades personalkostnaden p.g.a. sjukfrånvaro m.m. Verksamhetens nettokostnad 7 897 tkr blev 77 tkr högre än 2002.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Kontoret hanterar många ärenden under ett år inom ett brett verksamhetsfält inom lagområdena för miljö- och hälsoskydd, djurskydd och livsmedel, inkl. dricksvatten. Ett urval åtgärder har sammanställts i en särskild rapport. Några exempel på händelser under året är:

- Förslag till vattenskyddsområde för Nedre Glottern från Sydkraft Vatten AB har handlagts inom kontoret inför det senare beslutet i fullmäktige. Ytterligare ett tiotal områden följer de kommande åren.
- Hantering av avloppsanläggningar enskilda och i mindre grupper intensifierades 2003 med dubblat antal tillstånd. Initiativ togs till insamling av slam och urin på öarna. Fastighetsägare och entreprenören informerades om avloppslösningar.
- Inventering av förorenade områden har fortsatt i samverkan med Länsstyrelsen. Även i löpande ärenden tilldrog sig förorenad mark ökad uppmärksamhet, bland annat vid anläggningen för Plantagen Sverige AB vid Ingelsta.
- Mätning och analys av luftföroreningar utmed gator och vägar tog ny fart i samverkan med ga-

tukontoret och ny utrustning för mätning av små partiklar (bland annat från dieslavgaser) anskaffades vid årets slut.

- Under sommaren deltog Laboratoriet i spårningen av salmonellasmittat djurfoder.
- Laboratoriet har utfört provtagning och analys på beställning av Sydkraft Vatten AB (vattenprover) och samtidigt laboratoriet utnyttjat bolagets laboratorium för kemiska vattenprover. Åt miljö- och hälsoskyddskontoret har laboratoriet analyserat livsmedelsprover och offentliga dricksvattenprover. Under sommarens stora utbrott av salmonella cubana i djurbesättningar har laboratoriet utfört över 1400 analyser åt Jordbruksverket.
- För en effektiv och enhetlig livsmedelstillsyn förbereddes införandet av datorstödda inspektioner utifrån standardiserade checklistor.
- Lokala hälsoskyddsföreskrifter antogs av fullmäktige utan egen bestämmelse mot bränning av halm på åkermark. Nyheten i föreskriften blev tillståndsplikt för att inneha giftorm eller annan farlig orm.

Kontoret genomförde 2003 en arbetsmiljökartläggning i syfte att stärka såväl ledarskap som medarbetarskap. Projektet resulterade i ökad ömsesidig lyhördhet mellan kontorets olika verksamheter. En samverkansgrupp inrättades för att bearbeta frågor som aktualiseras på arbetsplatsmötena med mera. Gruppen har också påbörjat uppföljningen av resultatet från kommunens stora attitydenkät.

Arbetet med mål och planer föranlett av propåer från såväl tillsynsmyndigheterna som kommunens revision och den egna nämnden fördjupades och stärktes.

Framtiden

De nya dricksvattenföreskrifterna som gäller från årsskiftet innebär en förändrad (lägre) provtagningsfrekvens för vattenprover. I vilken grad laboratoriet påverkas är svårt att nu överblicka. Bortfallet uppvägs något av att små vattenproducenter får ökade krav.

Byggl ovs- och miljöskydds nämnden

Kontorets i hög grad mångfacetterade verksamhet förutsätter en för uppgifterna särskilt kompetent och engagerad personal. Att rekrytera ny personal samt stödja och vidareutveckla redan anställda är en nyckelfråga för framtiden. Utveckling av system och stödmetoder för effektiv hantering av den stora mängden tillsynsobjekt är också kritisk fråga, eftersom morgondagens ökade uppgifter sannolikt måste lösas med i huvudsak oförändrad personalstyrka. Ett försök

att stämma av hur olika grupper av ”kunder” uppfattat kontorets och nämndens insatser behöver göras inom nära framtid.

Provmängd

Antalet livsmedelsprover fortsatte att öka, till 1 542 st. Vattenproverna minskade något till 1 735 st. Övriga prover ökade kraftigt till följd av salmonellaproverna till 1 718 st. Om dessa prover undantas ligger totala antalet prover stabilt på 3 500 st.

Lantmäterikontoret

Ekonomiska resultatet

Verksamheten inom KLM finansieras till större delen genom avgifter från kunder. Kommunbidrag utgår till i första hand fastighetsregistrering, rådgivning och service. Avgifterna för förrättningsverksamheten regleras i en taxa där riktlinjerna fastställs av riksdagen och lantmäteriverket. KLM i Norrköping har tillämpat en något lägre timtaxa än flertalet lantmäterimyndigheter i landet. Under året har kostnaderna hållits på en lägre nivå och intäkterna på en högre nivå än vad som planerats. Bland annat detta har inneburit ett nettoresultat på 162 tkr.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Efterfrågan har legat kvar på en hög nivå. Bland större projekt kan nämnas att arbete med förändring av vägföreningarna i samhällena när det gäller andelstal för kostnadsfördelning i stort sett har avslutats under 2003. Större ledningsrättsarbeten åt Telia och Sydkraft pågår. Ett stort arbete med skanning av de ca 15 000 förrättningsakterna i kontorets lantmäteriarxiv har pågått under senare delen av 2003 och fortsätter under januari 2004. Akterna blir därefter åtkomliga för kontoret digitalt i en rikstäckande databas, vilket innebär en mycket rationell hantering vid handläggning av lantmäteriförrättningar. Originalhandlingarna blir samtidigt överflyttade till kommunens stadsarkiv.

När det gäller utveckling och kvalitet så har lantmäterikontoret under 2003 genomfört en personalenkät tillsammans med GIS-enheten för att få en uppfattning om hur personalen ser på sin arbetssituation. Enkäten ingår i en jämförelse med andra kommuner. Norrköping hade ett bra utfall i enkäten. Lantmäterikontoret har även gjort en kundenkät under 2003 där våra

kunder har fått bedöma kontoret när det gäller bemötande, handläggningstid, kostnader, kompetens och andra frågor. Detta projekt pågår över hela landet. Utvärderingen av detta projekt är inte klar ännu.

Framtiden

Efterfrågan bedöms minska något antalsmässigt under 2004, däremot troligen inte när det gäller arbetsinsats. Projektet avstyckningar av nätstationer har genomförts enligt en plan som sträckte sig till och med 2003. Arbetet med vägföreningar ska vara klart senast 2004. Relationsändringen mellan kyrka och stat innebär en del fastighetsbildningsåtgärder. Lantmäterimyndigheten har i samband med detta fått uppdrag från kyrkliga samfundet i Norrköping att utreda oklara äganderättsfrågor beträffande kyrkans fastigheter. Under några år kommer lantmäterimyndigheten på begäran av Sydkraft att genomföra ledningsrätt för bolagets kraftledningar inom kommunen. Detta gäller både ledningsnät som tillhört NME och ledningsnät som övertagits från Vattenfall.

Inom kontoret pågår arbete med att bygga upp en digital kommuntäckande registerkarta. Detta arbete ingår i ett landsomfattande projekt, Nationell digital registerkarta (NDRK), som ska vara klart 2003-2004. Kommunen kommer då att tillsammans med lantmäteriverket ha tillgång till en digital fastighetsregisterkarta över hela kommunens yta. Databasen kommer att hållas aktuell av lantmäterikontoret.

Lantmäterikontoret Antal förrättningsärenden

	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Inkommande	241	219	248	222	183	151
Inkommande enligt budget	218	240	216	216	156	156
Slutförda	211	209	209	209	155	127

Barn- och ungdomsnämnden

Ansvarsområde

Barn- och ungdomsnämnden har till uppgift att inom kommunen svara för

- Grundskoleundervisning
- Invandrarundervisning inom grundskolan
- Förskoleklass
- Förskoleverksamhet
- Grundsärskoleverksamhet
- Korttidstillsyn för skolungdom till vissa funktionshindrade
- Elevomsorgsverksamhet (skoldaghem, sjukhusundervisning, handikappfrågor)
- Fritidsgårdsverksamhet.

Nämnden svarar härvid även för myndighetsbeslut inom sina ansvarsområden.

Vidare ansvarar nämnden för kommunens tillsyn av privata förskolor och fritidshem samt tillståndsgivning för enskilda förskolor, förskoleklasser och fritidshem (exklusive förskoleklass inom fristående skola).

Nämnden ska även se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser.

Ekonomiskt resultat

Barn- och ungdomsnämnden redovisar för 2003 ett underskott på 16 264 tkr. Kommunbidraget för året var 1 399 495 tkr vilket innebär att underskottet motsvarar cirka en procent av verksamheten. Underskottet ska relateras till att det vid ingången av året fanns ett underskott hos det gamla produktionsutskottet med 31 000 tkr och hos de gamla kommunaldelsnämnderna med 6 000 tkr. Dessutom fick nämnden i budget 2003 ett riktat anpassningskrav på 22 300 tkr. Sammantaget har barn- och ungdomsnämnden under året minskat kostnaderna i verksamheten med 43 000 tkr.

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter.....	269 799	
Verksamhetens kostnader	-1 678 228	
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-7 330	
Verksamhetens nettokostnad	-1 415 759	
Budget	1 399 495	
Årets resultat.....	-16 264	
Justeringar:		
Internationell klass	599	
Justerat resultat	-15 665	
Ackumulerat resultat (fr o m 2003).....	-15 665	
Nettoinvesteringar	-5 439	

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare	3 306,69	
Antal anställda	3 529	

Personalkostnader

Löner	740 717
- varav arvoden till förtroendevalda	166
- varav löner till arbetstagare.....	665 705
- varav semesterlön	63 763
- varav sjuklön.....	11 599
Sociala avgifter.....	316 434

Nettokostnad per verksamhet	2003
Nämnd	330
Nämndadministration	338
Fritidsgårdsverksamhet.....	26 161
Förskola.....	340 919*)
Skolbarnomsorg	123 862
Grundskola	893 100
Särskola	31 049
Summa	1 415 759

*) Barnomsorgsavgifter ingår med 55 452 tkr.

Norrköpings kommun har sedan några år tillbaka startat en internationell klass där undervisningen sker på engelska. Det är främst i syfte för att underlätta rekrytering av personal med specifik kompetens till näringslivet och universitetet i Norrköping. Många gånger handlar det om rekrytering av personer från andra länder som har med sig familjer där barn behöver undervisning på engelska. Barn- och ungdomsnämnden har i budgetramen fått medel för den merkostnad som uppstår för att bedriva en sådan utbildning. Under 2003 har antalet elever ökat vilket medfört en ökad merkostnad på 599 tkr. Nämndens resultat justeras med motsvarande belopp.

Barn- och ungdomsnämnden

Den nya organisationen med områden och områdeschefer innebär en tydligare ekonomisk styrning med bättre förutsättningar att följa upp ekonomin och bättre möjligheter att gå in med åtgärder för att uppnå ett resultat i balans. Anledningen till underskottet är i första hand att ett antal enheter inte lyckats att anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna trots ett tydligt uppdrag och stora ansträngningar. Det har varit svårt att klara omställningen till minskade elevvolym. Utbildningskontoret redovisar lägre kostnader för elever i annan kommun/fristående skolor än budgeterat.

Till 2004 har nämnden tagit fram ett nytt resursfördelningssystem som dels är baserad på volymer inom de olika verksamheterna och dels på resurser som beräknas i särskild ordning. Den volymbaserade delen består av en fast del, ersättning per elev, och en rörlig del som är baserad på den sociala strukturen på enheterna inom området.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Allmän förskola

Den 1 januari infördes allmän förskola för fyra- och femåringar. Den allmänna förskolan utgör det sista steget i förskolereformen vars syfte är att betona det pedagogiska perspektivet i förskolan, att förskolan i första hand är till för barnets egen skull, dess omsorg utveckling och lärande. Betonningen av förskolans pedagogiska roll gör att frågan om vilka barn som inte nås av förskolan får en ökad betydelse. Den allmänna förskolan är ingen ny verksamhet. Det nya är att förskolan har blivit tillgänglig för alla barn från fyra års ålder. De fyra- och femåringar som inte har någon placering i förskola ska erbjudas plats från och med höstterminen det året de fyller fyra år och platsen är avgiftsfri.

I Norrköping var det vid införandet av allmän förskola endast ett litet antal 4-5 åringar, cirka 50 barn per åldersgrupp, som inte redan hade plats i någon form av förskoleverksamhet. Allmän förskola nyttjas också av föräldralediga föräldrar.

Öppna förskolan

Samarbetet mellan öppna förskolan, socialtjänsten och landstingets mödra- och barnhälsovård har fortsatt att utvecklas under året, bland annat när det gäller samarbetsformer, kompetensutveckling och lokalisering. I Skärblacka är sedan i höstas öppna förskolan

och barnhälsovården samlokaliserade i Sägträffens lokaler. Socialtjänsten ingår i verksamheten och en kontaktbarnmorska är knuten till verksamheten. Portens familjecenter i Hageby är på väg mot en samlokalisering med Hageby vårdcentral. I Kvillinge förs också diskussioner om utökad samverkan i Åby centrum i dagcentralen Åbyknutens lokaler.

Skolplanen

I december 2001 antog Norrköpings kommunfullmäktige den nya skolplan som skall gälla 2002-2003.

Huvudområden i skolplanen är :

- höja utbildningsnivån i kommunen
- utveckla olika pedagogiska arbetsformer och arbetssätt
- förbättra den fysiska och psykosociala arbetsmiljön
- tydliggöra kopplingen mellan mål och resurser
- stärka och tydliggöra studie- och yrkesvägledningens roll
- öka vuxentätheten och bredda kompetensen inom förskola och skola
- öka antalet elever som når målen i basämnen
- öka antalet elever med behörighet till gymnasiet

För att genomföra målen i skolplanen avsatte kommunen förutom kompensation för pris- och löneökningar i budget 2003 åtta mnkr extra tillsammans med de dryga 13 mnkr som det särskilda statsbidraget till personalförstärkningar utgör innebär det att möjligheterna att uppfylla både kommunala och nationella mål ökar påtagligt.

Grundskolan

Inför arbetet med budget 2003 fick rotel Utbildning i uppdrag att anpassa kostnaderna för grundskolan och öppna förskolan med 22,3 miljoner kronor.

Under de senaste åren har antalet elever i åldersgruppen 6-11 år i Norrköpings kommun minskat med cirka 900 vilket motsvarar 18 procent av hela åldersgruppen. Någon minskning av lokalbehovet har inte skett i motsvarande omfattning i de lägre åldrarna.

2003-04-15 beslutade barn- och ungdomsnämnden att anpassa verksamheten inom Kolmården, Kvillinge och Klockaretorpets verksamhetsspår.

Kvarsebo skola, Simonstorps skola, Klockspelets förskole- och skolverksamhet samt Valthornets skolverksamhet stängdes till höstterminen 2003 på grund av minskande elevantal och för att anpassa kostnaderna

---

Barn- och ungdomsnämnden

---

till barn- och ungdomsnämndens budgetram för 2003.

Kastanjettens öppna förskola flyttade till Valthornets lokaler.

Ektorps, Norsholms och Svärtinge öppna förskolor upphörde med sin verksamhet från hösten 2003.

Elevstöd

Under 2002 steg antalet anmälningar till Skolverket om brister i verksamheten dramatiskt från 9 anmälningar året innan till 29. Under 2003 har därför stora insatser gjorts för att förbättra skolornas rutiner i elevvården, dokumentation av insatser med mera. Anmälningarna visade också på ett stort behov av insatser för barn med komplicerad problematik. Utvecklingsarbetet med att motverka placeringar och andra särlösningar för barn (BUSS – Barn, ungdom social i samverkan) har under året påbörjats i samverkan mellan barn- och ungdomsnämnden och socialnämnden. Avsikten är att åstadkomma kvalificerade stödinsatser i närmiljön för de barn och ungdomar som har de allra största behoven av samhällets stöd för att trygga deras uppväxtmiljö och därmed deras personliga och kunskapsmässiga utveckling. Beslut har under året tagits i barn- och ungdomsnämnden att inrätta stödteam med helhetsperspektiv (jfr skoldaghem enligt beslut i kommunfullmäktige) i Hageby respektive Haga/Eneby och insatser planeras även i Klockaretorpet.

Hela särskolan låg i den tidigare organisationen under gymnasienämndens ansvarsområde. Från och med 2003 delades särskolan upp så att den obligatoriska särskolan ligger under barn- och ungdomsnämnden.

Under året eldhärjades Skarphagsskolans träningskola. En flygel totalförstördes och 15 elever har fått flytta sin verksamhet till lokaler i Gamla lasarettet.

Särskilda undervisningsgrupper.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2002 att inrätta en ny grupp för barn med DAMP/ADHD som startades i oktober 2003 i Djäkneparksspåret. Denna ingår i BUSS-gruppens arbete med att motverka placeringar och andra särlösningar.

Ytterligare en särskild undervisningsgrupp har inrättats på Oxelbergsskolan för att möta de behov som finns hos barn med autism/asperger. ”En skola för alla” innebär för de flesta elever tillgång till undervis-

ning i sin ordinarie skola i området. För ett fåtal barn finns på grund av funktionshinder behov av anpassad miljö och pedagoger som har kompetens om deras specifika handikapp.

I Östergötland finns två teckenförskolor det vill säga förskolor som erbjuder döva och hörselskadade barn teckenspråk som första språk. Antalet barn i Östergötland med detta handikapp är emellertid för få för att motivera två sådana förskolor i länet. På inrådan av pedagogiska hörselvården har därför enheten på Högalundsenheten i Norrköping lagts ner. Barnen erbjuds istället förskola i Linköping och får därmed närmare till hörselvården på universitetssjukhuset i Linköping.

Den öppna fritidsverksamheten

Under året har olika steg tagits för att knyta de olika verksamheterna närmare varandra efter att de varit utlagda på nio kommundelsnämnder. Gemensamma diskussioner om policy och verksamhet har förts. Under sommaren har flera fritidsgårdar haft aktiviteter i Folkparken och vid Ensjön samt ett läger tillsammans med ungdomar från Riga på Esterön. Alla fritidsgårdar ingår i kommunens nätverk för drogförebyggare.

Personal

Personaltätheten i förskolan har ökat något i jämförelse med 2002. Antalet barn per årsarbetare har minskat med en tiondel från 6,0 barn per årsarbetare till 5,9 barn per årsarbetare. Personaltätheten har ökat de senaste åren, men Norrköping ligger fortfarande under snittet i förhållande till jämförbara kommuner.

Statsbidraget för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg med 6,4 mnkr tillsammans med satsningen i skolplanen med 1,5 mnkr har även under 2003 använts till personalförstärkande åtgärder i förskolan.

För 2003/2004 har barn- och ungdomsnämnden beslutat att statsbidraget skall riktas till de personalkategorier, elevassistenter och elevvårdpersonal, som arbetar med barn och elever med särskilda behov. Statsbidraget fördelas till kommunens 7 olika geografiska områden baserat på områdets sociala profil, resultat på de senaste nationella proven samt andelen svaga elever i årskurs 9.

Personaltätheten i grundskolan har med hjälp av statsbidraget till personalförstärkningar och den egna

Barn- och ungdomsnämnden

kommunala satsningen ökat från 7,2 personal per 100 elever i grundskolan år 2000 till 7,9 hösten 2003. En ökning som överstiger skolplanens målsättning där målet är 7,6 personal år 2003.

En tiondels ökning innebär cirka 13 årsarbetare. Denna ökning innebär att Norrköpings kommun ligger över snittet vid en jämförelse med kommuner av Norrköpings storlek. Andelen lärare som saknar pedagogisk utbildning är dock fortfarande högre än i jämförbara kommuner.

Utvecklingsdialogen

Utvecklingsdialogen är ett förbättringsarbete initierat av Skolverket. Syftet är att stödja kommunens arbete med ökad måluppfyllelse i förskola och skola. I arbetet deltar Gitarrens förskola, Klockartorpsskolan, Diamantens förskola/skola, Regnbågsskolan år 7-9 samt Ingelstadgymnasiet. Förbättringsområden är språkutveckling och läs- och skrivutveckling hos barn och ungdomar.

Sommarskola

Sommarskolan 2003 organiserades av utbildningskontoret och var förlagd till Victoriaskolan. I åk 8 deltog 126 elever och i åk 9 deltog 38 elever. 30 av eleverna i år 9 uppnådde behörighet till nationellt program i gymnasiet.

Omfattning

Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Antalet barn i förskoleverksamheten var under året 5 690 varav 544 barn i enskild förskoleverksamhet, en ökning med 114 platser jämfört med år 2002. Volymökningen beror dels på att åldersgruppen 1-5 år har ökat något och att föräldraledigas barn i högre utsträckning går kvar i förskolan när de får syskon.

Andelen barn som är placerade i någon form av förskoleverksamhet är fortfarande förhållandevis hög i jämförelse med andra kommuner. Den 15 oktober 2003 hade 90 procent av 1-5 åringarna en placering i förskoleverksamhet, en ökning med tre procent i förhållande till 2002.

Antalet barn i skolbarnsomsorg, fritidshem och 10-12 årsverksamhet, var under året 4 619 varav 211

Antal barn i förskola och skolbarnsomsorg	2002	2003
Antal barn i förskoleverksamhet	5 576	5 690
Varav barn i kommunal förskola.....	4 654	4 821
Varav barn i enskild förskola	530	544
Varav barn i familjedaghem	392	325
Varav barn till föräldralediga	264	399
Varav barn till arbetssökande	608	678
Antal barn i skolbarnsomsorg 6-12 år.....	4 847	4 619
Varav kommunalt fritidshem	4 399	4 116
Varav enskilt fritidshem	181	211
10-12 årsverksamhet	267	292

Den enskilda förskoleverksamheten i Norrköping utgör cirka nio procent av förskoleverksamheten i Norrköping.

Antal elever i kommunala skolor 2003-10-15

Utbildningsområde	0	1-3	4-6	7-9	Total
1 Hageby, Navestad mfl	232	759	886	866	2 743
2 Djäknepark, Regnbågen.....	182	535	593	614	1 924
3 Eneby, Haga, Matteus mfl	169	639	798	775	2 381
4 Kolmården, Kvillinge.....	171	574	659	608	2 012
5 Skärblacka, Vikbolandet.....	195	635	762	699	2 291
6 Ektorps, Skarphagen, Victoria.....	221	754	664	607	2 246
7 Klockaretorpet	72	281	277	318	948
Totalt	1 242	4 177	4 639	4 487	14 545

Antal elever i fristående skolor 2003-10-15

	0	1-3	4-6	7-9	Total
An Noor.....	6	21	17	3	47
Kunskapsskolan Strömmen	0	0	102	321	423
Larssons skola	15	35	99	123	272
Rudolf Steinerskolan	19	64	79	81	243
Vindruvan	8	38	38	41	125
Total	48	158	335	569	1 110

Barn- och ungdomsnämnden

barn i enskild skolbarnsomsorg vilket är en minskning med 217 platser i förhållande till 2002.

Förskoleklass och grundskola

Antalet elever i förskoleklass och grundskola var under 2003 14 545 varav 962 gick i fristående skolor vårterminen 2003 och 1 119 höstterminen 2003, en ökning med 157 elever. Största delen av ökningen beror på ökad intagning till Kunskapsskolan Strömmen samt Larssons skola. 60 procent av alla elever som går i fristående skolor kommer från utbildningsområdena 2 (Djäknepark, Regnbågen), 3 (Eneby, Haga/Matteus, Karlshov, Svärtinge) och 6 (Ektorps, Vilbergen/Skarphagen, Victoria).

I enlighet med skolplanen har skolor med skolår 5 genomfört och redovisat resultat på de nationella

proven i svenska, matematik och engelska läsåret 2002/2003.

90 procent av eleverna har nått målen i svenska, 87 procent i matematik och 88 procent i engelska, vilket visar på en förbättring av resultatet på kommunnivå.

Av de elever som lämnade grundskolans skolår 9 våren 2003 var 88 procent behöriga till gymnasieskolan, det vill säga hade minst godkänt betyg i ämnena svenska, matematik och engelska.

Andelen behöriga våren 2002 var 86 procent, alltså en förbättring av resultaten.

Av de elever som gick ut årskurs 9 vårterminen 2003 saknade 165 elever gymnasiebehörighet, vilket är en förbättring med två procent jämfört med föregående år men något under genomsnittet för jämförbara kommuner.

Skolor vars elever saknar betyg i behörighetsgivande ämnen

Andel elever/skola som inte nått kursplanens mål 1990 - 2003	1990-97 procent	2000 procent	2001 procent	2002 procent	2003 procent
Borgsmoskolan	11	9	12	18	20
Djäkneparksskolan	5	5	6	10	9
Ektorpskolan	9	10	9	9	7
Enebyskolan.....	10	13	11	17	18
Hagaskolan.....	10	12	13	15	10
Hagebyskolan 7-9.....	13	19	14	19	11
Hultdalsskolan	7	5	8	7	10
Mosstorpskolan	14	12	14	19	16
Navestadsskolan	17	11	7	15	11
Regnbågsenheten	14	20	5	8	9
Råsslaskolan.....	8	16	8	15	2
Vikbolandsskolan	10	14	7	7	13
Kommunen.....	11	12	9	13	12

Särskolan

Särskild vikt har lagts vid särskolans integration med övriga verksamheter inom skolan.

För de elever som är individintegrerade har stor vikt lagts vid att skapa goda förutsättningar för lärande och bemötande.

Särskolan	2003	2002	2001	2000
Grundsärskola.....	86	85	83	83
Egen kommun	83	81	76	73
Annan kommun.....	3	4	7	10
Träningskola.....	86	80	74	66
Egen kommun	65	59	52	48
Annan kommun.....	21	21	22	18
Integrerade elever.....	32	28	33	38
Fristående skola.....	5	5	6	4

Barn- och ungdomsnämnden

Kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper

Norrköpings kommun har 11 kommungemensamma grupper som riktar sig till elever med komplicerad undervisningssituation där det inte är möjligt att möta elevens behov i hemskolan. Läsåret 2003/2004 är 104 elever placerade i kommungemensamma resursgrupper. Inför höstterminen 2003 sökte 53 elever till resursgrupperna varav 27 antogs. Härintill redovisas antal barn placerade på respektive enhet samt antagna barn.

Enhet	Antal platser	antagna
Psykosociala svårigheter		
Urbergsskolan.....	12	4
Holmstadskolan.....	8	2
ADHD		
Klingtaskolan.....	15	1
Borgsmoskolan.....	4	1
Mathsonskolan.....	3	3
Rörelsehinder		
Enebysskolan.....	6	2
Kommunikationsstörningar		
Högalundsenheten.....	20	7
Ektorpsringen.....	18	4
Ektorpskolan.....	6	-
Autism/Asperger		
Fågelsången.....	6	3
Victoria.....	6	-

Attraktiv skola i Norrköpings kommun

En växande hotbild av brist på kompetenta lärare i landet har blivit allt tydligare.

Kommunen har valt att delta i projektet Attraktiv skola som en viljeyttring för att komma tillrätta med denna problematik. Projektet kommer att pågå till år 2006.

Syftet med projektet är att stärka kvaliteten i skolan och göra läraryrket mer attraktivt. Utvecklingsarbetet sker inom fem målområden; arbetsorganisation, utvecklingsmöjligheter i yrket, högskolesamverkan, näringslivssamverkan samt information.

Fyra förbättringsområden är i fokus i projektet Attraktiv skola i Norrköpings kommun; arbets- och ledningsorganisationen, utveckling i yrket, introduktionen av nyanställda lärare samt arbetsmiljö.

Under 2003 har en viktig del inom projektet varit att sprida erfarenheter från pågående utvecklingsarbete i förskolor och skolor i kommunen. Bidragen från skolorna har publicerats i boken "Skolan - en professionell och spännande sektor att arbeta i".

Ett antal karriärtjänster har inrättats i kommunen och en kartläggning över verksamhetsförlagd utbildning (VFU) påbörjats. Särskilt riktad kompetensutveckling pågår inom delprojekten Matematik/Naturvetenskap/Teknik, Läsrörelsen och Internationalisering.

Styrkeprojektet har inneburit en satsning på kompetensutveckling som erbjudits rektorer, studie- och yrkesvägledare samt politiker. I grund- och gymnasie-

skolan har ett utvecklingsarbete genomförts som har inneburit att skolledning och studie- och yrkesvägledare i samarbete har tagit fram en handlingsplan för studie- och yrkesvägledningen på den egna enheten.

Kompetensutveckling i verksamheten

Särskilda kompetensutvecklingsinsatser har genomförts under 2003 inom prioriterade områden som till exempel:

förskolereformen, familjecentraler, utveckling av särskolan, chefsutveckling, Ledarskapsakademien, specialpedagogik, utveckling av studie- och yrkesvägledningen, Matematik/Naturvetenskap/Teknik, Läsrörelsen, internationalisering, demokrati/barns och elevers inflytande, mångkulturell verksamhet - Sv2, utbildning av Montessorilärare, Utan timplan - försöksverksamhet samt utveckling av gymnasieskolan.

Under 2003 har cirka 40 pedagoger i Norrköping som arbetar med elever med koncentrationsstörningar och psykosociala svårigheter deltagit i ett nätverk. Nätverket har erbjudit träffar, studiebesök och föreläsningar med fokus på elevers aggressionsutbrott.

Norrköpings kommun har i samarbete med Specialpedagogiska Institutet, Valdemarsvik, Söderköping och Finspång inbjudit till erfarenhetsutbyte för pedagoger som arbetar med elever med ADHD, autism och kommunikationsstörningar.

Norrköping deltar tillsammans med övriga kommuner i Östergötland och Specialpedagogiska Institutet i ett kompetensutvecklingsprojekt för elevassistenter med start hösten 2003 och avslut våren 2004. Syftet

Barn- och ungdomsnämnden

är att stärka rollen som elevassistent. Utbildningen genomförs i Linköping och Norrköping med cirka 30 deltagare vardera.

För att öka personalens kompetens i särskolan har ett nätverk skapats med syfte att ge möjlighet till erfarenhetsutbyte och fortbildning.

Framtiden

Personalförsörjningen inom förskola, fritidshem och grundskola

Personalförsörjning inom förskola, fritidshem och grundskola fortsätter att vara en mycket viktig strategisk fråga för att kunna hålla kvaliteten i verksamheten.

Det utökade behovet av platser i förskoleverksamheten på grund av födelsetalen förväntas öka de kommande åren och de stora elevkullarna som nu finns i skolår 7-9 kräver att kommunen satsar stort på rekrytering av lärare. Behovet av lärare kommer att öka ytterligare på grund av kommande pensionsavgångar.

Satsningar måste också göras på att få fler utbildade lärare. Andelen lärare i grundskolan som saknar pedagogisk utbildning är högre än i jämförbara kommuner.

Under 2003 gjordes en kartläggning av personal som saknar formell behörighet i grundskolan i Norrköping, samt vilken utbildning och erfarenhet dessa personer har. Kartläggningen visar att det under 2003 fanns cirka 12 procent lärare som saknar formell behörighet anställda på termin eller läsår i grundskolan.

Andelen högskoleutbildad personal i förskolan har minskat vilket är en oroande utveckling. Från lärarutbildningen signaleras att studenterna inför val av inriktning i sin lärarutbildning i mindre omfattning väljer inriktning mot förskoleåldrarna och fritidshem.

Förskolan

Förskolans uppdrag är att förena pedagogisk verk-

samhet med god omsorg. För att förskolan ska kunna öka kvalitén och utveckla rollen som det första steget i det livslånga lärandet behöver mer resurser tillföras verksamheten. Ett förväntat ökat behov av platser i förskolan måste mötas med en utbyggnad med nya barngrupper. Chefer och personal i förskolan beskriver att det är svårt att hinna med att planera och genomföra verksamheten på ett tillfredsställande sätt på grund av stora barngrupper och låg personaltäthet.

Årskullarna inom förskola, grundskola och gymnasium som varierar kraftigt samt elevernas val av skola påverkar den kommunala planeringen. Det är därför av största vikt att parera för dessa förändringar så att kommunen varken har för mycket eller för lite lokaler. I åldersgruppen 6-15 år minskar antalet barn med cirka 1 800 mellan åren 2002-2007.

Antalet elever i särskolan har ökat kraftigt i riket. Den senaste 10-årsperioden var ökningen omkring 60 procent. Ökningen i Norrköping var inte lika stor, där var den cirka 25 procent.

Ökningen i grundskolan var samma period 20 procent. Andelen elever som går i särskolan har alltså ökat. För de närmaste åren framåt bör man inte räkna med någon större ökning totalt. Däremot sker en förskjutning mot fler elever i träningskolan. Träningskolans elever har betydligt större behov och kräver större resurser.

Organisation särskolan

För att åstadkomma en inkluderande skola – en skola för alla - måste samverkan mellan grundskolan och särskolan öka. För att ge fler elever i särskolan möjlighet att få sin undervisning i sin närmiljö ska fler grundskolor ta emot särskolegrupper. Nya grupper kommer att starta på Mattuesskolan och Silverringens skola hösten 2004. Träningskolan upphör att vara en egen enhet.

I och med omorganisationen av träningskolan kommer rektorer utan tidigare erfarenhet av särskola ha

Årskullarnas utveckling

Ålder	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0	1 236	1 231	1 217	1 228	1 238	1 237	1 248	1 247	1 261	1 262	1 278
1-5	6 375	6 355	6 292	6 236	6 240	6 228	6 210	6 225	6 249	6 276	6 299
6	1 459	1 307	1 320	1 287	1 240	1 258	1 257	1 245	1 227	1 238	1 247
7-9	4 830	4 679	4 316	4 102	3 920	3 847	3 783	3 752	3 760	3 729	3 706
10-12	5 203	5 177	5 035	4 882	4 726	4 354	4 136	3 955	3 883	3 817	3 788
13-15	4 592	4 767	5 148	5 264	5 257	5 107	4 951	4 790	4 423	4 202	4 021
S:a	23 695	23 516	23 328	22 999	22 621	22 031	21 585	21 214	20 803	20 524	20 339

Barn- och ungdomsnämnden

---

ansvar för särskola. Rektorerna kommer att få fortbildning om särskolan och utvecklingsstörning. En rapport från skolverket år 2002 (rapport 216) visar att rektorers kunskap är viktig för kvaliteten i särskolan.

Fritidsverksamhet

Antalet tonåringar kommer nu att öka. Det kommersiella trycket, ofta negativt, på våra ungdomar ökar och likaså finns anledning att tro att konsumtion av alkohol och andra droger fortsätter att gå längre ner i åldrarna. Behovet av vuxna förebilder som kan diskutera livsfrågor med ungdomarna är ständigt aktuellt. Unga behöver platser där de kan mötas utan krav på prestation och aktivitet. De behöver platser och grupper där de kan bli bekräftade för dem de är. Fritidsverksamheten fyller fortfarande en roll i detta sammanhang och fritidsledare är bra på att möta unga på deras villkor. En oro infinner sig med tanke på många ungdomars framtid.

Öppen fritidsverksamhet

Den öppna fritidsverksamheten organiseras nu om så att rena fritidsgårdsenheter bildas. Under tre chefer, underställda utbildningskontorets områdeschefer, formas tre geografiska grupper med fritidsgårdar som ska svara för verksamheten. Demokrati, drogfrågan, internationellt samarbete liksom personalens synsätt på främjande arbete är frågor som kommer att lyftas ytterligare under kommande år.

Rapporter

- Analys av det förebyggande arbetet i förskolan, skolan och socialtjänsten
- Samarbete på skoltid? En kartläggning av integrationen mellan förskoleklass, grundskola och fritidshem
- Kartläggning av personal som saknar formell behörighet inom grundskolan i Norrköpings kommun.
- Strukturella förändringar i Norrköpings kommun.

Gymnasi enämnden

Ansvarsområde

Gymnasienämnden har verksamhetsansvar för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, särvux och gymnasieintagningen. Gymnasienämnden ansvarar också för interkommunal ersättning, för bidrag till fristående gymnasieskolor samt för inackorderingstillägg och studerandebostäder för gymnasieelever.

Ekonomiskt resultat

Gymnasienämnden redovisar för 2003 ett underskott på cirka 7 400 tkr, varav cirka 3 500 tkr centralt på nämnden och cirka 3 900 tkr på gymnasieskolorna. Orsaken till nämndens negativa resultat är att antalet elever från annan kommun som läser i Norrköpings kommuns gymnasieskolor blev cirka 35 årsplatser färre än budgeterat, vilket ger ett bortfall av intäkter på cirka 3 500 tkr. Underskottet på de kommunala gymnasieskolorna förklaras av att nämnden inte klarat att anpassa verksamheten fullt ut. På några skolor har det varit svårt att minska kostnadsnivån i takt med ett minskat elevantal. Ett nytt resursfördelningssystem infördes under budgetåret vilket i korthet innebär att kommunala och även fristående gymnasieskolor tilldelas ett bidragsbelopp per program och elev.

Tendensen är fortfarande att elever i större utsträckning söker gymnasieutbildning utanför kommunens gymnasieskolor, i första hand fristående gymnasieskolor men också utbildningar i andra kommuner och landstingets naturbruksutbildning. Under 2003 studerade cirka 950 norrköpingselever, cirka 21 procent, i en annan skola än Norrköpings kommuns gymnasieskolor. Det är en fortsatt ökning jämfört med 2001 då motsvarande siffra var 500 elever, cirka 11 procent. Prognosen för 2004 är att cirka 1200 elever, cirka 26 procent, studerar i en annan skola än Norrköpings kommuns gymnasieskolor.

Som en direkt åtgärd mot problematiken med ett

Resultaträkning	2003
Verksamhetens intäkter.....	425 265
Verksamhetens kostnader.....	-759 179
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta).....	-3 867
Verksamhetens nettokostnad.....	-337 781
Budget.....	330 391
Årets resultat.....	-7 390
Ackumulerat resultat (fr o m 2003).....	-7 390
Nettoinvesteringar.....	3 416

Personalredovisning*)	2003
Antal årsarbetare.....	521,54
Antal anställda.....	539
<i>Personalkostnader</i>	
Löner.....	147 250
- varav arvoden till förtroendevalda.....	252
- varav löner till arbetstagare.....	127 235
- varav semesterlön.....	18 262
- varav sjuklön.....	1 534
Sociala avgifter.....	62 905

*) avser samtliga tillsvidareanställda i kommunala gymnasieskolor

Antal elever	2003	2002	2001
Gymnasieutbildn	4 627	4 422	4 326
Gymnasiesärskola	88	80	83
Särvux	101	87	78

Nettokostnad per verksamhet	2003
Nämnd.....	367
Nämndadministration.....	311
Gymnasieutbildning.....	322 069
Gymnasiesärskola.....	13 883
Studerandebostäder.....	1 151
Summa.....	337 781

minskande elevantal i kommunala skolor ska en ny gymnasieorganisation med fyra gymnasieskolor istället för dagens sju, starta från hösten 2004. (Se vidare under rubriken Framtiden.)

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

I den nya kommunala organisationen har gymnasienämnden från 2003 verksamhetsansvar för kommunal gymnasieskola, gymnasiesärskola, Lennings verksamhetsträning och särvux. Den obligatoriska särskolan tillhör från och med år 2003 barn- och ungdomsnämnden. Tidigare var nämnden en ren beställarnämnd.

Gymnasi enämnden

Gymnasieskolans reformering är nu fullt genomförd och i juni 2003 utfärdades de första betygen där utbildningen omfattar 2 500 gymnasiepoäng för alla elever.

Inom "Attraktiv skola" har arbete pågått med projektets fem förbättringsområden. Karriärtjänster för lärare startade höstterminen 2003.

En ny fristående gymnasieskola, "IT-gymnasiet" med lokaler i Gamla Lasarettet, påbörjade sin verksamhet hösten 2003. Fullt utbyggt kommer "IT-gymnasiet" att ha cirka 270 elever. I Norrköping fanns 2003 därmed sex fristående gymnasieskolor med sammantaget cirka 325 intagningsplatser (år 1).

Finspångs, Norrköpings, Söderköpings och Valdemarsviks kommuner tillämpar från och med läsåret 2002/03 "fritt sök med närhetsprincip". Det innebär att elever i mån av plats får studera i någon av de andra kommunerna. De fyra kommunerna samverkar i en gemensam intagningsnämnd, där också överläggningar förs om organisation och skolutveckling. Inom Östsam har också avtal träffats om "Fritt sök med närhetsprincip" för hela Östergötlands län. Avtalet tillämpas inför läsåret 2004/05

Ett gemensamt webb-baserat intagningsystem har köpts in till länets tre intagningskanslier. Eleverna kan nu söka gymnasieutbildning via webben, vilket innebär arbetsavlastning för intagningskanslierna och studievägledarna. Systemet ger bättre ifyllda ansökningar, överblick över elevintagning per skola samt kontinuerlig uppföljning av intagningsarbetet. Installation av systemet och utbildning påbörjades under hösten 2003 och systemet kommer att användas vid ansökan och intagning till läsåret 2004/05.

Gymnasienämndens integrationsgrupp har under hösten 2003 arbetat med mångfaldsfrågor inom nämndens ansvarsområde.

Efter beslut i kommunfullmäktige genomförs inom det individuella valet poänggivande kurser i "Feministiskt självförsvar".

De Geergymnasiets gymnasiesärskola har de senaste åren endast haft ett individuellt program, men har från och med höstterminen 2003 återinfört det nationella Hotell- och restaurangprogrammet.

Ett samarbete mellan gymnasiesärskolorna i länet har påbörjats. Arbetet sker inom ramen för Östsam och bland annat har seminarier genomförts kring delbetänkandet "För den jag är - Om utbildning och ut-

vecklingsstörning" (SOU:2003:35) från den kommitté som utreder särskolans framtida utveckling.

Ett nytt projekt inom ramen för särvux har inletts. Detta ska ge personer som gått ut gymnasiesärskolan en möjlighet till en 2-årig yrkesutbildning inom området social service. Utbildningen ska leda till arbete eller sysselsättning inom hemtjänsten och är ett samarbete med Vård- och omsorgskontoret.

Verksamheten inom gymnasienämndens ansvarsområde håller en fortsatt hög kvalitet. Gymnasieeleverna är lika nöjda med sin skola som tidigare, vilket framgår av mätområdet Övergripande i elevenkäten för år 2. Höga värden får även områdena Jämställdhet, Individuella valet och Psykosocial miljö. Värdena för läromedel och utrustning samt undervisning har dock sjunkit något jämfört med tidigare mätningar.

Av gymnasiestatistiken 2002/2003 framgår, att antalet lärare per 100 elever ligger kvar på 8,4, vilket är ett högt värde jämfört med referensgruppen "Större städer". Andelen elever med grundläggande behörighet till högskolan ligger på 88 procent och andelen som påbörjar högskolestudier inom tre år uppgår till drygt 42 procent. Däremot är den genomsnittliga betygspoängen för norrköpingseleverna nu lägre än för referensgruppen.

Arbetet med fördjupad elevdemokrati har fortsatt under året. Fokus har riktats mot att skapa väl fungerande elevråd och en struktur för elevinflytandet. Poänggivande kurser i demokratifrågor finns inom det individuella valet på två gymnasieskolor. Målsättningen är att alla skolor skall erbjuda dessa kurser.

Kvaliteten i gymnasiesärskolan är fortsatt hög även om skillnader finns mellan skolorna. Ökat antal elever har inneburit fler elever i grupperna. Vid kvalitetsarbetet har särskild vikt lagts vid att följa upp hur särskolans elever deltar i skolornas elevdemokratiska arbete.

Ett nätverk för personalen i gymnasiesärskolan har skapats. Syftet är att de som arbetar i gymnasiesärskolan ska öka sin kompetens och ges möjlighet till erfarenhetsutbyte.

Särvux arbetar med flera projekt för att ge fler elever möjlighet till undervisning och för större utbud av kurser utifrån elevernas behov. Målsättningen är att alla elever som önskar ska få undervisning och att undervisningstiden per elev ska öka. Den genomsnittliga tiden är 2,3 timmar per vecka, vilket är något lägre än riksgenomsnittet.

Framtiden

Kommunen lämnade våren 2003 remissvar över den parlamentariska gymnasiekommitténs slutbetänkande "Åtta vägar till kunskap". Inom utbildningsdepartementet pågår arbete med propositionen, som beräknas komma under våren 2004. Propositionen väntas medföra stora förändringar jämfört med nuvarande gymnasieskola. Inom gymnasienämnden och utbildningskontoret har planläggning av genomförandet påbörjats.

Hösten 2003 beslutade gymnasienämnden om en omfattande omstrukturering av kommunens gymnasieskolor. Verksamheten vid Ingelstaggymnasiet och Thapperska gymnasiet förläggs till Ebersteinska gymnasiet och verksamheten vid Marielundsgymnasiet samordnas med Hagagymnasiet. Ambitionen är att skapa ett effektivare lokalutnyttjande, en tydligare ekonomistyrning och en gemensam profil för de kommunala gymnasieskolorna. Sammantaget innebär omstruktureringen en kostnadsminskning beträffande lokaler och administrativ personal på cirka 10 miljoner kronor i helårseffekt. Sammanslagningarna genomförs den 1 juli 2004 och föregås av ett omfattande planerings-, anpassnings- och utvecklingsarbete.

Elevökningen som väntas de kommande åren fram till 2007 kräver noggrann planering och framförhållning. År 2007 beräknas cirka 1 100 fler elever gå i gymnasieskolan jämfört med 2002. Antalet elever i träningskolan beräknas öka mellan år 2002 och 2004 med 15 procent och planering för detta har påbörjats.

Skolverket har beviljat en ny fristående gymnasieskola, "Föreningen Q:s gymnasium för film och musik",

med beräknad start höstterminen 2004. Utbildningen har 30 intagningsplatser år 1.

Personalförsörjningen är en förändringsfaktor av mycket stor betydelse. Antalet pensionsavgångar kommer att öka kraftigt de närmaste åren både bland lärare och skolledare. Flera projekt inom ramen för "Attraktiv skola" syftar till att säkerställa och förbättra rekryteringen av nya lärare. För skolledarna görs särskilda satsningar genom introduktionsutbildning och den så kallade ledarskapsakademien, som genomförs i samarbete med andra kommuner för att rekrytera framtida skolledare.

En kommitté har tillsatts (Översyn av utbildning för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning) för att utreda särskolans framtida utveckling. Kommittén ska behandla kvalitet, mål och innehåll, men också huruvida särskolan skall vara kvar som egen skolform. Ett delbetänkande kom i april 2003 och slutrapport planeras till oktober 2004.

De reviderade kursplanerna i gymnasiesärskolan ger större möjligheter till breddning av undervisningen och större valmöjligheter. En viktig uppgift är att utveckla gymnasiesärskolan så att elevernas behov kan mötas på ett bättre sätt.

Rapporter och utredningar

- Gymnasiestatistik 2002/2003
- Skolkvalitetsmätningen 2003 för gymnasieskolans år 2
- "Åtta vägar till kunskap", Gymnasiekommitténs slutbetänkande, SOU 2002:120
- "Skollag för kvalitet och likvärdighet", SOU 2002:121
- "För den jag är", Om utbildning och utvecklingsstörning, SOU:2003:35

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Inom ramen för den nya organisationen ansvarar kultur- och fritidsnämnden för kommunens samlade insatser på kultur- och fritidsområdet, exklusive symfonikorkestern och Östgötateatern. Nämnden har i sin uppdragsverksamhet att ge förutsättningar för verksamhet och drift vid kommunens kulturinstitutioner - biblioteken, som även omfattar kommundelsbiblioteken, Stadsmuseet, Konstmuseet, Kulturskolan i Norrköping samt idrotts-, friluft- och fritidsanläggningarna, där nämnden också till stora delar har förvaltningsansvar.

Nämnden svarar också för uthyrning av tider i ytterligare ett antal idrotts- och fritidsanläggningar, bidrag till föreningar och kulturgrupper, de kommundemensamma ungdomsfrågorna, samordning av vissa arrangemang på kultur- och fritidsområdet, fritidsarrangemang för handikappade barn och ungdomar, fritidsfisket samt medverkar i kommunens folkhälsoarbete.

Under 2003 har även ett antal fritidsgårdar och fritidsgårdslänkande verksamhet legat under nämndens ansvarsområde. Inför 2004 har kommunfullmäktige i enlighet med biblioteks- och fritidsgårdsutredningen tagit beslut om att fritidsgårdarna ska tillhöra barn- och ungdomsnämnden samt att samtliga bibliotek ska tillhöra kultur- och fritidsnämnden.

Ekonomiskt resultat

Nämndens underskott uppgår till 2 509 tkr. Därutöver redovisas ett nettounderskott från fotbollslandskampen Sverige – Grekland i augusti 2003, gruppspelen i EuroBasket 2003, basketlandskampen Sverige – Tyskland samt Baltic Sea Cup i basket på totalt sett 532 tkr.

Det redovisade underskottet för nämnden är sum-

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter	57 722	
Verksamhetens kostnader	-216 208	
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-13 536	
Verksamhetens nettokostnad	-172 022	
Budget	169 981	
Årets resultat	-3 041	
Justeringar (EM-basket m m)	532	
Justerat resultat	-2 509	
Ackumulerat resultat (fr o m 2003)	-2 509	
Nettoinvesteringar	-50 597	

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare	192	
Antal anställda	209	

Personalkostnader

Löner	42 539	
- varav arvoden till förtroendevalda	197	
- varav löner till arbetstagare	39 353	
- varav semesterlön	2 525	
- varav sjuklön	419	
Sociala avgifter	18 173	

Nettokostnad per verksamhet	2003*)	2002
Nämndadministration	751	663
Fritid		
Idrottsanläggningar	56 406	43 980
varav driftskostnader	47 533	35 757
varav planerat underhåll	8 873	8 223
Friluft- och fritidsanläggningar	3 598	3 496
Hallhyror	11 638	7 537
Fritidsverksamhet, övrigt	160	3 502
Föreningsbidrag	11 224	10 499
Fritidsgårdsverksamhet	3 479	0
Kultur		
Biblioteksverksamhet	32 336	21 523
Museiverksamhet	16 781	16 702
varav konstmuseet	8 813	7 897
varav stadsmuseet	8 468	8 805
Bidrag till studieförbunden	10 178	10 350
Föreningsbidrag	6 901	7 208
Kulturskolan	15 177	13 337
Kulturverksamhet, övrigt	2 861	2 636
Ej ordinarie verksamhet	532	
Summa	172 022	141 433

*) Från och med 2003 ingår verksamheter som 2002 redovisades under kommundelsnämnderna och produktionsutskottet.

man av vissa positiva och negativa avvikelser inom nämndens ansvarsområden.

Inför 2003 tecknade kommunen två nya elavtal med

Kultur- och fritidsnämnden

Sydskraft, där de första fyra månaderna låg på ett mycket högt elpris i förhållande till tidigare år. Vidare har Sydskraft haft stora problem under 2003, vilket inneburit att nämnden inte fått några el- och fjärrvärmefakturor för de stora anläggningarna förrän i september och oktober. Detta och att ett antal fakturor varit felaktiga har försvårat prognosarbetet. En jämförelse med förgående år ger en kostnadsökning för elen på cirka 2 000 tkr. Motsvarande jämförelse gentemot budget ger cirka 800 tkr. Motsvarande gäller naturligtvis även de anläggningar som överflyttas från kommundelarna men där har nämnden inte motsvarande statistik.

Vidare har kostnaderna för planerat underhåll uppgått till 8 491 tkr, vilket är 800 tkr högre än budget. En av de främsta orsakerna är bland annat ombyggnaden och upprustningen av Himmelstalundsbadet med tillhörande café och omklädningsrum. En annan stor underhållsåtgärd är framdragning av fjärrvärmeledningar till Himmelstalunds Camping.

Inför höstterminen tog barn- och ungdomsnämnden ett beslut om att lägga ned den instrumentala undervisningen för elever i orkesterklasserna. Beslutet innebär att Kulturskolan tappade intäkter på cirka 400 tkr, som fakturerats respektive skola. Orkesterklassleverna (150 st) ska nu rymmas inom Kulturskolans ordinarie elevantal. Orkesterklasslever, som spelar många olika instrument, resulterar i krav på ett stort antal specialpedagoger. Trots en minskning med 2,25 tjänst inför höstterminen redovisar Kulturskolan ett underskott om cirka 200 tkr

Vidare redovisar fritidsgården Haga och Svärtinge ett underskott på 70 tkr. En av anledningarna är att man inte lyckats hitta andra alternativ till lokalerna som tidigare nyttjades av den öppna förskolan, som även den avvecklades inför höstterminen.

Inför 2003 fick samtliga bibliotek en besparing på 1 000 tkr, vilket fördelades mellan stadsbiblioteket och övriga kommunalsbibliotek. Här redovisar Eneby bibliotek ett underskott på cirka 140 tkr.

Nämnden tog i samband med internbudgeten beslut om att inte bedriva någon verksamhet på Esterön. Efter detta visade Hyresbostäder AB intresse för att förvärva/hyra Esterön för att kunna ge sina hyresgäster en möjlighet till rekreation. Hyresbostäder AB önskade att nämnden tog ansvaret för verksamheten

under 2003 eftersom man insåg att man inte skulle kunna få fram ett beslut i tid för sommarsäsongen. En kostnad cirka 400 tkr som inte fanns med i nämndens budget.

Inom ramen för nämndens besparing fanns ett allmänt besparingskrav på kommundelarnas verksamhet på 2 000 tkr. Den redovisade besparingen stannade på cirka 600 tkr, vilket ger en negativ avvikelse på 1 400 tkr. Nämnden har tidigare nämnt att detta har inneburit problem eftersom många av avtalen sträcker sig fram till 2005. Vid en analys har kostnaden 2002 för de olika verksamheterna i många fall varit mycket högre än de budgeterade medel som överförts från kommunalsnämnderna. Vidare har nämndens resultat påverkats av kostnader för 2002 som kom till nämnden under första kvartalet 2003.

De negativa avvikelserna har vägts upp av ett antal mindre positiva avvikelser inom de olika verksamhetsområdena. En något större avvikelse på cirka 800 tkr står föreningsbidragen för. En bidragande orsak är att nämnden även detta år har bedrivit ett omfattande kontrollarbete avseende föreningarnas rätt till olika bidrag.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Under 2002 startade nämnden upp nybyggnationen av det nya familjebadet i anslutning till Centralbadet. Invigning skedd i början av november och är verkligen ett uppskattat inslag i Norrköpings badmiljö. Vid ett antal tillfällen har badet sprängt sin gräns för antalet besökare och varit tvungen att be besökare komma tillbaka vid en annan tidpunkt.

Nämnden har också varit involverad i två stora idrottsarrangemang. I slutet av augusti kom grekiska landslaget på besök för att spela en fotbollslandskamp på Idrottsparken. I början av september var det dags för kommunen att vara värd för gruppspelet i EuroBasket 2003, där Norrköping gästades av lag från Israel, Lettland, Litauen och Tyskland.

Mest avgörande för framtiden är arbetet med att analysera kommundelarnas verksamhet. Nämnden har inom flera områden utarbetat olika beräkningsgrunder för till exempel fastställande av föreningsbidrag. Detta i ett syfte att kunna besluta om en för kommunen gemensam policy.

Framtiden

Även 2004 innehåller tuffa besparingar om ca 8 000 tkr. Ett led i att rätt prioritera kommande budgettramar har nämnden beslutat om att upprätta ett fritidspolitiskt program; ett program som ska vara ledande för nämndens uppdragsplaner. Inom ramen för budgeten 2004 har nämnden också beslutat om ett antal förändringar av verksamheten som mer eller mindre direkt påverkar föreningslivet, såsom försäljning av fotbollstältet på Bollspelaren, ingen uppspolning av naturisbanor, samt genomföra en gemensam bidragspolicy till föreningar som ansvarar för olika idrottsplatser.

Tyvärr har inte nämnden några möjligheter till att vidareutveckla Kulturskolan, med ytterligare ett arbetslag. Här kommer Kulturskolan att tvingas anpassa både avskaffandet av orkesterklasserna men också behovet av att sprida kulturpedagogerna till flertalet skolor i kommunen.

Kulturskolan	2003	2002	2001
Antal elever	1 610	1 696	1 660

Rapporter och utredningar

Nämnden har beslutat och skickat vidare till kommunstyrelsen rapporterna från landskampen Sverige – Grekland samt EuroBasket 2003.

Övriga utredningar och analyser har till stora delar handlat om kommundelarnas verksamheter som nämnden fick ansvaret för inför 2003. Utredningsarbetet har utgått från verksamhetens status, framtida behov, olika intressenter och dess eventuella avtal och

samt ur ett kommunalt perspektiv att genomföra gemensamma rutiner och policy.

Investeringar

Nämnden har under året haft två stora investeringsprojekt på gång. Dels har upprustning skett av Himmelstalundshallen med ombyggnation av belysning, ventilation, omklädningsrum, byte av kylmedia samt byte av styr- och regleringsteknik.

Det andra stora projektet är nybyggnationen av familjebadet, upprustningen av det befintliga badet som ombyggnad av vattenreningsanläggningen i centralbadet. Tyvärr har projektet kantats av stor turbulens i och med den negativa avvikelsen gentemot beviljade investeringsmedel.

I tabellen nedan redovisas det ekonomiska läget för projektet. Det finns flera orsaker till fördyringen, bl a var sporthallen i mycket sämre skick än man hade kalkylerat med. Vidare uppstod ett behov av att bygga en helt ny vattenreningsanläggning efter projektstart. Detta för att säkerställa att badet skall kunna drivas på ett väl fungerande och miljömässigt sätt i framtiden. Risken var uppenbar att pumpar, kemikaliedosering och övriga tekniska installationer i befintlig anläggning i annat fall havererat. Installationen av den nya vattenreningsanläggningen krävde också stora lokalanpassningar i det ”gamla” centralbadet.

Ekonomisk ställning badhusprojektet	2002	2003
Budget nytt familjebad.....	10 000	13 200
Budget upprustning sporthall.....	4 600	4 600
Budget nytt reningsverk.....		6 350
Summa budget.....	14 600	24 150
Kostnader enligt redovisning	22 204	44 225
Differens.....	- 7 604	-20 075

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Ansvarsområde

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden svarar för:

- Kommunala sysselsättnings- och arbetsmarknadsåtgärder
- Kommunal vuxenutbildning
- Kommunens flyktingmottagande och invandrarservice
- Försörjningsstöd och annat ekonomiskt bistånd till familjer och enskilda

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden är tillika arbetslöshetsnämnd.

Tjänstemannaansvaret för nämndens verksamhet finns inom arbetsmarknadskontoret, utbildningskontoret (vuxenutbildning), flykting- och invandrarkontoret samt försörjningsstödskontoret.

Ekonomiska resultatet

Det ekonomiska resultatet för nämnden i sin helhet visar ett överskott på 7 375 tkr och fördelar sig enligt, *Budget och resultat per kontor* här intill.

Arbetsmarknadskontoret. Det ekonomiska resultatet för arbetsmarknadsåtgärder blev ett överskott på 6 586 tkr. Från och med uppföljningen i juni har prognosen stadigt pekats mot en positiv avvikelse. Avvikelsen har successivt ökat under hösten och redovisats i de månatliga uppföljningarna. Främsta orsaken till överskottet är arbetsförmedlingens neddragning av åtgärdsprogram för öppet arbetslösa, framför allt under hösten. Minska de statliga åtgärdsmedel håller tillbaka de kommunala kostnaderna. I det sammanhanget bör beaktas att disponibla medel, som blir synliga sent på året, normalt inte kan leda till en utökning av de kommunala insatserna. Att under hösten till exempel anställa fler arbetslösa i KomJobb medför direkt att kostnader bokas upp i påföljande års budget och i vissa fall i flera

Resultaträkning	2003	2002
Verksamhetens intäkter.....	193 719	170 398
Verksamhetens kostnader	-523 103	-514 270
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-454	-655
Verksamhetens nettokostnad	-329 838	-344 527
Budget	337 213	352 701
Årets resultat.....	7 375	8 174
Ackumulerat resultat (fr o m 1998).....	86 149	78 774
Nettoinvesteringar	0	0

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare	272	162
Antal anställda	281	166

Från och med 2003 tillhör komvux personal arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Personalkostnader

Löner	112 717	90 374
- varav arvoden till förtroendevalda	292	190
- varav löner till arbetstagare	102 274	84 368
- varav semesterlön	8 445	4 208
- varav sjuklön	1 645	1 541
Sociala avgifter	48 153	36 412

Nettokostnad per verksamhet	2003	2002	2001
Nämndadministration	292	192	186
Kommunal vuxenutbildning	68 510	66 030	64 764
Försörjningsstöd.....	200 922	210 684	213 514
Flyktingmottagande.....	0	0	0
Arbetsmarknadsåtgärder.....	60 114	67 622	70 501
Summa	329 838	344 528	348 965

Budget och resultat per kontor	Intern budget 2003	Resultat 2003	Resultat 2002
Nämnd			
administration.....	285	-7	8
medel för särskilda insatser	3 358	3 358	0
Arbetsmarknadskontoret	66 700	6 586	3 463
Utbildningskontoret, vuxenutbildning	69 500	990	4 020
Flykting- och invandrarkontoret	0	0	0
Försörjningsstödskontoret	197 370	-3 552	683
AV-nämnden totalt	337 213	7 375	8 174

år. Budgetomslutningen för arbetsmarknadsåtgärder 2003 blev cirka 114 500 tkr varav cirka 54 000 tkr utgör statliga intäkter för olika åtgärdsprogram.

Utbildningskontoret. Vuxenutbildningen redovisar ett

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

överskott på 990 tkr. Den främsta orsaken är ökade interkommunala intäkter för kommunens påbyggnadsutbildningar. Tendensen från tidigare år håller i sig, det vill säga att allt fler från andra kommuner väljer att studera i Norrköpings kommuns påbyggnadsutbildningar.

Inom gymnasial vuxenutbildning har studerandevolymen minskat från 2002 års nivå. Denna studieform är delvis statsbidragsfinansierad och redovisning sker till Skolverket först under 2004. Volymminskningen får därför inte någon påverkan på kommunens bokslut.

Flykting- och invandrarkontoret. De stora grupperna flyktingar, som kom till Norrköping i mitten på 1990-talet, är inte längre aktuella för flyktingspecifika insatser. Det innebär att kostnadsnivån gradvis har sänkts. Verksamheten bekostas helt av statliga medel, som erhålles underhand som flyktingar mottages. Det ekonomiska utfallet för 2003 låg inom ram för tilldelade och tillgängliga medel för verksamheten.

Försörjningsstödskontoret. Anslagen för ekonomiskt bistånd och stödboende för unga uppvisar ett underskott på sammanlagt cirka 5 800 tkr. Underskottet täcks delvis av ett plusresultat på cirka 2 500 tkr under driftkostnader. I förhållande till internbudgeten redovisar försörjningsstödskontoret ett sammantaget underskott på 3 552 tkr. Underskottet täcks dock av anslaget ”medel för särskilda insatser” direkt under nämnden – medel som under hela 2003 varit en reserv till försörjningsstödskontoret budget för ekonomiskt bistånd. Med detta anslag medräknat blir kontorets underskott cirka 200 tkr.

Jämfört med 2002 sjönk utbetalningar av ekonomiskt bistånd med 9,2 milj kr netto. Orsaker till minskningen är bland annat att fler än beräknat erhöll det statliga äldreförsörjningsstödet, att staten gjort vissa höjningar av socialförsäkringsersättningar, att ett femtiotal hushåll erhållit sjukpension efter socialmedicinsk utredning på försörjningsstödskontorets initiativ, samt att de förvaltningsinterna utvecklingsinsatserna har fortsatt liksom samarbetet med nämndens övriga verksamheter som arbetsmarknadsåtgärder och vuxenutbildning.

Relativa arbetslösheten (andel av befolkningen 18-64 år)	December 2003	December 2002	December 2001	December 2000	December 1999
Kommunen, procent	6,4	5,2	4,6	4,0	6,4
Länet, procent	4,9	3,6	3,7	3,1	4,9
Riket, procent	4,6	3,6	3,7	3,5	5,2

Arbetsmarknadskontoret Ansvarsområde

Arbetsmarknadskontoret (AMK) är kommunens operativa enhet med uppdrag att samordna kommunala insatser som avser praktik, arbete och utbildning av arbetsmarknadspolitisk karaktär. Kontoret utgör också nämndkansli med ansvar för nämndens administration, övergripande ekonomi och samlade redovisning i övrigt.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Arbetslösheten har stigit under året och ungdomsarbetslösheten har blivit ett av de större problemen i Norrköping och i riket i övrigt. AMS har med anledning av detta åtagit sig uppgiften att halvera antalet långtidsarbetslösa ungdomar i landet till den 31 augusti 2004. Lokalt har detta uppdrag bland annat resulterat i att arbetsförmedlingarna i Linköping och Norrköping förstärkts med tillsammans fyra heltidstjänster för att arbeta mot ungdomsgruppen i länet.

Internt inom arbetsmarknadskontoret har *Ungdoms-Resursen* omorganiserats och förstärkts personalmässigt, i syfte att möta ungdomssatsningen. Kontorets största basverksamhet Insamlingscentralen, som drivs i samverkan med Myrorna, har bytt namn till *REKO* (Retur & kompetens) och samtidigt flyttat till mer ändamålsenliga lokaler på Ingelsta. Flytten gjorde det möjligt för Myrorna att koncentrera delar av sin produktion till Norrköping och därmed skapa ett 10-tal nya arbetstillfällen i kommunen.

Den stigande arbetslösheten under året har också påverkats av ett lägre antal deltagare i arbetsmarknadsprogram, vilket i sin tur beror på att landets arbetsförmedlingar fått minskade budgetanslag för programinsatser 2003. Som motvikt till dessa neddragningar (och utanför arbetsförmedlingens budget) infördes den 1 juli ett utvidgat 2-årigt anställningsstöd för långtidsarbetslösa inskrivna i aktivitetsgarantin.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Arbetsmarknadskontoret har under hösten anställt ett 50-tal arbetslösa i den åtgärdsformen.

Under 2003 avslutades den så kallade *Norrköpings-satsningen* som inleddes 2002, och som Länsarbetsnämnden tog initiativ till för att bryta Norrköpings långvarigt svåra situation med bland annat höga obalansstal. I en uppföljningsrapport från april konstaterades dock att arbetslösheten i Norrköping inte förbättrades trots särskilda medel och specialåtgärder. Snarare blev utvecklingen något sämre i jämförelse med övriga kommuner i länet. De slutsatser man kan dra av detta är dels att situationen i Norrköping sannolikt hade varit ännu allvarigare utan Norrköpings-satsningen, dels att det krävs fortsatta diskussioner och tät samverkan myndigheter emellan för att bryta sysselsättningsutvecklingen i Norrköping.

EU-projektet *LEGS* (Local Employment and Growth Strategies), med Länsstyrelsen som huvudman, har pågått i länets samtliga kommuner under året och handlar om tillväxt och sysselsättning i ett lokalt perspektiv. Projektet bygger på partnerskap och ska bilda underlag för det regionala tillväxtprogrammet 2004 och framåt.

Måluppfyllelse. I delmålen för arbetsmarknadsåtgärder 2003 prioriterar nämnden målgruppen långtidsarbetslösa och försörjningsstödstagare. Åtgärder och genomförande ska kännetecknas av hög kvalitet. Motivationsarbete liksom söka-jobb-aktiviteter ska prioriteras.

Huvuddelen av de kommunala insatserna 2003 har kommit de mest utsatta grupperna till del. Arbetsträning, praktik och anställning med lön har erbjudits långtidsarbetslösa såväl ungdomar som äldre, svenska medborgare som utomnordiska, arbetshandikappade. De allra flesta har av olika skäl varit borta länge från eller aldrig kommit in på den ordinarie arbetsmarknaden.

Särskild personal har avdelats för arbete med motivationsfrågor och arbetslösas personliga handlingsplaner. Samarbetet med arbetsförmedlingen har lyfts fram än tydligare. Kvaliteten på datautbildningar och andra utbildningsinslag har höjts genom uppgraderad utrustning och mer ändamålsenliga lokaler. Sammantaget, och i allt väsentligt, kan nämndens delmål 2003 anses vara uppfyllda.

Framtiden

Den närmaste framtiden för Norrköpings och länets arbetsmarknad ser inte så ljus ut enligt bedömningar länsarbetsnämnden gör. Prognosen pekar mot en svag efterfrågan och sjunkande sysselsättning, främst inom industrisektorn. Arbetslösheten väntas fortsätta att stiga under 2004.

Den relativa arbetslösheten är i dag markant högre bland ungdomar. AMS och länsarbetsförmedlingarna kommer att intensifiera arbetet med att halvera långtidsarbetslösheten bland ungdomar 2004. Det kommunala ungdomsprogrammet och ungdomsgarantin kommer att ses över och regeringen har för avsikt att återkomma om detta i en arbetsmarknadspolitisk proposition i maj. För att förstärka kampen mot arbetslösheten har regeringen ökat utrymmet för åtgärdsprogram med 2 miljarder 2004, vilket också skapar möjligheter att hejda den stigande ungdomsarbetslösheten.

På regeringens uppdrag har arbetsmarknadspolitiska program för personer med nedsatt arbetsfråga utretts och materialet har nu överlämnats. Bland annat berörs Samhalls organisation och lönebidragsanställningar. Efter sedvanlig beredning väntas förslag på förändringar under 2004.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden har i 2004 års budget avdelat 5 mnkr till åtgärder för att motverka ungdomars utanförskap i Norrköping. UngdomsResursen kommer tillsammans med arbetsförmedlingen att förstärka kontakterna och samarbetet med näringslivet (utvalda företag) i syfte att få fler långtidsarbetslösa i praktik, jobb eller utbildning. Bland annat planeras ett 50-tal kommunala visstidsanställningar för unga. Även inom enheten KomJobb planeras ett försök med inriktning mot näringslivet, men då mot målgruppen äldre arbetslösa som står långt från ordinarie arbetsmarknad.

Rapporter och utredningar

De arbetsmarknadspolitiska insatserna följs upp och redovisas i månatliga statistikrapporter. De större verksamheterna som KomJobb, Reko, ArkivData och UngdomsResursen lämnar varje år fylliga rapporter över det gångna året. Därutöver kan nämnas rapporter som arbetsmarknadskontoret mer eller mindre varit involverade i:

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

- Delrapport avseende *Norrköpingssatsningen*
- Arbetsmarknaden i Norrköping 2003
- Rapport *Sommaren 2003* (feriejobben)

Utbildningskontoret – vuxenutbildningen

Ansvarsområde

Utbildningskontoret ansvarar för all kommunal vuxenutbildning.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

En *ny förordning* om kommunal vuxenutbildning gäller från och med 1 januari 2003.

En *lag* och en *förordning* om rekryteringsbidraget har trätt i kraft den 1 januari 2003. I och med att detta bidrag har införts, har "Särskilt utbildningsbidrag" (UBS) upphört.

Kommunen ansvarar för handläggningen av *rekryteringsbidraget* enligt lokala riktlinjer för vilka som tillhör målgruppen för bidraget. Norrköpings kommun tilldelades cirka 17,9 mnkr i rekryteringsbidrag och i en tilläggstilldelning, 5 mnkr för år 2003. Av dessa medel har 15,3 mnkr använts under 2003. Medlen handhas av CSN. Kommunens yttrande över huruvida den sökande tillhör målgruppen för rekryteringsbidraget eller ej hanteras av personalen på Infoteket utifrån beslutade riktlinjer.

Norrköpings kommun beviljades cirka fyra mnkr i statligt stöd för utveckling av *infrastruktur för vuxnas lärande*. Medlen har efter intresseanmälan fördelats på tretton olika projekt.

Projektet har under november månad slutredovisats till Myndigheten för skolutveckling. I slutredovisningen konstaterar kommunen att målet med infrastruktursatsningen delvis har uppnåtts. Det som återstår är huvudsakligen att fullfölja intentionerna att skapa en sammanhållen kommunal vuxenutbildning.

En *upphandling* av grundläggande datautbildning inom den gymnasiala vuxenutbildningen har gjorts i samarbete med kommunens upphandlingsenhet. Ramavtal har skrivits med 2 utbildningsanordnare. Ramavtalen för grundläggande datautbildning gäller från 2004-01-01 till 2005-12-31 med möjlig förlängning ett plus ett år. De gällande ramavtalen för övrig gymnasial vuxenutbildning har förlängts att gälla

2004. Möjlighet finns att förlänga dessa ytterligare ett år.

En enkätundersökning ställd till de studerande i kommunens gymnasiala vuxenutbildning har genomförts under året. Undersökningen riktade sig till elever hos samtliga utbildningsanordnare. Den genomfördes i november i samarbete med LK- statistik, Linköping.

Vuxenutbildningen har också genomfört en undersökning av lärares behörighet hos de externa utbildningsanordnarna. *Uppföljning och utvärdering* av de externa utbildningsanordnarna har också skett genom besök i verksamheten.

Hela kommunens *vuxenvägledning* har samlats organisatoriskt i en enhet, Infoteket. Personalen består av 5,5 tjänster som vägledare samt två informatörer.

Den 3 mars 2003 flyttade Infoteket in i egna lokaler på Hospitalsgatan 21 i anslutning till arbetsförmedlingen. Samarbetet mellan kommunens vägledare och arbetsförmedlingens personal fortsätter, bland annat bemannar arbetsförmedlingens och kommunens personal gemensamt den "öppna delen" av verksamheten.

Östsam har ett regionalt ansvar för samordning av infrastrukturen för vuxnas lärande. Östsam har skapat ett nätverk kring vuxenutbildning för länets kommuner. En avsiktsförklaring har utarbetats i samverkan mellan länsarbetsnämnden, arbetsförmedlingen och Östsam. Den avser att utveckla samverkan mellan kommunal vuxenutbildning och utbildning som bedrivs av arbetsmarknadsverket i Östergötland

I den vuxenutbildningsportal, som Östsam har utvecklat i samverkan med länets kommuner, *vuxenstudera.nu* finns länets samtliga kommuners utbildningsutbud, vägledningsinformation och så vidare, tillgängligt.

Remissvar har lämnats på departementsskrivelsen "Stöd till vuxnas lärande - Förslag till lag" DS 2002: 66 och betänkandet från Sfi-utredningen "Vidare vägar och vägen vidare" Sou 2003:77. Från utbildningsdepartementet har dessutom skrivelsen "Validering m.m - fortsatt utveckling av vuxnas lärande" Ds 2003:23 publicerats.

Framtiden

Den finansieringsmodell som gäller 2003 där staten finansierar cirka 55 procent av den gymnasiala vux-

---

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

---

enutbildningen genom riktade statsbidrag beräknas fortsätta till 2005. Från och med 2006 skall det statliga stödet till kommunal vuxenutbildning ingå i det generella statsbidraget till kommunerna.

Det finansieringssystem för påbyggnadsutbildningar som hittills har gällt med tvingande betalning för hemkommunen för studerande på riksrekryterande platser upphör 2004-12-31. Dock får påbyggnadsutbildningar påbörjade före 1 september 2004 finansieras enligt gällande modell tills utbildningen slutförts.

Från staten finns medel avsatta för att finansiera en ökning av antalet kvalificerade yrkesutbildningar (KY). Det finns under året möjlighet att ansöka om att få omvandla påbyggnadsutbildningar till KY-utbildningar. För eventuellt kvarvarande påbyggnadsutbildningar kommer Östsam att verka för en regional finansieringssamverkan.

Under året kommer en gemensam intagning till gymnasial vuxenutbildning att genomföras. En gemensam intagning beräknas vara klar till antagningen till studier VT 2005.

Medel finns avsatta för att under 2004 genomföra en riktad satsning för att göra kommunen drivande i valideringsarbetet. Valideringen ökar i betydelse vilket bland annat understryks av att staten har tillsatt en särskild valideringsdelegation. Värmyndighet för delegationen blir CFL. Valideringsdelegationen är placerad i Norrköping. I uppbyggnaden av kommunens struktur för validering kommer Infotekets vägledare att spela en huvudroll.

Rapporter och utredningar

LK-statistik: Resultat av enkätundersökning till kursdeltagare i gymnasial vuxenutbildning och orienteringskurser, hösten 2003.

Flykting- och invandrarkontoret

Ansvarsområde

Flykting- och invandrarkontoret (FIK) ansvarar för kommunens flyktingmottagande, introduktionen för flyktingar under två år samt har ett särskilt ansvar för repatrierings-, attityd- och opinionsfrågor. FIK har en kombinerad uppdragsgivar- och uppdragstagarfunktion, där det senare inkluderar myndighetsutövning.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Under år 2003 mottogs 212 flyktingar, enligt förordningen om statlig ersättning för flyktingmottagning. Andelen barn är cirka 37 procent.

Den lokala överenskommelsen om utveckling av introduktionen för flyktingar – som var en uppföljning av en central överenskommelse på nationell nivå – har under 2003 följts upp av parterna (Norrköpings kommun, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen) och därvid justerats i vissa avseenden. Bland annat har barnperspektivet och hälsoperspektivet lyfts fram. Företrädare för FIK deltar också i framtagandet av ett förslag till regional överenskommelse, som innefattar länet.

Ett regionalt samverkansprojekt för nyanlända flyktingar ("RESAN") har påbörjats under året. Från Norrköping deltar 10 personer med akademisk bakgrund i SFA (Svenska för akademiker) på universitet i Linköping och 9 personer med hantverksbakgrund eller motsvarande i en särskild industrigrupp inom SFI-undervisningen (Svenska för invandrare).

Måluppfyllelse. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden (AVN) har för FIK fastställt ett mål, att "75 procent av flyktingar utan egen försörjning vid introduktionsperiodens slut skall omfattas av en insats som stämmer överens med individens egna mål för det framtida livet i Sverige". Detta mål har uppnåtts med några procentenheters marginal.

Inom FIK har under 2003 ett eget uppföljningsarbete påbörjats för att få bättre möjligheter att kunna analysera förhållandena vid introduktionens start och utfallet efter avslutad introduktion.

Uppföljning med en enkät, utarbetad av Integrationsverket, "Nöjd Kund Index" (NKI) har inte blivit så bra som vore önskvärt. Det har varit svårt att motivera de som avslutat introduktionen att besvara enkäten. Den har ansetts för omfattande och man har ej velat avsätta tid för att svara på den datorbaserade enkäten. Inom FIK arbetar vi med att förändra rutinerna för att få bättre svarsfrekvens på NKI-enkäten.

Framtiden

Under 2004 beräknas flyktingmottagandet i stort sett vara oförändrat jämfört med de senaste åren. Flyktingmottagandet är ju dock beroende händelser och

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

förutsättningar för människor, som uppstår på olika håll i världen.

Introduktionsarbetet måste vara fortsatt inriktat mot egenförsörjning och delaktighet i samhället för att möjliggöra och underlätta integrationen i samhället. Samtidigt är det viktigt att ha ett differentierat innehåll under introduktionen både vad gäller familjesociala förhållanden som barnperspektiv (barnomsorg, barnhälsovård, skola, etc) och hälsoperspektiv med bland annat rehabiliteringsmöjligheter vid behov.

FIK har genom AVN lämnat förslag till yttrande till kommunstyrelsen över betänkandet "Etablering i Sverige – möjligheter och ansvar för individ och samhälle" (SOU 2003:75). Utredningens förslag om organisation för och innehåll i flyktingmottagandet kommer i någon omfattning att påverka kommunens (FIK:s) arbetssätt med flyktingmottagandet. För närvarande får vi avvakta proposition och riksdagsbeslut i frågan. Vårt intryck på FIK är dock att utredningens inriktning mot egenförsörjning, delaktighet i samhället och långsiktigt hållbar integration är ledord, som ligger i linje med FIK:s strävanden i introduktionsarbetet.

Rapporter och utredningar

Se ovanstående yttrande över Betänkandet SOU 2003:75.

Försörjningsstödskontoret

Ansvarsområde

Försörjningsstödskontoret ansvarar för

- handläggning av ärenden beträffande ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen
- åtgärder i samverkan med andra aktörer inom och utom kommunen för att öka självförsörjningsgraden och minska bidragsberoendet

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Kommunfullmäktige genomförde i augusti en allmänpolitisk debatt om norrköpingsbornas försörjning. I den rapport, som togs fram inför debatten, medverkade försörjningsstödskontoret vid utformningen av det avsnitt som beskrev försörj-

ningsstödssituationen i kommunen.

Under året startade den kommunövergripande samordningen av bostadsfrågor i socialtjänsten som helhet. Bland annat startade det så kallade uppsökarprojektet, som försörjningsstödskontoret och socialkontoret gemensamt sökt och fått projektmedel för från socialstyrelsen.

Möjligheterna att utveckla yrkesorienteringen i SFI (svenska för invandrare) var föremål för speciell uppmärksamhet i det gemensamma planeringsarbetet mellan AV-nämndens fyra kontor. Likaså har försörjningsstödskontoret och flykting- och invandrarkontoret fastlagt gemensamma principer för överföring av ärenden mellan kontoren.

En särskild arbetsgrupp inrättades under året i försörjningsstödskontoret för att gå igenom alla tidigare fattade beslut om ekonomiskt bistånd med återbetalning och för att etablera bevakningsrutiner för framtiden.

Under 2003 samlokaliseras tre av kontorets fyra distrikt i fastigheten kv Skeppet.

Den viktigaste statliga åtgärden var att äldreförsörjningsstödet infördes. Det medförde, att cirka 260 pensionärshushåll, som tidigare varit hänvisade till försörjningsstöd, övergick till försäkringskassans ersättningssystem.

Socialstyrelsen utfärdade nya allmänna råd för ekonomiskt bistånd. I arbetet med de nya allmänna råden deltog försörjningsstödskontoret i den kommunala referensgruppen som socialstyrelsen anlitade.

I slutet av året fattade riksdagen beslut om finansiell samordning på rehabiliteringsområdet, som kommer att öppna vägen för så kallad socsam-verksamhet i alla kommuner där intresse finns hos berörda myn-

Försörjningsstöd	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Antal hushåll som fått försörjningsstöd	5 037	5 354	5 856	7 006	7 877	9 032
Kostnader per hushåll, kr	30 160	32 033	30 216	30 903	33 595	32 847
Antal hjälp månader per hushåll	5,5	6,0	6,0	6,3	6,3	6,2
Utbetalt försörjningsstöd, netto mnkr *)	152	172	177	217	265	297

*) inkl återbetalningar, exkl statsbidrag

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

---

digheter att etablera samverkan i rehabiliteringsfrågor.

Måluppfyllelse. Det övergripande målet i försörjningsstödet är att minska bidragstiden och minska antalet långtidsberoende hushåll. Under året minskade den genomsnittliga tiden för bidragstagande från 6,0 månader till 5,5 månader. Andelen långtidsberoende hushåll minskade från 36 procent av det totala antalet hushåll till 29 procent. I dessa avseenden får därför målen för försörjningsstödet anses ha uppnåtts under 2003. Det långsiktiga målet – att försörjningsstödet återgår till en tillfällig hjälp vid försörjningssvårigheter – är beroende av hur samhället som helhet hanterar ohälsa och försörjningssvårigheter. Det återstår mycket innan detta mål är uppfyllt.

Framtiden

Räknat i bruttokostnad och antal hushåll som uppbär försörjningsstöd har bidragsberoendet i Norrköping mer än halverats sedan slutet av 90-talet. Detta är ett resultat av förbättrade konjunkturförhållanden, ökade statliga åtaganden för vissa delar av målgruppen samt ett målmedvetet arbete inom försörjningsstödskontoret och övriga kontor i AV-nämnden.

Oroande tecken framöver finns i form av ökad arbetslöshet, särskilt bland ungdomar, och alltfler psykiskt funktionshindrade. På riksnivå har regeringens målsättning om att halvera socialbidragsberoendet från 1999 till utgången av 2004, övergetts. Tilltagande arbetslöshet, nedrustning av öppenvårdspsykiatri, höjda hyresnivåer och stigande levnadsomkostnader i övrigt försämrar utsatta människors försörjningssituation och riskerar att skapa ett ökat tryck på

kommunerna med stigande försörjningsstödskostnader som följd. Redan idag ökar beroendet av försörjningsstöd i många kommuner.

Situationen i Norrköping är svårbedömd. För att försvara de uppnådda sänkta nivåerna för bidragstagandet krävs samlade strategier i kommunen när det gäller åtgärder och samverkansformer för prioriterade målgrupper. Ökade möjligheter till bred myndighets-samverkan öppnas i och med den nya lagstiftningen om finansiell samordning på rehabiliteringsområdet. Inom kommunen krävs dessutom en mer utvecklad samordning när det gäller till exempel ungas sociala problem i vid bemärkelse.

Det långsiktiga interna arbetet i försörjningsstödskontoret för att värna och utveckla förvaltningens kompetens kommer att fortsätta, vilket är en förutsättning för att kunna möta problemen med offensiva åtgärder. Personalpolitiskt måste också fler åtgärder vidtas för att trygga kompetensförsörjningen. En stabil personalkår är ett grundvillkor för det långsiktiga arbete som krävs för att hantera de samhällsproblem som försörjningsstödskontoret möter.

Rapporter och utredningar

Försörjningsstödskontoret tar fortlöpande fram statistik över olika aspekter av verksamheten. Några rapporter har under året inte skrivits av försörjningsstödskontoret. En uppföljningsrapport om bostadsprojektet ”Uppsökarna”, som bedrivs i samverkan med socialkontoret, har dock tagits fram inom projektet och redovisats för socialstyrelsen, som finansierar ”Uppsökarna”.

Vård- och omsorgsnämnden

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden har till uppgift att inom kommunen svara för

- Äldre- och handikappomsorg enligt socialtjänstlagen (SoL) innefattande hemtjänstverksamhet, drift av vårdboenden och äldre serviceanläggningar, förmedling av lägenheter till äldre fysiskt handikappade samt annan äldreomsorgs-verksamhet.
- Service enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) inklusive särskilda insatser för psykiskt störda samt betalningsansvar för medicinskt färdigbehandlade inom psykiatrisk vård (exklusive 9 § punkt 7, LSS-lagen avseende korttidstillsyn för skolungdom).
- Fördelning av föreningsbidrag till handikapp- och pensionärsorganisationer.

Nämnden svarar härvid för myndighetsbeslut enligt SoL och LSS med mera samt är ansvarig vårdgivare enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Ekonomiskt resultat

Den av kommunfullmäktige fastställda budgeten för nämnden uppgick till 1 167,4 mnkr efter avdrag för intäkter för äldreomsorgsavgifter med 50,2 mnkr. Tilläggsanslag har därutöver beviljats med 26,7 mnkr för administrativa kostnader som inte fördelats ut i samband med årsbudgeten. Nämndens nettobudget uppgick alltså till 1 194,1 mnkr. Nämndens redovisade kostnader 2003 uppgick till 1 189,6 mnkr, vilket innebär ett budgetöverskott på 4,5 mnkr.

Den verksamhet som bedrivs i egen regi hade för 2002 redovisat under-

Resultaträkning	2003
Verksamhetens intäkter.....	220 067
Verksamhetens kostnader	-1 406 439
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-3 223
Verksamhetens nettokostnad	-1 189 595
Budget	1 194 107
Årets resultat.....	4 512
Justeringar:	
Osäkra kundfordringar	-1 000
Justerat resultat.....	3 512
Akkumulerat resultat (fr o m 2003).....	3 512
Nettoinvesteringar	2 767

Personalredovisning	2003
Antal årsarbetare	2 452,07
Antal anställda	2 914
<i>Av de anställda tillhörde 2 473 befattningskategorin vård- och omsorgspersonal. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för dem var vid årets slut 0,83. Motsvarande tal vid årets början var 0,82. Förändringen under året är alltså marginell. Målet är att all vårdspersonal skall få den sysselsättningsgrad de önskar, vilket också finns upptaget i nämndens uppdragsplan för 2004.</i>	
Personalkostnader	
Löner	571 186
- varav arvoden till förtroendevalda	202
- varav löner till arbetstagare	535 172
- månadslön.....	408 584
- timlön.....	56 815
- mertid	13 613
- OB, jour.....	56 160
- varav semesterlön	24 237
- varav sjuklön.....	11 480
Sociala avgifter	244 011

Nettokostnad per verksamhet	2003
Nämndverksamhet.....	296
Nämndadministration	325
Särskilda boendeformer	563 754 ¹⁾
Dagcentraler, träffpunkter	19 559
Hemtjänst	255 538 ²⁾
Medicinskt utskrivningsklara	6 769
Inskrivna dagverksamhet.....	17 488
Boendestöd	5 340
Anhörigvård.....	3 423
LSS boende, behandling mm BoU	43 245
Personlig assistans.....	37 306
LSS dagverksamhet vuxna	46 912
LSS boende, behandling mm vuxna.....	189 639
Summa	1 189 594

1) Vårdavgifter 34 581 tkr samt hyresintäkter 26 598 tkr ingår
2) Hemtjänstavgifter 28 221 tkr ingår

Vård- och omsorgsnämnden

skott med sammanlagt cirka 25,1 mnkr, vilket innebär att enheterna vid årets början hade obalans i ekonomin i motsvarande grad. Därutöver fanns ett sparbetning i nämndens budget på 21,6 mnkr samt en beräknad reduktion på cirka sex mnkr genom att hänsyn inte togs till tillkommande kostnader för nya ärenden inom handikappomsorgen för 2003.

Av nämndens budget fördelades 858,8 mnkr ut till de åtta områdena för verksamhet som bedrivs i egen regi. Den redovisade kostnaden uppgår till 873,2 mnkr, vilket innebär ett underskott på 14,4 mnkr. Med tanke på verksamhetens resultat föregående år och anpassningskraven i 2003 års budget, som i stort sett lagts på den egna verksamhetens, visar resultatutvecklingen att stora förändringar gjorts i verksamheten. Som exempel kan nämnas minskning av verksamheten vid dagcentraler och dagverksamheter vid halvårsskiftet med cirka 40 procent, nedläggning av enheten Vallmon, omstrukturering av hemtjänstverksamheten samt anpassning av bemanningen till de ekonomiska resurserna vid särskilda boenden, till exempel Apelgården.

Under året har överenskommelse träffats med landstingets primärvård om att kommunen från och med november debiterar för hälso- och sjukvårdsinsatser som inte utförs i samband med ordinarie hemtjänstinsatser. För november och december debiterades sammanlagt cirka 1,0 mnkr.

Intäkter genom avgifter inom äldreomsorgen hade i den av kommunfullmäktige fastställda budgeten beräknats till 50,2 mnkr efter avdrag för kostnader för avgiftsdebitering och kost som finansieras genom avgifter. Utfallet blev 72,1 mnkr, vilket starkt bidragit till att ett positivt resultat kunnat redovisas för 2003.

Om det redovisade resultatet bedöms med utgångspunkt från obalansen vid årets början, anpassningskraven i budgeten, de ökade intäkterna samt volymutvecklingen inom handikappomsorgen som inte kompenseras i budgeten, framkommer att det i verksamheten vidtagits åtgärder motsvarande cirka 37 mnkr, vilket motsvarar cirka tre procent av omslutningen.

Nyckeltal	2003	2002
Handikappomsorg		
Antal personer i LSS-boende (oktober)	334	341
Antal personer med daglig verksamhet LSS (oktober).....	323	351
Antal personer med personlig assistans LSS (oktober)	114	105
Antal personer med personlig assistans LASS (oktober).....	148	135
Äldreomsorg		
Antal person med hemtjänst (oktober).....	2 296	2 372
- varav i enskild regi	257	239
Beviljade hemtjänsttimmar (oktober)....	104 228	100 821
Utförda timmar helår	1 245 310	1 252 413
- varav i enskild regi	166 133	156 031
Utförda timmar anhörigvård	33 557	44 413
Personer med beslut		
särskilt boende (oktober)	1 222	1 407
-varav i enskild regi	353	290

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Handikappomsorg

Barn och ungdom

Under 2003 har en helt ny verksamhet för fyra mycket svårt flerfunktionshindrade barn startats. Centrum för verksamheten är utöver barnens föräldraham ett nybyggt korttidshem, varifrån barnens behov av stöd av personlig assistans i föräldrahammet, i skolan, på fritiden eller vid sjukhusvistelse utgår och samordnas av en koordinator/enhetschef kombinerat med den vistelse i korttidshemmet, som familjen behöver som avlösning. Koordinatorn samordnar cirka 500 – 700 timmar personlig assistans per barn och månad och ser till, att antalet personliga assistenter kring varje barn är så få som möjligt och följer barnet var han eller hon än befinner sig för att både barnet och familjen skall kunna uppleva trygghet och kontinuitet.

Under året har ytterligare ett korttidshem för funktionshindrade ungdomar kunnat öppnas. Detta korttidshem vänder sig till funktionshindrade ungdomar med autism och har byggts upp i nära samarbete med ungdomarna och deras familjer utifrån en helhetssyn på ungdomarnas och familjernas behov, där ungdomarna står i centrum.

Inom handikappomsorgens ansvarsområde för stöd

Vård- och omsorgsnämnden

---

och insatser till familjer med barn och ungdomar, vilket omfattar personlig assistans, korttidsvistelser, avlösarservice, läger och andra fritidsaktiviteter, har de olika verksamheterna under året byggt upp ett samarbete över verksamhetsgränserna med barnet/ungdomen i centrum, där samtliga insatser samordnas av en enhetschef/basfunktion. Detta innebär, att familjerna oavsett vilket stöd, som efterfrågas, alltid kan vända sig till en och samma person. Utöver att detta arbetssätt ger familjerna en större trygghet, har det under året också möjliggjort, att drygt 40 nytillkomna barn och ungdomar har kunnat nyttja de olika verksamheterna inom befintlig budgetram.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrin har under året varit föremål för en total kartläggning av målgruppens behov ställt i förhållande till tillgängliga resurser. Nuvarande kommunala verksamheter byggdes upp i samband med psykiatireformens genomförande 1995 och från den då kända målgruppens behov. Målgruppen har förändrats och framför allt har medelåldern sjunkit väsentligt. Detta innebär också behov av både avveckling och vidareutveckling av olika verksamheter för att skapa en organisation som kan möta dagens målgrupps behov av strukturerade och individuellt anpassade insatser i ett så tidigt skede som möjligt; kunna erbjuda social rehabilitering ur ett helhetsperspektiv, där den psykiskt funktionshindrade alltid står i centrum; kunna erbjuda så stor del som möjligt av stöd och insatser i öppenvård och därmed minska behovet av särskilda boendeformer samt få ett optimalt utnyttjande av tillgängliga personella och ekonomiska resurser. Beslut om en ny samlad organisation fattades i december 2003 och kommer att verkställas under 2004.

I juni 2003 startade Åsen habiliteringsboende om 6 platser för personer med särskilt svåra psykiska funktionshinder. Boendet ger möjlighet för stadigvarande boende kombinerat med ett kvalificerat metodiskt behandlings- och rehabiliteringsprogram utifrån varje enskild boendes behov. Habiliteringsboendet är ett samverkansprojekt mellan kommunen och Östergötlands landsting, psykiatricentrum byggt på ett femårigt samverkansavtal. Verksamheten är ur psykiatrisynpunkt ett unikt samverkansprojekt mellan en kommun och ett landsting.

Bostäder med särskild service för vuxna (säbo)

Säboplanen för år 2003 har kunnat fullföljas enligt antagna beslut, vilket innebär, att tre nya boendeen-

heter för vuxna funktionshindrade personer med utvecklingsstörning, autism och autismliknande tillstånd har startats med totalt 22 platser. Därtill har Lindö villans boendeenhet för svårt neurologiskt funktionshindrade personer kunnat flyttas till ny fastighet, vilket har medfört, att samtliga boende har erhållit fullvärdiga lägenheter. Enheten har också utökats med en plats. Boendeenheten Emil Hedeliusgata har avvecklats helt enligt vård- och omsorgsnämndens långsiktiga målsättning, att säbo-enheter som saknar fullvärdiga lägenheter successivt skall avvecklas.

Personlig assistans.

Inom personlig assistans har ett utvecklingsarbete pågått för att försöka finna en organisation, där ett effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser kan kombineras med de funktionshindrades rätt att själva kunna få styra sin assistans. Ett samverkansavtal mellan den funktionshindrade och kommunen har tagits fram, som reglerar både kommunens och den funktionshindrades ansvar för samverkan kring utförande av insatserna.

Insatsen personlig assistans enligt LASS utnyttjas idag av allt fler personer med mycket svåra funktionshinder, där gränsdragningen mellan landstingets ansvar för sjukvårdande insatser och kommunens ansvar för sociala insatser blir allt svårare. Oroväckande är också den ökning av antalet nytillkomna beslut om personlig assistans, som har fattats av försäkringskassan och där kommunen automatiskt får det ekonomiska ansvaret för de 20 första timmarna per vecka.

Under 2003 har totalt 19 nya personer med beslut om assistans enligt LASS tillkommit i förhållande till 2002. Flertalet av dessa har privata utförare, varvid kommunen enbart har att betala ut ersättning för de 20 första timmarna per vecka samt sjuklön till de privata utförarna. Här har kommunen varken något inflytande på beslut eller utförande av tjänsten

Daglig verksamhet

Inom den dagliga verksamheten pågår två projekt med stöd av EU-medel, växtkraft mål 3.

Det är dels ALF-projektet om 15 platser. ALF betyder arbete, lärande och fritid och vänder sig till funktionshindrade ungdomar för att öka deras anställningsbarhet inom den öppna arbetsmarknaden. Inom ALF kombineras och varvas individanpassad undervisning för att möta krav på kunskap för att

klara arbetsuppgifter med möjlighet till praktisk träning inom olika arbetsplatser. Inom ALF har också en mötesplats med kamratstödande insatser tillskapats. Alf projektet kommer under 2004 att gå vidare med att försöka finna formerna för rätt stöd för deltagare med funktionshinder och missbruksproblem samt också försöka bygga upp ett nätverk för föräldrar med utvecklingsstörning.

Det andra projektet är FILA, ”funktionshindrade i lärande arbete”, vars målsättning är att bli ett kommunalt kunskaps- och kompetenscenter kring funktionshinder. FILA:s idé är att funktionshindrade ungdomar själva efter utbildning kan sprida information och kunskap om sitt eget funktionshinder. Under 2003 har ungdomar i FILA-projektet i första hand koncentrerat sin information till skolelever i olika åldrar. Projektet kommer under 2004 att gå vidare med information till personal inom till exempel kommunal eller landstingskommunal verksamhet. En tidningsproduktion, där deltagare i projektet intervjuar tjänstemän och politiker samt gör reportage från olika verksamheter inom LSS, planeras också för 2004.

Kvalitetsarbete

Inom handikappomsorgen övergick kvalitetsprojektet *Omslaget* under året från projektform till införlivande i ordinarie verksamhet. Ett antal nätverk och förbättringsgrupper fortsätter att arbeta över enhetsgränser med ständiga förbättringar och lärande av varandra.

Inom handikappomsorgens myndighetsutövning har under 2003 bedrivits ett utvecklingsarbete kring utredningsmetodik med målsättningen att dels kunna förbättra beslutsunderlag och dels kunna öka den enskildes rättsäkerhet vid ansökan om stöd och insatser. Inom både äldre- och handikappomsorgen har med speciell inriktning på utveckling av samarbetet mellan myndighetsutövning och utförare en gemensam kompetensutveckling påbörjats. Utöver detta har samarbetet mellan myndighetsutövning och utförare mer konkret utvecklats och förstärkts genom omdisponering av biståndshandläggare- och handikappkonsulenttjänster till dels vårdplanerare på Vrinnevisjukhuset samt dels koordinatörer för samordning av utnyttjande av platser inom särskilt boende för både äldre och funktionshindrade omfattande såväl permanent boende som korttidsvård.

Inom handikappomsorgens barn- och ungdomsområde har under 2003 genom en fördjupad granskning

av de olika processer, som finns kring funktionshindrade barn och ungdomar från ansökan via beslut till verkställighet av det stöd och de insatser, som har beviljats, bedrivits ett förbättringsarbete där barnet, ungdomen och dess familj står i centrum. Ett förbättringsarbete som också har lett till ett effektivare utnyttjande av tillgängliga resurser.

På gemensamt uppdrag från landstinget, Söderköpings och Norrköpings kommuner har en utvärdering av psykiatrireformens genomförande ur ett brukarperspektiv genomförts i östra länsdelen. Vård- och omsorgsnämndens psykiatrisamordnare har varit en av tre utvärderare. Utvärderingen slutfördes vid årsskiftet 2003/2004.

En genomgripande uppföljning av de särskilda boendeheter inom socialpsykiatrin, som drivs av extern (privat) utförare har under året genomförts av handikappomsorgens programgrupp tillsammans med nämndens doktorand. På samma djupgående sätt har den för äldre- och handikappomsorgen i egen regi drivna gemensamma korttidsvården följts upp. Båda slutrapporterna kommer att presenteras för vård- och omsorgsnämnden i mars 2004.

Äldreomsorg

Stöd i ordinärt boende

Hemtjänsten har under året genomgått stora organisatoriska förändringar. Sammanslagning av flera hemtjänstgrupper har genomförts, dels på grund av förändrad ärendemängd och dels på grund av behov av bättre och mer ändamålsenliga lokaler.

Hemtjänstenheten Vallmon, vilken var specialiserad på kvalificerad vård avvecklades under andra halvåret. I kommunens och landstingets kärva ekonomiska läge fanns inte möjlighet att driva denna verksamhet vidare. Den kunskap och de erfarenheter som vunnits ur detta arbetssätt skall användas inom kommunens hemtjänst och primärvårdens hemsjukvård.

Utredning om möjlighet att förändra insatser inom hemtjänsten, som inhandlande av dagligvaror, städning, tvätt och matdistribution har påbörjats under året och beräknas vara klar vid halvårsskiftet 2004. Målsättningen med förändringen är att möjliggöra en kvalitativ utveckling av den sociala omvårdnaden och omsorgen inom hemtjänsten samt därtill ett bättre utnyttjande av personalens kunskap och kompetens.

Dagcentraler och dagverksamhet

Vård- och omsorgsnämnden

Beslut om förändring av dagcentraler och dagverksamhet för äldre i eget boende fattades av vård- och omsorgsnämnden vid dess sammanträde i juni 2003. Det innebär bland annat, att verksamheten numera ska bestå av dagverksamheter med biståndsbedömda insatser, aktivitetscentra och träffpunkter. Förändringen innebär vid fullt genomförande en minskad kostnad för denna verksamhet med 40 procent i förhållande till tidigare organisation. Under andra halvåret 2003 har arbetet med att genomföra beslutet varit intensivt. Vid årsskiftet 2003/2004 är detta till allra största delen klart. I vissa fall har behov av lokalanpassningar försenat genomförandet.

Särskilt boende

Planen för särskilt boende som tagits fram under året innebär en fortsatt modernisering av det särskilda boendet för äldre. Boendet måste svara upp till dagens krav för kvalificerad vård och omsorg utifrån de boendes behov och ur arbetsmiljösynpunkt. Enligt den antagna säbo-planen skall äldreomsorgen år 2010 endast ha enheter med godkänd standard samt därtill ett tillskott av 102 nya platser.

Äldreboendet Tegelgården med 48 platser startade sin verksamhet under april 2003. Dessa platser blev inte det planerade tillskott för äldreboende, som var tänkt utan blev i stället ersättningsplatser för andra boendeenheter, vilka arbetsmiljöinspektionen inte godkänt för personer med omfattande vårdbehov. Av samma anledning har 23 platser inom Wijkagårdens äldreboende avvecklats.

Under 2003 har vård- och omsorgsnämnden beslutat om intagningsstopp till servicelägenheter. Denna nivå kommer således inte att erbjudas i fortsättningen.

Kvalitetsarbete

Under 2003 utarbetades och antogs av vård- och omsorgsnämnden riktlinjer och rutiner för *klagomåls-hantering* med syftet att uppnå enhetlighet i hur brukare och anhörigas synpunkter och klagomål, både positiva och negativa tas om hand, så att de kan känna sig respekterade, kunna må bättre och äldre- och handikappomsorgens tjänster också kunna utvecklas med ett brukarperspektiv i fokus.

Inom äldreomsorgen har projektet *Individuella målplaner*, IMP, slutförts. Målet med projektet har varit att stärka brukarnas självbestämmande och delaktig-

het vid utförande av beslutade insatser genom en individuell målplan som brukaren fastställer tillsammans med ansvarig personal. Utvärdering av projektet har genomförts och resultatet visar att personalen är positiv till att arbeta med IMP. Arbetet med att införa detta arbetssätt pågår och skall var helt infört vid 2004 års slut.

Under året har samarbetet mellan Äldrecentrum, Norrköpings kommun och Linköpings universitet vidareutvecklats vid praktik- och utvecklingsområdet inom Eneby. Samarbetet har drivits i projektform. Kompletterande till denna samverkan har samverkan med Campus Norrköping fördjupats inom både äldre- och handikappområdet.

Rutiner för *avvikelse rapportering* har tillsammans med medicinskt ansvariga sjuksköterskor reviderats och vidareutvecklats för att i den dagliga verksamheten kunna användas som ett instrument för förbättringar.

Wreta-projektet

Inom Wreta-projektet har kommunens samarbete med landstinget fortsatt att utvecklas under 2003 i form av bland annat gemensamt framtagande av

- handlingsprogram för vård och omsorg av långvarigt sjuka i hemmet,
- handlingsprogram för vård i livets slutskede,
- handlingsprogram för rehabilitering av äldre långvarigt sjuka och yngre neurologiskt funktionshindrade,
- riktlinjer för delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter samt överenskommelse om rätt för kommunen att debitera landstinget för utförda sjukvårdsuppgifter utan samtidigt utförd hemtjänst.

Under året har också policy/riktlinjer för olika områden utarbetats, såsom kostpolicy för äldre- och handikappomsorgen samt riktlinjer för den fysiska utformningen av bostäder med särskild service för äldre och funktionshindrade.

Framtiden

Äldre- och handikappomsorgens verksamheter har behov av och är beroende av ett nära och väl utvecklat samarbete med landstingets hälso- och sjukvård. Wreta-projektet har här spelat en mycket viktig roll, varför projektet från och med den 1 januari 2004 har permanentas. En permanentning som markerar, hur

---

Vård- och omsorgsnämnden

---

viktig dialogen är mellan de två parterna i det framtida förändrings- och utvecklingsarbetet. Trots ett väl utvecklat samarbete ser vård- och omsorgsnämnden med oro på de förändringar, som nu sker inom sjukvården i östra länsdelen. För äldre kan vi se allt kortare vårdtider inom sjukhusvården och därmed allt större krav på kommunens egen hälso- och sjukvård. Både äldre och yngre funktionshindrade saknar oftast i samband med utskrivning från sjukhuset den nödvändiga basrehabilitering, som åligger landstingets sjukvård. En fortsatt övervältring av sjukvårdande uppgifter till kommunen, riskerar att tränga undan den mycket viktiga sociala omvårdnad och omsorg, som är kommunens främsta uppgift både inom särskilda boendeenheter, hemtjänst och personlig assistans.

Inom vuxenpsykiatri genomför landstinget inför 2004 en reducering av resurser både inom den slutna och öppna verksamheten. En förändring, som oroar med hänsyn till den förändring av målgruppens behov, som nämndens egen kartläggning visar. Målgruppen är idag ung och oftast med svår problematik, som kommunen varken har resurser för eller ej heller ensam skall ansvara för. Här krävs att båda parter tar ett gemensamt ansvar.

Antalet barn och ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser ökar på ett oroväckande sätt. För att kunna hjälpa dessa barn och ungdomar krävs en mycket nära samverkan mellan barn- och utbildningskontoret, socialkontoret och vård- och omsorgskontoret men också med landstingets barn- och ungdomspsykiatri samt barn- och ungdomshabilitering. Positivt är, att Wretas styrgrupp har tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att kartlägga den aktuella situationen och komma med förslag till samverkan kring dessa barn och ungdomar.

Äldre- och handikappomsorgen har i dagsläget med

hänsyn till pågående nödvändiga omstruktureringar utifrån kommunens ekonomiska situation inte något större behov av nyrekrytering av vård- och omsorgspersonal. Det stora behovet av nyrekrytering finns några år framåt i tiden. Landstingets nedskärningar av verksamheter parallellt med kommunens egen omstrukturering medför, att vårdutbildade yngre personer idag hamnar i arbetslöshet med risk för att de tvingas till omskolning och därmed inte finns tillgängliga, när äldre- och handikappomsorgen om några år har behov av deras tjänster. För en långsiktig personalförsörjning krävs här en mer intensiv samverkan mellan kommunen som arbetsgivare och statliga arbetsmarknadsmyndigheter.

Vård- och omsorgsnämnden har kostnader för verksamheter, som man ej själv styr över eller kan besluta om. Framför allt gäller detta personlig assistans enligt LASS. Ansökan om denna insats sker hos försäkringskassan, som både utreder och fattar beslut om insatsens omfattning. Kommunen har att verkställa och svara för kostnaden upp till 20 timmar per vecka. Antalet personer, som har beviljats personlig assistans enligt LASS har under 2003 ökat kraftigt, vilket direkt påverkar vård- och omsorgsnämndens kostnader. Utvecklingen är oroande.

Den av kommunfullmäktige antagna säbo-planen för åren fram till 2010 måste följas för att klara både avveckling av enheter, som inte uppfyller arbetsmiljöverkets krav på vårdboende för äldre och kravet på fullvärdiga bostäder för funktionshindrade samt den utökning av antalet platser, som är nödvändig för att kunna klara de framtida behoven. Viktigt är också att den påbörjade omstrukturen av hemtjänsten till en kvalitativ omsorg och omvårdnad fortsätter.

Samverkansprojektet med Äldrecentrum, Norrköpings kommun och Linköpings universitet övergår under 2004 från projekt till permanent verksamhet. Vård- och omsorgsnämnden påtar sig då huvudansvaret.

Socialnämnden

Ansvarsområde

Socialnämnden är en myndighetsnämnd med ansvar för följande områden:

- Barn- och ungdomsvård
- Vuxenvård/missbruksvård
- Familjerätt
- Tillstånd för alkoholserving och automatspel
- Kommunens medicinska ansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen
- Kommunalt bostadstillägg för handikappade, KBH
- Patientnämnd för kommunens verksamheter inom äldre- och handikappomsorg

Ekonomiskt resultat

Socialnämnden redovisar för år 2003 ett budgetöverskridande på 20 124 tkr. Överskridandet förklarar sig med 14 086 tkr på barn- och ungdomsvården och 5 571 tkr på vuxenvården. Övriga verksamheter står för ett överskridande på 467 tkr.

Socialnämnden gick in i år 2003 med en budget som räknats upp med 57 miljoner kronor. Från dessa avgick ett anpassningskrav på 20 miljoner kronor. Underskottet 2002 var 67 miljoner kronor. Prognosen för året var ett resultat på minus 30-40 miljoner kronor. Utfallet blev 20 miljoner kronor och visar att de senaste årens kostnadsökning har upphört, se tabell nedan. Omsättningen för året är 300 tusen kr lägre än föregående år. Beaktar vi löneavtal och en viss prisökning i förhållande till 2002 har kostnaderna minskat med drygt 4 miljoner kronor.

År	Resultat i tkr	Kostnadsökning/minskning	i proc
1999	253 385		
2000	283 727	30 342	11,97
2001	308 713	24 986	8,81
2002	324 137	15 424	5,00
2003	323 844	-293	-0,09

Resultaträkning	2003	2002 *)
Verksamhetens intäkter.....	25 242	23 636
Verksamhetens kostnader	-348 889	-346 561
Kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)	-197	-1 212
Verksamhetens nettokostnad	-323 844	-324 137
Budget	303 720	259 704
Årets resultat.....	-20 124	-64 433
Ackumulerat resultat (fr o m 2003).....	-20 124	0
Nettoinvesteringar	0	0

*) Från och med 2003 tillhör handikappomsorg och psykiatriska frågor vård- och omsorgsnämnden. 2002 års resultat har justerats med denna förändring

Personalredovisning	2003	2002
Antal årsarbetare	357,5	
Antal anställda	365	

Personalkostnader

Löner	84 279
- varav arvoden till förtroendevalda	401
- varav löner till arbetstagare	80 157
- varav semesterlön	2 288
- varav sjuklön	1 450
Sociala avgifter	36 004

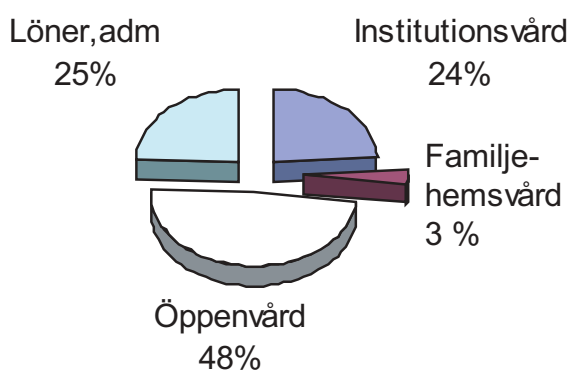
Nettokostnad per verksamhet	2003	2002	2001
Nämnd	773	357	354
Nämndadministration	446	504	447
Hälso- och sjukvård (MAS)	1 717	1 298	1 219
KBH	59	78	87
Barn- och ungdomsvård	214 874	208 765	184 672
Vuxenvård	100 990	108 585	115 896
Försörjningsstöd	191	206	1 944
Familjerätt	4 794	4 344	4 094
Summa	323 844	324 137	308 713

Av nämndens totala kostnader på 323 844 tkr ligger 66 procent på barn och ungdomsvård och 31 procent på vuxenvård. Familjerätt, medicinskt ansvariga sjuksköterskor, kommunalt bostadstillägg, nämnd och nämndadministration svarar för resterande 3 procent.

Netto har kostnaderna för vuxenvården inom individ- och familjeomsorg minskat med 7 595 tkr i förhållande till bokslut 2002. Antalet boendedygn och dygn i HVB-hem har minskat med 9 739 respektive 2 588.

Netto har kostnaderna för barn och ungdomsvård ökat med 6 miljoner kronor i förhållande till bokslut 2002. Familjehemskostnaderna har ökat med 4,4 miljoner kronor, beroende på att dygnsantalet ökat och att ersättningen till familjehemmen höjts.

Vuxenvård 2003 kostnadsfördelning

Fördelning av vuxenvårdens kostnader på 101 miljoner kronor.

Antalet vård dygn i HVB har under 2003 minskat med totalt 103 dygn, men placeringar inom Statens Institutionsstyrelse har ökat med 1 210 dygn. Det innebär en kostnadsökning då denna dygnskostnad är i snitt 1 300 kronor högre än en placering i HVB-hem enligt SoL (Socialtjänstlagen). Det genomsnittliga vård dygnspriset har ökat från 2 434 kronor/dygn till 2 517 kronor.

MAS

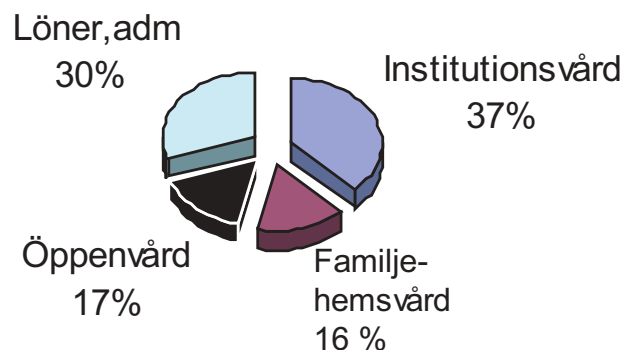
Socialnämndens mål och aktivitet under 2003 för de medicinskt ansvariga sjuksköterskorna var att de i samråd med berörda verksamhetschefer inom äldreomsorgen och handikappomsorgen skall arbeta med avvikelserapporteringen. Arbetet är påbörjat men har kommit olika långt. Berörd personal har deltagit i föreläsning om "Kvalitet till er tjänst", och dessutom har en modell för kvalitetsarbete aktualiserats "Bra vård för äldre- Bravå". Arbetet med förändringar av handlägningsrutiner och informationsmaterial pågår och fortsätter även under 2004. De medicinskt ansvariga sjuksköterskorna flyttas till vård- och omsorgsnämnden från och med januari 2004. Socialnämnden fortsätter att vara patientnämnd.

Viktiga händelser och måluppfyllelse under året

Den nya kommunala organisationen innebar att handikappomsorgen övergick till vård- och omsorgsnämnden.

Under året har ett intensivt arbete bedrivits i syfte att nå budgetbalans. Under föregående år genomfördes en rad förändringar inom socialkontoret när det gällde chefsansvar för personal, verksamhet och ekono-

Barn och ungdom 2003 kostnadsfördelning

Fördelning av barn- och ungdomsvårdens kostnader på 215 miljoner kronor.

mi. Samverkansformer har utvecklats under året i positiv anda och tanken att arbeta tillsammans som **ett socialkontor** har i stort sett förverkligats.

Målsättningen i arbetet har varit att med bibehållen kvalitet utnyttja nämndens resurser så att budgetbalans uppnås.

Kommunstatistik visar att Norrköpings kostnader för individ och familjomsorg vida överstiger jämförbara kommuners. Detta faktum tillsammans med de senaste årens budgetunderskott har varit utgångspunkten för en mycket medveten strävan hos alla chefer att förändra, utveckla och ompröva våra verksamheter.

Förändringar

Under våren fattade nämnden beslut om en rad besparingsåtgärder, nedläggning av Ektorps ungdomsboende och Bergsvillan, indragning av ett antal tjänster och besparingar inom vuxenavdelningen. I beslutet ingick också att familjepedagogerna i det centrala teamet skulle gå ut till de lokala socialkontoren, där vakanser fanns. Efter sommaren har resursteamet upphört och ytterligare förändring skett, som inneburit att vakanta tjänster besatts med personal som flyttat inom organisationen.

Inom barn- och ungdomsavdelningen stöps Sesam om till öppenvård riktad mot ungdomar med missbruksrelaterade problem. Fyrbylund utökade sin verksamhet med fyra platser från årets början. Vuxenvårdsavdelningen vidareutvecklar såväl sina boenden, som sina behandlingsenheter. Med befintliga resurser har en ny öppenvårdsenhet startat under året.

Återinflyttning har skett till den nyrenoverade fastigheten på Kungsgatan.

Ett nytt samverkansorgan, Behandlingskonferens (BK), har verkat under 2003, som ett forum för kunskapsutbyte, nytänkande och beredning av ärenden till behandlingsutskottet. Socialchefen och chefen för individ- och familjeomsorg, tillsammans med ytterligare några medarbetare med bred och djup förankring i barn-, ungdoms- och vuxenärenden har tillsammans med handläggare diskuterat placeringsärenden innan ärendet gått vidare till behandlingsutskottet. Erfarenheterna har lett till att flera förbättringsområden identifierats bland annat kvaliteten på vårdplaner och uppföljning av gjorda insatser

Barn och ungdom

Inom individ- och familjeomsorgens barn- och ungdomsvård har antalet pågående insatser per månad i genomsnitt varit 1 046, en ökning med 30. Totalt har 1 104 barn och ungdomar (44 procent flickor och 56 procent pojkar) vid något tillfälle under 2003 haft någon form av insats, jämfört med 1 112 under 2002. Det är värt att notera att 10 procent av alla 17-åringar haft kontakt med socialtjänsten.

Det totala antalet insatser fördelar sig med 35 procent på öppenvården, 28 procent på HVB-hem och familjehem, 31 procent på kontaktmannaskap och fem procent på boende.

Antalet vårddygn i familjehemsvård har fortsatt att öka i linje med socialnämndens plan och uppgår till 2 577 dygn för 2003.

Målet att minska barn- och ungdomsplaceringar har inte uppnåtts under 2003. Relationsproblem, missbruk, våld och kriminalitet är ofta förekommande och komplicerande problembilder.

Vuxna

Antalet insatser inom vuxenvården fortsätter att minska. Under 2003 var antalet pågående insatser i genomsnitt 707 per månad, vilket ska jämföras med 766 under 2002.

Antalet vårddygn inom HVB har minskat med 10 procent och boendedygnet har minskat med 20 procent och antalet insatser inom den köpta öppenvården har gått ner med i snitt 32 procent.

Under 2003 har totalt 853 personer vid något tillfälle varit föremål för en insats. Av dessa var 392 kvinnor

(46 procent) och 377 personer (44 procent) var över 40 år.

Det totala antalet insatser fördelar sig med 65 procent på öppenvård, 17 procent på boende, 10 procent på HVB-hem och sju procent på kontaktpersoner och familjehem. Bondedygnet har fortsatt att minska under 2003.

Sedan 1993 gör socialnämnden hemlöshetsundersökningar. I de tidigare mätningarna har antalet hemlösa pendlat kring cirka 200 personer. Under 1999 skedde en markant uppgång som sedan fortsatt. Mätningen 2003 visar att 345 personer är hemlösa. Antalet öppet bostadslösa uppgick vid mätningen till 20 personer. Det finns en viss osäkerhet i siffermaterialet.

Socialnämnden har tillsammans med Söderköpings socialnämnd och landstingets hälso- och sjukvårdsnämnd ett gemensamt avtal för Beroendeenheten i Norrköping. Under hela 2003 har enheten haft fortsatt stora svårigheter att leva upp till det avtal som tecknats. Det är oklart om avgiftning och tillnyktring kommer att kunna erbjudas lokalt eller om verksamheten förläggs till Linköping. Diskussioner pågår.

Tillsammans med försörjningsstödskontoret, vård och omsorgskontoret och stadsbyggnadskontoret har socialkontoret påbörjat uppbyggnad av en bostadsocial organisation. Målet är att öka tillgången till bostäder genom att skapa goda relationer till kommunens hyresvärdar och genom att förhindra vräkningar.

Framtiden

I september samlades alla chefer för verksamhetsplanering inför 2004. Resultatet blev en rad gemensamma och genomgripande förslag till förändring, förbättring och besparing.

Grundtanken är fortfarande att minska antal placeringar av barn och ungdomar, men förslagen definierar i stor omfattning **hur** detta skall åstadkommas. De lokala socialkontoren gör förändringar i arbetsfördelning för personalen och satsar på att bedriva mer eget behandlingsarbete i nära samverkan med barn och ungdoms- och vuxenavdelningarna.

Det gemensamma synsätt, som präglar socialnämnd, socialkontorets ledning och chefer tillsammans med de planer som lagts för hur arbetet skall bedrivas framöver, utgör goda förutsättningar för att nämnden ska kunna nå ekonomisk balans under år som följer.

Soci al nämnden

Socialkontoret har en mer stabil personalsituation än på mycket länge. Socialkontoren har en god bemanning med socialsekreterare och familjepedagoger.

Det är viktigt att socialnämnden i framtiden har en väl fungerande samverkan med de kommunövergripande nämnderna och framför allt barn- och ungdomsnämnden, gymnasienämnden och vård- och omsorgsnämnden, liksom arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden. Arbete med en utvecklad samverkan mellan socialtjänsten och skolan/förskolan pågår och kommer att fortsätta. Syftet är att skolan och socialtjänsten tillsammans arbetar för att finna lösningar för barn som behöver särskilda stödinsatser.

Antal vård dagar, placeringar och kostn barn och ungdom

	2003	2002	2001	2000	1999	1998
HVB-vård, antal 31 dec	99	90	95	90	106	76
HVB, antal vård dagar	33 247	33 350	32 100	33 442	34 118	27 633
HVB, snittkostn/dygn, kr	2 517	2 434	2 134	1 919	1 671	1 668
Familjehem, antal 31 dec	190	186	175	162	149	135
Familjehem, antal vård dagar ...	68 704	66 127	63 801	56 049	53 842	49 523
Familjehem, snittkostn/dygn, kr....	493	439	430	431	457	484
Kontaktfamilj	296	309	272	315	339	257
Feriehem och skollovskolonier*)....	195	249	228	191	257	248

*) avser placeringar under året

Antal vård dagar, placeringar och kostn för vuxna

	2003	2002	2001	2000	1999	1998
HVB-vård, antal placerade året	147	169	198	192	171	169
HVB, antal vård dagar	22 344	24 932	31 009	29 243	25 265	23 145
HVB, kostnad per vård dygn, kr..	1 149	1 130	1 133	1 248	1 082	821
Boende, antal placerade året.....	196	205	238	267	268	296
Boende, antal vård dagar	40 169	49 908	52 852	61 058	64 756	66 483
Boende, kostnad per vård dygn, kr	456	433	383	343	319	281

Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för Norrköpings kommun år 2003

Vi har granskat kommunstyrelsen, de övriga nämnderna, fullmäktigeberedningarna och överförmyndaren.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente och god revisions sed i kommunal verksamhet. I vår granskning har vi biträtt av Norrköpings kommuns revisionskontor med stöd av upphandlade revisionskonsulter.

Vi understryker vikten av ändamålsenliga samhällsanalyser i samband med nedläggning och nybyggnation av skolor och då speciellt i kommunens ytterområden. Vi anser att barn- och ungdomsnämnden hade kunnat hantera skolnedläggningarna i Kvarsebo och Simonstorp på ett bättre sätt. Konsekvenserna av nedläggningarna var inte tillräckligt kartlagda. Dessutom saknades beskrivningar med kalkyler av andra alternativ.

Kultur- och fritidsnämndens interna kontroll och ekonomiska styrning av badhusinvesteringen har varit helt otillräcklig. För detta har kultur- och fritidsnämndens presidium ett särskilt ansvar. Vårt uttalande i ansvarsfrågan framgår nedan.

Stadsplaneringsnämndens kostnadskontroll inom mark- och exploateringsverksamheten har varit otillräcklig. Den ekonomiska styrningen av denna verksamhet måste skärpas och stadsplaneringsnämndens reaktioner på ny information måste vara snabbare.

Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av revisionsarbetet. Den utgör underlag för vår prövning i ansvarsfrågan.

Anders Magnusson har inte deltagit i granskningen av tekniska nämnden på grund av jäv.

Vi riktar anmärkning mot kultur- och fritidsnämnden för dess brister i intern kontroll och ekonomisk styrning av badhusinvesteringen.

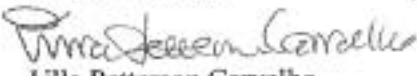
Vi avstyrker att ansvarsfrihet beviljas för kultur- och fritidsnämndens presidium.

Vi tillstyrker att kommunstyrelsen, de övriga nämnderna, fullmäktigeberedningarna, överförmyndaren och de förtroendevalda i dessa organ, med undantag för kultur- och fritidsnämndens presidium, beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker också att Norrköpings kommuns årsredovisning 2003 godkänns. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Norrköping den 13 april 2004

Robert Ahlkvist

Ulla Patterson Carvalho

Ebbe Ericsson

Sven Andersson

Willy Holmberg

Tor Lindberg

Anders Magnusson